

(Објављен у "Сл. Гласнику" Р Србије 02.06.2009)

ЗАКОН О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом се уређују правила саобраћаја, понашање учесника у саобраћају на путу, ограничења саобраћаја, саобраћајна сигнализација, знаци и наредбе којих се морају придржавати учесници у саобраћају, услови које морају да испуњавају возачи за управљање возилима, оспособљавање кандидата за возаче, полагање возачких испита, право на управљање возилима, издавање возачких дозвола, издавање налепница за возила за особе са инвалидитетом, услови које морају да испуњавају возила, технички прегледи, испитивање и регистрација возила, посебне мере и овлашћења који се примењују у саобраћају на путу, као и друга питања која се односе на безбедност саобраћаја на путевима (у даљем тексту: безбедност саобраћаја).

Овим законом уређују се основни услови које морају испуњавати путеви у погледу безбедности саобраћаја.

Члан 2.

Контролу и непосредно регулисање саобраћаја на путевима врши Министарство унутрашњих послова – Управа саобраћајне полиције и подручне полицијске управе.

Изузетно, контролу и непосредно регулисање саобраћаја војних возила на путевима могу да врше и надлежни војни органи.

Непосредно регулисање саобраћаја у зони школе могу вршити школске саобраћајне патроле и саобраћајне патроле грађана.

На делу пута на коме се изводе радови непосредно регулисање саобраћаја могу вршити лица овлашћена овим законом.

Ближе прописе о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима доноси министар унутрашњих послова.

Ближе прописе о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја војних возила на путевима доноси министар надлежан за послове одбране.

Ближе прописе о начину непосредног регулисања саобраћаја на путевима у зони школе доноси министар унутрашњих послова уз прибављено мишљење министра надлежног за послове образовања.

Ближе прописе о начину вршења непосредног регулисања саобраћаја на путевима на делу на коме се изводе радови доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

II ОСНОВНА НАЧЕЛА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

Члан 3.

Сваки учесник у саобраћају дужан је да се понаша на начин којим неће ометати, угрозити или повредити друге учеснике, као и да предузме све потребне мере ради избегавања или отклањања опасних ситуација насталих понашањем других учесника у саобраћају, ако себе или другог тиме не доводи у опасност.

Лицу које није способно или је ограничено способно за безбедно учешће у саобраћају, односно лицу које се налази у ситуацији у којој му је потребна помоћ, учесник у саобраћају је дужан да пружи помоћ, осим ако тиме себе излаже опасности.

Члан 4.

Свако правно лице и предузетник који обавља делатност производње, одржавања, стављања у промет, поправљања или преправљања возила или уређаја, резервних делова и опреме за возила, дужан је да те послове обавља на прописан начин и у складу са правилима струке у циљу безбедног учествовања возила у саобраћају.

Привредно друштво, друго правно лице или предузетник који пројектује, гради, реконструише, одржава и управља путевима, дужно је да то чини на начин који омогућава безбедно одвијање саобраћаја.

Правна лица и предузетници из става 1. овог члана могу обављати ове делатности ако добију дозволу од министарства надлежног за трговину и услуге.

Члан 5.

Свако правно лице и предузетник који је власник, односно корисник возила, дужан је да обезбеди:

- 1) да његова возила у саобраћају на путевима буду технички исправна и да испуњавају друге прописане услове,
- 2) да возачи његових возила испуњавају прописане здравствене и друге услове за безбедно управљање возилима.

Свако физичко лице власник, односно корисник возила, дужан је да обезбеди да његова возила у саобраћају на путевима буду технички исправна.

Члан 6.

Одговорност за спровођење мера саобраћајног образовања и васпитања у циљу стицања знања, вештина и навика неопходних за безбедно учешће у саобраћају, унапређивања и учвршћивања позитивних ставова и понашања значајних за безбедно учешће у саобраћају имају:

породица за саобраћајно образовање и васпитање деце,

органи и организације надлежни за бригу о деци за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања деце предшколског узраста и за праћење реализације овог програма,

органи и организације надлежни за послове образовања за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама и за праћење реализације овог програма,

органи надлежни за унутрашње послове за реализацију дела програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама, основним и средњим школама на захтев ових установа, а посебно за рад школских саобраћајних патрола и саобраћајних патрола грађана,

органи надлежни за послове саобраћаја за унапређење саобраћајног окружења у зонама школа и другим зонама са повећаним присуством рањивих учесника у саобраћају и за унапређење понашања учесника у саобраћају у овим зонама,

органи надлежни за послове здравља за едукацију грађана о здравственим аспектима безбедног понашања у саобраћају,

Агенција за безбедност саобраћаја за анализу, праћење и унапређење безбедности саобраћаја,

органи локалне самоуправе за подршку у планирању и спровођењу свих мера и активности саобраћајног образовања и васпитања на нивоу локалне самоуправе, као и за предузимање посебних мера заштите рањивих учесника у саобраћају и заштите у одређеним зонама,

предшколске установе, основне и средње школе за реализацију програма саобраћајног образовања и васпитања деце у оквиру својих надлежности,

стручне и научне институције које се баве безбедношћу саобраћаја за унапређење научних основа система саобраћајног образовања и васпитања,

средства јавног информисања за информисање грађана у погледу безбедног учествовања у саобраћају и обавештавању о последицама небезбедног понашања у саобраћају,

удружења и групе грађана које се баве безбедношћу саобраћаја, бригом о деци и омладини да у складу са својим делокругом рада учествују у саобраћајном образовању и васпитању.

Наставни планови и програми у предшколским установама и основним и средњим школама морају да садрже поглавља која се односе на безбедност деце и ученика у саобраћају.

Ближе прописе о садржају наставних планова и програма који се односе на безбедност деце и ученика у саобраћају доноси министар надлежан за послове образовања.

Свако правно лице које врши оспособљавање кандидата за возаче дужно је да оспособљавање спроводи на начин који обезбеђује да кандидат стекне теоријска и практична знања и вештине које су потребне за самостално и безбедно управљање возилом, у саобраћају на путу.

Члан 7.

Изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) **саобраћај** је кретање возила и лица на путевима, чије је понашање уређено у циљу његовог безбедног и несметаног одвијања,
- 2) **пут** је изграђена, односно утврђена површина коју као саобраћајну површину могу да користе сви или одређени учесници у саобраћају, под условима одређеним законом и другим прописима,
- 3) **јавни пут** је пут од општег значаја који могу да под једнаким условима користе сви или одређени учесници у саобраћају и који је надлежни орган прогласио као такав,
- 4) **некатегорисани пут** је пут који може под једнаким условима да користи већи број корисника,
- 5) **аутопут** је државни пут намењен искључиво за саобраћај мотоцикала, путничких возила, теретних возила и аутобуса, са или без прикључних возила, са физички одвојеним коловозним тракама за саобраћај из супротних смерова, са најмање две саобраћајне траке по смеру и једном зауставном траком за сваки смер, без укрштања у

нивоу са другим путевима и железничким или трамвајским пругама, са потпуном контролом приступа, на који се може укључити или искључити само одређеним и посебно изграђеним јавним путем и као такав обележен прописаним саобраћајним знаком,

- 6) **мотопут** је државни пут намењен искључиво за саобраћај мотоцикала, путничких возила, теретних возила и аутобуса, са или без прикључних возила и као такав обележен прописаним саобраћајним знаком,
- 7) **улица** је јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља,
- 8) **противпожарни пут** је посебно обележни уздужни део око стамбених објеката, гаражних простора, спортских и других пословних објеката на којима је забрањено заустављање и паркирање возила,
- 9) **земљани пут** је пут без изграђеног коловозног застора, па и када на прикључку на други пут има изграђен коловозни застор,
- 10) **коловоз** је део пута намењен првенствено за кретање возила,
- 11) **коловозна трака** је уздужни део коловоза намењен за саобраћај возила у једном смеру,
- 12) **саобраћајна трака** је обележени уздужни део коловозне траке намењен за саобраћај једне колоне возила,
- 13) **бицикличка трака** је саобраћајна трака намењена искључиво за саобраћај бицикала, мопеда и лаких трицикала,
- 14) **саобраћајна трака за спора возила** је саобраћајна трака којом се морају кретати спора возила која се крећу брзином мањом од одређене да не би ометала саобраћај других возила,
- 15) **зауоставна трака** је обележени уздужни део пута намењен искључиво за заустављање возила која се због непредвидивих разлога морају зауставити (неисправност, изненадна неспособност возача за управљање возилом и сл.),
- 16) **саобраћајна трака за укључивање** је саобраћајна трака намењена за укључивање возила на пут,
- 17) **саобраћајна трака за искључивање** је саобраћајна трака намењена за искључивање возила са пута,
- 18) **саобраћајна трака за возила јавног превоза путника** је саобраћајна трака намењена искључиво за кретање возила јавног превоза путника и која може бити изграђена тако да се по њој могу кретати трамваји,
- 19) **раскрсница** је део коловоза на коме се укрштају, спајају или раздвајају путеви у истом нивоу,
- 20) **трамвајска баштица** је посебно уређен део пута намењен искључиво за кретање трамваја,
- 21) **тротоар** је посебно уређен део пута поред коловоза намењен првенствено за кретање пешака,
- 22) **паркиралиште** је део пута намењен, уређен и означен првенствено за паркирање возила, који се састоји од једног или више паркинг места,
- 23) **паркинг место** је означени део паркиралишта искључиво намењен за паркирање једног возила,
- 24) **пешачки прелаз** је означени део коловоза намењен за прелазак пешака преко коловоза,
- 25) **пешачка стаза** је пут који је намењен искључиво за кретање пешака,
- 26) **бицикличка стаза** је пут намењен искључиво за кретање бицикала,
- 27) **трг** је посебан плато намењен кретању и окупљању пешака који је дефинисан урбанистичким плановима и проглашен од стране органа локалне самоуправе,
- 28) **прелаз пута преко пруге** је место на којем се у истом нивоу укрштају пут и железничка или трамвајска пруга,
- 29) **пешачко острво** је обележени или уздигнути део коловоза који је одређен за привремено задржавање пешака који прелазе преко коловоза, улазе или излазе из возила за јавни превоз путника,
- 30) **насеље** је изграђен, функционално обједињен простор, који је намењен за живот и рад становника,
- 31) **возило** је средство које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за кретање по путу,
- 32) **бицикл** је возило са најмање два точка које се покреће снагом возача, односно путника, која се помоћу педала или ручица преноси на точак, односно точкове,
- 33) **моторно возило** је возило које се покреће снагом сопственог мотора, које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз лица, односно ствари, за обављање радова, односно за вучу прикључног возила, осим шинских возила,
- 34) **мопед** је моторно возило са два точка чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем не прелази 50 cm³, или са мотором чија највећа трајна номинална снага не прелази 4 kW када возило има електрични погон,
- 35) **лаки трицикл** је моторно возило са три точка чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим

сагоревањем са погоном на бензин, не прелази 50 cm^3 , или чија највећа ефективна снага мотора не прелази 4 kW када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора не прелази 4 kW када возило има електрични погон,

36) **мотоцикл** је моторно возило са два точка или са три точка асиметрично распоређена у односу на средњу подужну раван возила (мотоцикл са бочним седиштем), чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, прелази 45 km/h , или са мотором чија радна запремина мотора када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем прелази 50 cm^3 , или са мотором чија највећа трајна номинална снага прелази 4 kW када возило има електрични погон,

37) **тешки трицикл** је моторно возило са три точка, симетрично распоређених у односу на средњу подужну раван возила, чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, прелази 45 km/h , или са мотором чија радна запремина мотора када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са погоном на бензин прелази 50 cm^3 , или чија највећа ефективна снага мотора прелази 4 kW када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора прелази 4 kW када возило има електрични погон,

38) **лаки четвороцикл** је моторно возило са четири точка, чија маса не прелази 350 kg , што не укључује масу батерија возила са електричним погоном, чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h , при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са погоном на бензин, не прелази 50 cm^3 , или чија највећа ефективна снага мотора не прелази 4 kW када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора не прелази 4 kW када возило има електрични погон,

39) **тешки четвороцикл** је моторно возило са четири точка, осим лаког четвороцикла, чија маса не прелази 400 kg , односно 550 kg за теретна возила, што не укључује масу батерија возила са електричним погоном, и чија највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора не прелази 15 kW ,

40) **возило за превоз путника** је моторно возило првенствено намењено за превоз лица, чија је маса већа од 400 kg , и чија највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора је већа од 15 kW ,

41) **путничко возило** је возило за превоз путника које има највише девет места за седење укључујући и место за седење возача,

42) **аутобус** је возило за превоз путника које има више од девет места за седење укључујући и место за седење возача,

43) **тролејбус** је аутобус који се преко проводника напаја електричном енергијом,

44) **теретно возило** је моторно возило са најмање четири точка, које је намењено за превоз терета, односно вршење рада на начин да се возилом не може превозити никакав други терет, односно вучу прикључних возила, чија је маса већа од 550 kg , и чија највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора је већа од 15 kW ,

45) **скуп возила** је састав вучног возила и прикључног, односно прикључних возила, који у саобраћају на путу учествује као једна целина,

46) **туристички воз** је скуп возила који чине вучно возило и прикључна возила, намењен за превоз путника у парковима, хотелско-туристичким и сличним насељима, на површини на којој се не обавља саобраћај и путу на коме се саобраћај обавља у туристичке сврхе и чија највећа конструктивна брзина кретања не прелази 25 km/h ,

47) **радна машина** је моторно возило које је првенствено намењено за извођење одређених радова (комбајн, ваљак, грејдер, утоваривач, ровокопач, булдожер, виљушкар и сл.) и чија највећа конструктивна брзина кретања не прелази 45 km/h ,

48) **трактор** је моторно возило које има најмање две осовине и које је првенствено намењено за вучење, гурање, ношење или погон измењивих прикључака за извођење првенствено пољопривредних, шумских или других радова и за вучу прикључних возила за трактор,

49) **мотокултиватор** је моторно возило које се састоји из погонско-управљачког и товарног дела, који су конструктивно раздвојиви, а у саобраћају на путу учествују искључиво као једна целина, чији погонски део према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми је намењен и оспособљен за гурање, вучење, ношење или погон измењивих прикључака за извођење пољопривредних радова, чија највећа конструкцијска брзина није већа од 30 km/h и чија снага мотора није већа од 12 kW ,

50) **прикључно возило** је возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено да буде вучено од другог возила, а служи за превоз путника, односно ствари, односно за обављање радова,

51) **прикључно возило за трактор** је прикључно возило које је намењено да буде вучено искључиво од стране трактора,

52) **прикључак за извођење радова** је изменљиво оруђе које служи обављању пољопривредних, шумских или других радова, и које се у сврху извођења радова поставља или прикључује на моторно возило,

53) **запрежно возило** је возило које је намењено и оспособљено да га вуче упрегнута животиња,

- 54) **трамвај** је шинско возило намењено првенствено за превоз путника, које се креће по шинама, и које је ради напајања електричном енергијом повезано на електрични вод,
- 55) **војно возило** је свако борбено и неборбено возило и друго возило које је регистровано по посебним прописима министарства надлежног за послове одбране, као и свако друго прописно обележено возило док се, по основу извршавања материјалне обавезе, налази на коришћењу у јединицама и установама министарства надлежног за послове одбране и Војске Србије,
- 56) **регистровано возило** је возило које је уписано у јединствени регистар возила и за које је издата саобраћајна дозвола, регистарске таблице и регистрациона налепница,
- 57) **маса возила** је маса празног возила са свим пуним резервоарима и прописаном опремом,
- 58) **носивост** возила је маса до које се возило може оптеретити према декларацији произвођача, при чему се у ту масу рачуна и вертикално оптерећење које возило прима од прикључног возила,
- 59) **највећа дозвољена маса возила** је збир масе возила и носивости возила,
- 60) **укупна маса возила** је маса возила и маса којом је возило оптерећено (лица и терет),
- 61) **највећа дозвољена укупна маса возила**, односно скупа возила је највећа маса оптерећеног возила, односно скупа возила, који је надлежни државни орган прописао као највећу дозвољену,
- 62) **највећа дозвољена маса скупа возила** је збир највећих дозвољених маса возила која чине скуп, умањен за вертикално оптерећење које возило прима од прикључног возила,
- 63) **укупна маса скупа возила** је маса оптерећеног скупа возила (лица и терет),
- 64) **осовинско оптерећење** је део укупне масе возила у хоризонталном положају којим његова осовина оптерећује коловоз у стању мировања возила,
- 65) **преправка возила** је промена конструктивних карактеристика возила којим се мења намена или врста возила или декларисане техничке карактеристике возила или декларисане карактеристике уређаја и склопова возила,
- 66) **поправка возила** је довођење возила, односно уређаја и склопова возила у исправно стање,
- 67) **учесник у саобраћају** је лице које на било који начин учествује у саобраћају,
- 68) **возач** је лице које на путу управља возилом,
- 69) **пешак** је лице које се креће по путу, односно које по путу сопственом снагом вуче или гура возило, ручна колица, дечје превозно средство, колица за немоћна лица или лице у дечјем превозном средству или лице у колицима за немоћна лица које покреће сопственом снагом или снагом мотора или лице које клизи клизаљкама, скијама, санкама или се вози на котуралкама, скејтборду и сл,
- 70) **средња (просечна) брзина кретања возила**, на одређеној деоници пута, представља количник између дужине те деонице и времена за које возило ту дужину пређе,
- 71) **заустављање возила** је сваки прекид кретања возила на путу у трајању до три минута, при чему возач не напушта возило, осим прекида ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај,
- 72) **паркирање возила** је сваки прекид кретања возила, осим прекида ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај, које се не сматра заустављањем,
- 73) **мимоилажење** је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који долази из супротног смера,
- 74) **претицање** је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се креће коловозом у истом смеру,
- 75) **обилажење** је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се не помера, објекта или препреке на коловозу,
- 76) **пропуштање** је радња коју учесник у саобраћају предузима како би омогућио кретање другог учесника у саобраћају који има првенство пролаза, тако да не дође до промене дотадашњег начина кретања учесника у саобраћају који има првенство пролаза, односно до њиховог контакта,
- 77) **колона возила** је низ од најмање три возила која су заустављена или се крећу једно иза другог истом саобраћајном траком у истом смеру, чији је начин кретања међусобно условљен и између којих не може без ометања ући друго возило,
- 78) **видљивост** је одстојање на коме учесник у саобраћају може јасно видети коловоз,
- 79) **прегледност** је одстојање на коме учесник у саобраћају, с обзиром на физичке препреке, може у условима нормалне видљивости јасно видети другог учесника у саобраћају, односно другу могућу препреку на путу,
- 80) **услови смањене видљивости** су услови у којима је видљивост мања од 200 m на путу изван насеља, односно 100 m на путу у насељу,
- 81) **светлодобјни прслук** је прслук који рефлектује светлост,

- 82) **саобраћајна незгода** је незгода која се догодила на путу или је започета на путу, у којој је учествовало најмање једно возило у покрету и у којој је најмање једно лице погинуло или повређено или је настала материјална штета,
- 83) **европски извештај о саобраћајној незгоди** је прописани образац који учесници у саобраћајној незгоди попуњавају након саобраћајне незгоде са мањом материјалном штетом,
- 84) **инструктор вожње** је возач моторног возила који је овлашћен да обавља практичну обуку кандидата за возача,
- 85) **испитивач** је лице које у испитној комисији за возачки испит утврђује да ли је кандидат стекао потребна знања и вештине за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу,
- 86) **одстојање** је најкраћа уздужна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката,
- 87) **растојање** је најкраћа бочна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката,
- 88) **возило од историјског значаја (олдтајмер)** је моторно или прикључно возило које представља материјални споменик техничке културе, традиције и друштвеног наслеђа,
- 89) **одбачено возило** је возило на путу које је видно запуштено и које није регистровано,
- 90) **место за седење** је седиште или простор без седишта са доступним елементима за монтажу седишта или простор без седишта са доступним прикључцима сигурносних појасева, при чему се доступним елементима за монтажу седишта и прикључцима сигурносних појасева сматрају они елементи и прикључци који нису механички онеспособљени,
- 91) **саобраћајна сигнализација** је систем средстава, уређаја и ознака за регулисање и вођење саобраћаја,
- 92) **саобраћајни знак** је знак којим се употребом графичких или светлосних или бројчаних или словних ознака или других симбола, учесници у саобраћају упозоравају на опасности на путу, стављају им се до знања ограничење, забране и обавезе, односно дају обавештења потребна за безбедно кретање по путу,
- 93) **саобраћајна дозвола** је јавна исправа (решење) која са регистрационом налепницом даје право на коришћење возила у саобраћају за време важења регистрационе налепнице,
- 94) **регистарска таблица** је ознака на возилу којом се означава да је возило уписано у јединствени регистар возила,
- 95) **регистрациона налепница** је ознака којом се одређује да возило може да учествује у саобраћају у одређеном временском року,
- 96) **возачка дозвола** је јавна исправа (решење) надлежног органа којим се неком лицу даје право да у саобраћају на путу управља возилом одређене категорије на одређено време,
- 97) **дозвола (лиценца) за инструктора или предавача или испитивача** је јавна исправа (решење) која лицима даје право да врше практичну обуку или обављају теоретску наставу или послове испитивача на одређено време,
- 98) **дозвола (лиценца) за контролора техничког прегледа** је јавна исправа (решење) која лицима даје право да обављају технички преглед возила на одређено време,
- 99) **„психоактивна супстанца“** је врста дроге, лека на коме је назначено да се не сме употребљавати пре и за време вожње, као и друга хемијска материја која може утицати на психофизичку способност учесника у саобраћају (осим алкохола).

Ближу поделу моторних и прикључних возила из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Изрази који се користе у овом закону а нису посебно дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење одређено другим прописима.

III ОСНОВИ СИСТЕМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

1. Тело за координацију безбедности саобраћаја на путевима

Члан 8.

У циљу остваривања сарадње и усклађеног обављања послова у функцији унапређења безбедности саобраћаја на путевима, као и иницирања и праћења превентивних и других активности у области безбедности саобраћаја на путевима, Влада образује Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Тело за координацију), као координационо тело Владе, у чији састав улазе министри надлежни за послове саобраћаја, унутрашње послове, здравља, рада, правде, просвете и трговине и услуга.

Извршни орган јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће, може да оснује тело за координацију (комисија, савет и сл.), ради усклађивања послова безбедности саобраћаја на путевима који су из делокруга јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе.

Актом Владе, односно надлежног извршног органа ближе се уређује организација и начин рада Тела за координацију и образују се стручне радне групе за потребе Тела за координацију.

2. Агенција за безбедност саобраћаја

Члан 9.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја, оснива Агенцију за безбедност саобраћаја, као јавну агенцију (у даљем тексту: Агенција).

Агенција:

анализира, прати и унапређује систем безбедности саобраћаја (развој и коришћење јединствене базе података од значаја за безбедност саобраћаја),

ради на унапређењу безбедности возача и других учесника у саобраћају, као и на унапређењу безбедности саобраћаја са становишта возила,

обавља превентивно-промотивне активности у сарадњи са центрима за промоцију здравља народа, односно института за јавно здравље, основаних у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита и води кампање о безбедности саобраћаја,

обезбеђује базу података о техничким карактеристикама моторних и прикључних возила, који су од значаја за примену прописа о безбедности саобраћаја на путевима,

спроводи стручни испит, организује семинаре унапређења знања и обавља проверу знања за предаваче теоријске наставе у обуци возача,

организује семинаре унапређења знања и обавља проверу знања за инструктора вожње и за професионалног возача,

спроводи стручни испит за испитивача, организује семинаре унапређења знања и обавља провере знања за испитиваче на возачком испиту,

организује обуку и организује и спроводи стручни испит за возача туристичког воза,

организује обуку и организује и спроводи стручни испит за возача трамваја,

организује обуку и организује и спроводи испит знања за возаче којима је одузета возачка дозвола због несавесног управљања,

спроводи стручни испит за контролора техничког прегледа, организује семинаре унапређења знања и обавља провере знања за контролора техничког прегледа,

издаје дозволе (лиценце) и издаје уверења у складу са овим законом,

сарађује са регионалним и локалним телима за безбедност саобраћаја,

издаје периодичне анализе и публикације са подацима о саобраћају и саобраћајним незгодама,

организује и обезбеђује објављивање стручне литературе из области оспособљавања возача,

обавља послове у вези са применом дигиталних тахографа,

обавља и друге задатке везане за унапређење безбедности саобраћаја, утврђене овим законом и другим прописима.

Послове из става 2. овог члана Агенција врши као поверене послове.

За извршавање појединих послова, који се односе на организацију послова из става 2. овог члана, Агенција може ангажовати правно лице које је материјално и стручно оспособљено да обавља те послове.

Члан 10.

Агенција се финансира из:

цене услуга које плаћају корисници услуга и посебних накнада за обављање послова које врши Агенција,

донација, прилога и других бесповратних давања датих оснивачу или Агенцији,

осталих извора.

Висину цена и накнада из става 1. тачка 1) овог члана утврђује Влада на предлог Агенције, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за саобраћај и за трговину и услуге.

Средства за оснивање и почетак рада Агенције обезбеђују се из буџета Републике Србије.

Сагласност на акт којим се утврђује висина плата и број запослених у Агенцији даје Влада.

Извршавање расхода Агенције не може се вршити уколико Влада није дала сагласност на финансијски план.

3. Стратегија безбедности саобраћаја

Члан 11.

Влада доноси Националну стратегију безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Национална стратегија).

Национална стратегија садржи најзначајнија обележја постојећег стања безбедности саобраћаја, дугорочне и краткорочне циљеве, смернице, кључне области рада и рокове за доношење одговарајућег Националног плана.

Националну стратегију предлаже Тело за координацију за период од најмање пет година, до краја јуна у последњој години важења Националне стратегије.

Члан 12.

На основу Националне стратегије, на предлог Тела за координацију, Влада доноси Национални план безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Национални план), за период од најмање једне године.

Национални план садржи нарочито: задатке, мере по приоритетима, одговорне субјекте, рокове и финансијска средства у кључним областима рада.

Члан 13.

Скупштине јединица територијалне аутономије, односно јединица локалне самоуправе, доносе стратегију и годишњи план безбедности саобраћаја на путевима на свом подручју у складу са Националном стратегијом и Националним планом.

4. Праћење безбедности саобраћаја

Члан 14.

Влада подноси Народној скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима, најмање двапут годишње.

Надлежни извршни орган јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће, подноси скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на том подручју најмање двапут годишње.

Члан 15.

У циљу непрекидног праћења стања безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији, Агенција предлаже систем јединствене основе евидентирања и праћења најзначајнијих обележја безбедности саобраћаја.

Државни органи и други субјекти дужни су да Агенцији достављају прописане податке о обележјима значајним за безбедност саобраћаја.

Члан 16.

Информације о обележјима безбедности саобраћаја из јединствене базе података из члана 9. став 2. тачка 1) овог закона су јавне и доступне свима под једнаким условима, осим оних чије објављивање је законом забрањено.

5. Финансирање безбедности саобраћаја

Члан 17.

Република, јединица територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности, обезбеђују средства за финансирање унапређења безбедности саобраћаја.

Извори средстава за унапређење безбедности саобраћаја су:

буџет Републике Србије, буџет јединице територијалне аутономије и буџет јединице локалне самоуправе,

наплаћене новчане казне за прекршаје предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима,

поклони или прилози покровитеља дати Републици, јединици територијалне аутономије или јединици локалне самоуправе,

остали приходи.

Члан 18.

Средства од новчаних казни из члана 17. став 2. тачка 2) овог закона, у висини од 70% припадају буџету Републике, а у висини од 30% припадају буџету јединице локалне самоуправе на чијој територији је прекршај учињен. Од 70 % средстава која припадају буџету Републике, 75 % се користи за опремање јединица саобраћајне полиције. Од 30% средстава која припадају буџету јединице локалне самоуправе на чијој територији

је прекршај учињен, 50% средстава се користи за поправљање саобраћајне инфраструктуре јединице локалне самоуправе на чијој територији је прекршај учињен.

Средства из става 1. овог члана користе се за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима.

Члан 19.

Средства из члана 17. овог закона користе се за:

рад Тела за координацију,

унапређење саобраћајног васпитања и образовања,

превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја,

научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја,

техничко опремање јединица саобраћајне полиције које контролишу и регулишу саобраћај на путевима и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја.

Средства из члана 17. овог закона користе се према програму који доноси Влада, надлежни извршни орган јединице територијалне аутономије, односно надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе, на предлог тела за координацију.

IV ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА

1. Опште одредбе

Члан 20.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са прописима о правилима саобраћаја, саобраћајној сигнализацији и знацима и наредбама које даје овлашћено службено лице надлежног органа.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са саобраћајном сигнализацијом и када тиме одступају од прописа о правилима саобраћаја. Учесници у саобраћају су дужни да поступају по саобраћајним знаковима и када се њихово значење разликује од значења ознака на коловозу и тротоару.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са светлосним саобраћајним знаком и кад се значење тог знака разликује од значења осталих саобраћајних знакова или правила саобраћаја. Међусобно првенство пролаза учесника у саобраћају, који на раскрсници светлосним саобраћајним знаковима истовремено добијају право пролаза, регулише се правилима саобраћаја.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају према знацима, односно наредбама која дају овлашћена лица (у даљем тексту: полицијски службеници) и кад тиме одступају од светлосног саобраћајног знака, или другог саобраћајног знака или правила саобраћаја.

Члан 21.

Возач је дужан да, с обзиром на брзину кретања возила и друге околности саобраћаја, возило држи на таквом одстојању и растојању од других возила, односно учесника у саобраћају, да не изазива опасност и не омета друге учеснике у саобраћају.

Члан 22.

Предмет, односно материја која може да угрози, односно омета безбедност саобраћаја, не сме се налазити на путу.

Учесник у саобраћају је дужан да, без одлагања, са пута уклони предмет, односно материју која се на коловозу нашла његовим чињењем, као и предмет, односно материју која потиче са возила којим управља.

Уколико је у могућности и ако тиме не омета безбедност саобраћаја, учесник у саобраћају је дужан, у циљу безбедности саобраћаја, да уклони предмете и препреке који угрожавају безбедност саобраћаја са коловоза, а ако није у могућности, дужан је да о томе, без одлагања, обавести полицију или предузеће које се стара о одржавању пута.

Учесник у саобраћају је дужан да, без одлагања, обавести полицију о сваком догађају, односно појави, која може угрозити или угрожава безбедност саобраћаја.

Власник, односно корисник возила, не сме дозволити да се одбачено возило налази на путу, односно месту на коме је дозвољено заустављање или паркирање возила.

Члан 23.

Возач је дужан да обрати пажњу на пешаке који се налазе на коловозу или ступају на коловоз или исказују намеру да ће ступити на коловоз.

Када прилази пешачком прелазу, возач мора да прилагоди брзину возила тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди, може безбедно да заустави возило испред пешачког прелаза.

На делу пута на коме се крећу деца, односно су постављени саобраћајни знакови о учешћу деце у саобраћају, возач је дужан да вози са нарочитом опрезношћу, тако да може благовремено да заустави возило.

Члан 24.

Слепа особа која самостално учествује у саобраћају као пешак, треба да се креће уз помоћ белог штапа и/или обученог пса водича.

Возило које је подешено да њиме управља особа са инвалидитетом може, на захтев те особе, бити означено налепницом чији изглед, садржај, начин постављања и ближе услове за издавање утврђује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ознаку из става 2. овог члана издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Члан 25.

Возач возила које обилази возило за јавни превоз путника, односно аутобус којим се обавља превоз путника за сопствене потребе, које се налази на стајалишту, мора да управља возилом тако да не угрожава лице које у то возило улази или излази.

Лице из става 1. овог члана, које због уласка, односно изласка из возила треба да ступи на коловоз, дужно је да се претходно увери да ступањем на коловоз не омета саобраћај и не угрожава безбедност саобраћаја.

Возач возила мора да се заустави иза возила из става 1. овог члана, када лица која улазе, односно излазе из тог возила, морају да пређу преко саобраћајне траке, односно бициклическе стазе или траке којом се возило креће.

Члан 26.

Уколико се возило за организован превоз деце зауставља ради уласка или изласка деце, на путу са по једном саобраћајном траком по смеру, возачи осталих возила су дужни да се зауставе док деца улазе или излазе из возила.

За време уласка и изласка деце из возила, возач тог возила мора укључити све показиваче правца.

Возило којим се врши организован превоз деце мора бити обележено посебним знаком, који прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ближе прописе о изгледу и начину постављања посебног знака за обележавање возила којим се организовано превозе деца доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 27.

Возач је дужан да, у насељу, омогући укључивање у саобраћај аутобусу који се прописно укључује у саобраћај са стајалишта.

Члан 28.

Возач не сме да користи телефон, односно друге уређаје за комуникацију уколико нема, односно не користи, опрему која омогућава телефонирање без ангажовања руку за време вожње.

Возач не сме да користи аудио, односно видео уређаје на начин да не чује звучне сигнале других учесника у саобраћају, нити да предузима друге радње које ометају његову пажњу при управљању возилом.

Лице које се превози возилом не сме да омета возача у управљању возилом, нити да утиче на њега да управља возилом на начин којим се умањује безбедност саобраћаја.

Одредбе става 1. овог члана које се односе на друге уређаје за комуникацију не примењују се на возаче возила са првенством пролаза, возаче возила под пратњом и возаче ауто такси превоза у обављању службене дужности.

Члан 29.

У возилу се у саобраћају на путу не сме користити, нити налазити, уређај односно средство, којим се може откривати или ометати рад уређаја за мерење брзине кретања возила, односно других уређаја намењених за откривање и документовање прекршаја.

Забрањено је стављати у промет и рекламирати уређаје и предмете из става 1. овог члана.

Члан 30.

Возач и путници у моторном возилу у коме су уграђени, односно постоје места за уградњу сигурносних појасева, дужни су да у саобраћају на путу користе сигурносни појас на начин који је предвидео произвођач возила.

Када возило учествује у саобраћају на путу, у путничком, теретном возилу и аутобусу се мора налазити одговарајући светлодобојни прслук.

Члан 31.

У моторном возилу на предњем седишту не сме да се превози дете млађе од 12 година, као ни лице које је под утицајем алкохола, односно психоактивних супстанци или из других разлога није способно да управља својим поступцима.

Дете до три године старости превози се у безбедносном седишту, односно корпи, осим у возилима за јавни превоз путника.

Изузетно од става 1. овог члана, дете до три године, може се превозити на предњем седишту, уколико се превози у безбедносном седишту - корпи, која је окренута супротно правцу кретања возила, када возило нема или је искључен безбедносни ваздушни јастук.

Ближе прописе о начину превозења деце и условима које мора да испуњава безбедносно седиште – корпа доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 32.

Возач не сме нагло да мења начин вожње, осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач који намерава да помери возило удесно или улево, мења саобраћајну траку, претиче, обилази, зауставља, скреће, окреће се полукружно, вози уназад, престројава се и сл, сме да отпочне такву радњу само ако се уверио да то може да учини на безбедан начин.

Након уверавања да сме да отпочне жељену радњу возач је дужан да друге учеснике у саобраћају јасно и благовремено обавести о томе, дајући им знак помоћу показивача правца или, ако они не постоје, одговарајући знак руком. Возач који показивачем правца даје прописани знак, мора давати знак за све време вршења радње возилом, а по извршеној радњи мора престати са давањем тог знака.

2. Укључивање возила у саобраћај

Члан 33.

Возач сме да се укључи возилом у саобраћај на путу са површине на којој се не врши саобраћај или са места на коме је возило било заустављено или паркирано или да се укључи возилом у саобраћај, само ако се уверио да тиме неће ометати остале учеснике у саобраћају и о томе обавестио друге учеснике у саобраћају.

Када се возач укључује у саобраћај из дворишта, гараже или друге површине, у условима недовољне прегледности или видљивости, дужан је да безбедно укључење изведе уз помоћ лица које се налази на погодном месту ван возила и које му даје одговарајуће знакове.

3. Кретање возила по путу

Члан 34.

За кретање возила возач мора да користи површину намењену за саобраћај оне врсте возила којим управља, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Возач возила који се креће површином која није намењена за саобраћај те врсте возила, ако је овим законом то дозвољено, обавезан је да управља возилом са нарочитом пажњом.

Члан 35.

Возило се креће десном страном коловоза у смеру кретања.

Возач је дужан да возило у кретању држи што ближе десној ивици коловоза и на толикој удаљености од ње да, с обзиром на брзину кретања возила, услове саобраћаја и на стање и особине пута, не угрожава друге учеснике у саобраћају и не излаже себе опасности.

На путу у насељу са најмање две саобраћајне траке за исти смер, возач може да се креће возилом саобраћајном траком која се не налази уз десну ивицу коловоза, ако тиме не омета возила која се крећу иза његовог возила.

Одредба става 3. овог члана не односи се на возача теретног возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg, возача возила које на равном путу не може развити брзину већу од 40 km/h и на возача возила које није моторно возило, осим на делу пута испред раскрснице или другог места на коме возило скреће улево, односно када врши претицање или обилажење.

Члан 36.

На путу за саобраћај возила у оба смера на коме постоје најмање четири саобраћајне траке, возач не сме возилом да се креће, односно прелази на коловозну траку намењену за саобраћај возила из супротног смера.

На путу за саобраћај возила у оба смера на коме постоје три саобраћајне траке, возач не сме возилом да се креће саобраћајном траком која се налази уз леву ивицу пута у правцу кретања возила.

На путу на коме су коловозне траке физички одвојене једна од друге, возач не сме возилом да се креће коловозном траком намењеном за саобраћај возила из супротног смера.

На путу за саобраћај возила у једном смеру, возач не сме возилом да се креће у забрањеном смеру.

Уколико је на путу са више саобраћајних трака за кретање у истом смеру онемогућен саобраћај на једној од трака или се трака завршава, возач који се креће у истом смеру, у саобраћајној траци поред, дужан је да омогући укључивање једног возила у траку којом се он креће.

Члан 37.

Возач не сме да се креће возилом уназад.

Кретање возилом уназад дозвољено је искључиво на кратком делу пута, оном страном коловоза којом се до тада возило кретало унапред ако се тиме не угрожавају нити ометају други учесници у саобраћају.

Кретање возила уназад није дозвољено на непрегледном делу пута, при смањеној видљивости, у тунелима, на делу пута где је забрањено заустављање и на прелазима преко железничке пруге.

Члан 38.

Возач не сме нагло да успори возило, осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач који знатно успорава возило дужан је да то учини на начин којим неће угрозити, односно ометати возаче који се крећу иза њега.

Члан 39.

Трамвајском баштицом, односно саобраћајном траком намењеном за кретање возила за јавни превоз путника, дозвољен је саобраћај возила са првенством пролаза и возила под пратњом.

Члан 40.

За вожњу бицикла, где не постоји посебна стаза, односно трака, сме да се користи коловоз у ширини од највише један метар од десне ивице коловоза.

4. Насилничка вожња

Члан 41.

Насилничка вожња је поступање возача које је у грубој супротности са правилима саобраћаја, односно, приликом које возач не показује обзир према безбедности осталих учесника у саобраћају.

Под насилничком вожњом сматра се и:

100) када возач два или више пута прође светлосни саобраћајни знак када му је тим знаком забрањен пролаз, ако између два узастопна проласка није прошло више од 10 минута,

када возач изврши претицање колоне возила при чему својим возилом прелази или се креће по неиспрекиданој уздужној линији која раздваја коловозне траке по смеровима кретања.

5. Брзина

Члан 42.

Возач је дужан да брзину кретања возила прилагоди особинама и стању пута, видљивости, прегледности, атмосферским приликама, стању возила и терета, густини саобраћаја и другим саобраћајним условима, тако да возило може благовремено да заустави пред сваком препреком коју под датим околностима може да види или има разлога да предвиди, односно да возилом управља на начин којим не угрожава безбедност саобраћаја.

Ако возач вози споро у мери у којој омета нормалан саобраћај, дужан је да на првом одговарајућем месту омогући да га друго возило безбедно претекне, обиђе или прође.

Све одредбе овог закона које се односе на брзину примењују се на тренутно измерену брзину и средњу (просечну) брзину.

Члан 43.

На путу у насељу, возач не сме возилом да се креће брзином већом од 50 km/h, односно брзином већом од брзине дозвољене постављеним саобраћајним знаком за цело насеље или његов део.

Изузетно, на путу у насељу, чији саобраћајно-технички елементи то омогућавају, може да се саобраћајним знаком дозволи кретање возилом брзином и до 80 km/h.

Члан 44.

На путу ван насеља возач не сме возилом да се креће брзином већом од:

- 101) 120 km/h на ауто-путу,
- 102) 100 km/h на мотопуту,
- 103) 80 km/h на осталим путевима.

На путу ван насеља возач не сме возилом да се креће брзином већом од брзине дозвољене саобраћајним знаком.

Члан 45.

Брзина кретања возила на путевима према врсти возила ограничава се на:

80 km/h - за аутобусе и аутобусе са прикључним возилом за превоз терета као и за теретна моторна возила чија највећа дозвољена маса није већа од 7.500 kg, осим на аутопуту где је највећа дозвољена брзина 100 km/h,

80 km/h - за моторна возила која вуку прикључно возило за становање (караван),

70 km/h - за аутобусе када се врши организовани превоз деце, за зглобне аутобусе без места за стајање, за теретна моторна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 7.500 kg и за теретна моторна возила са прикључним возилом, осим на аутопуту где је највећа дозвољена брзина 90 km/h,

50 km/h - за аутобусе са прикључним возилом за превоз лица, за градске аутобусе, аутобусе који, поред уграђених седишта имају и одређена места за стајање,

40 km/h - за тракторе, односно 30 km/h када се у прикључном возилу које вуче трактор превози најмање једно лице,

20 km/h - за туристички воз и радну машину на којој се превозе лица.

Аутобуси и теретна возила највеће дозвољене масе преко 7.500 kg, која су произведена, односно први пут регистрована у Републици Србији након ступања на снагу овог закона, морају имати уређај за ограничавање брзине кретања који не дозвољава кретање брзином већом од 10 km/h од ограничења предвиђеног за ту врсту возила.

Када возило из става 2. овог члана учествује у саобраћају на путу, дужно ја да има уграђен исправан граничник брзине и да га користи сходно његовој намени.

6. Скретање

Члан 46.

Возач возила који скреће удесно дужан је да скретање изврши крећући се крајњом саобраћајном траком која се протеже уз десну ивицу коловоза, ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач возила који скреће улево дужан је да скретање изврши крећући се крајњом левом саобраћајном траком која се протеже уз разделну линију, односно саобраћајном траком која се протеже уз леву ивицу пута са једносмерним саобраћајем, ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач возила који скреће удесно дужан је да пропусти возило које се креће са његове десне стране, саобраћајном траком за возила јавног превоза путника.

7. Првенство пролаза

Члан 47.

На раскрсници или у сусрету са другим возилом, возач је дужан да пропусти возило које долази са његове десне стране.

Возач возила који на раскрсници скреће улево, дужан је да пропусти возило које, долазећи из супротног смера на раскрсници задржава правац кретања или скреће удесно, ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, трамвај у свим случајевима има првенство пролаза, ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач који улази возилом на пут са првенством пролаза дужан је да пропусти сва возила која се крећу тим путем.

Возач је дужан да пропусти сва возила која се крећу путем на који се укључује и када тај пут није саобраћајним знаком означен као пут са првенством пролаза, ако возилом улази са земљаног пута на пут са савременим коловозним застором или ако на пут улази са површине на којој се не врши јавни саобраћај.

Возач који при скретању возила пресеца бициклистичку стазу или траку, дужан је да пропусти возила која се крећу стазом, односно траком.

8. Саобраћај на раскрсници

Члан 48.

Возач који се приближава раскрсници дужан је да прилагоди вожњу условима саобраћаја на раскрсници, а нарочито да вози брзином при којој може да се заустави и пропусти возила која на раскрсници имају првенство пролаза.

Возач је дужан да, на довољном одстојању пред раскрсницом, возилом изврши престројавање и заузме положај на саобраћајној траци предвиђеној за пролазак кроз раскрсницу у смеру у којем жели наставити кретање.

Члан 49.

Возач не сме возилом да уђе у раскрсницу, иако има првенство пролаза или му је семафором то дозвољено, ако ће се због густине саобраћаја зауставити на раскрсници или пешачком прелазу, и тиме ометати или онемогућити саобраћај возила, односно пешака.

9. Полукружно окретање

Члан 50.

Возач не сме да врши полукружно окретање возила у тунелу, на мосту, вијадукту, подвожњаку, надвожњаку, као и у условима смањене видљивости, односно на месту где је недовољна прегледност, као и на делу пута који нема довољну ширину за полукружно окретање тог возила.

10. Мимоилажење

Члан 51.

Приликом мимоилажења возач је дужан да са своје леве стране остави довољно растојања између свог возила и возила са којим се мимоилази, по потреби и да возило помери ка десној ивици коловоза.

При мимоилажењу са пешаком, возач је дужан да држи безбедно растојање између возила и пешака.

Уколико због препреке на путу или других учесника у саобраћају возач не може да поступи по одредби става 1. овог члана, дужан је да успори кретање свог возила и да га, по потреби, заустави да би пропустио возило из супротног смера.

Уколико је због недовољне ширине пута или препреке мимоилажење онемогућено, возач којем је то, с обзиром на карактеристике и стање пута и околности саобраћаја, лакше да изведе, дужан је да се први заустави и по потреби, кретањем уназад или на други начин, помери своје возило и заузме на путу положај који омогућава мимоилажење.

Када на раскрсници возила долазе из супротних смерова и скрећу у лево, возач мимоилази возило из супротног смера тако што га пропушта са своје десне стране.

Члан 52.

На делу пута који је саобраћајним знаком означен као опасан успон, односно као опасна низбрдица, на коме је мимоилажење возила немогуће или је веома отежано, возач возила које се креће низ нагиб дужан је да заустави своје возило на погодном месту ако примети да му друго возило иде у сусрет уз нагиб.

Изузетно од става 1. овог члана, возач који се креће уз нагиб дужан је да заустави своје возило ако испред себе има pogodно место за заустављање, које омогућава безбедно мимоилажење и ако би, у случају да тако не поступи, мимоилажење захтевало кретање уназад једног од возила.

На путу из става 1. овог члана, када једно од возила која се мимоилазе мора да се креће уназад, кретаће се уназад:

свако возило које се сусрело са возилом које вуче прикључно возило,

теретно возило које се сусрело са аутобусом,

возило које се сусрело са возилом више врсте,

ако се мимоилазе возила исте врсте - возило које се креће низ нагиб, осим ако је, с обзиром на услове и положај возила на путу, лакше да то учини возач возила које се креће уз нагиб.

У смислу става 3. тач. 3) и 4) овог члана, возила се класификују од ниже ка вишој врсти на следећи начин: мотоцикли као и мопеди, трицикли и четвороцикли, путничко возило, трактор, радна машина, теретно возило, аутобус и скуп возила.

11. Претицање и обилажење

Члан 53.

Претицање и обилажење врши се са леве стране возила које се претиче.

Претицање мора да се врши са десне стране ако је возило на коловозу заузело такав положај и његов возач даје такав знак да се са сигурношћу може закључити да то возило скреће улево.

Трамвај који се креће по шинама постављеним на средини коловоза сме да се претиче само са десне стране, ако између њега и десне ивице коловоза постоји саобраћајна трака.

На путу на коме постоје најмање две саобраћајне траке намењене за саобраћај возила у истом смеру, на коме су колоне возила, брже кретање возила у једној траци од кретања возила у другој траци не сматра се претицањем.

На путу у насељу на коме постоје најмање две саобраћајне траке намењене за саобраћај возила у истом смеру, пролажење са десне стране возила које се не креће крајњом десном саобраћајном траком, не сматра се претицањем.

Члан 54.

Возач коме је дат знак за претицање дужан је да помери своје возило ка десној ивици коловоза.

Возач не сме да повећава брзину кретања свог возила док га друго возило претиче.

Члан 55.

Претицање или обилажење возач сме да врши само ако тиме не омета нормално кретање возила која долазе из супротног смера када на путу има довољно простора за безбедно извођење тих радњи.

Возач не сме да врши претицање или обилажење када тиме може угрозити друге учеснике у саобраћају.

Возач не сме возилом да започне претицање или обилажење:

колоне возила,

ако је возач који се креће иза њега отпочео претицање или обилажење,

ако је возач испред њега на истој саобраћајној траци дао знак за претицање или обилажење,

ако би тиме угрозио безбедност саобраћаја или ометао саобраћај из супротног смера,

ако по извршеном претицању или обилажењу не би могао да се врати у саобраћајну траку којом се кретао пре тога без ометања или угрожавања осталих учесника у саобраћају,

зауоставном траком,

на почетку превоја, на превоју, испред и у непрегледној кривини, осим на коловозу са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру,

у тунелу, осим у тунелу са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру,

возила које се приближава пешачком прелазу или га прелази,

возила које се зауставило и зауставља ради пропуштања пешака на пешачком прелазу,

на прелазу пута преко железничке или трамвајске пруге,

колоне возила под пратњом,

саобраћајном траком за спора возила,

на месту где је то забрањено саобраћајном сигнализацијом,

на начин да прелази возилом преко неиспрекидане уздужне линије при чему користи саобраћајну траку намењену за кретање возила из супротног смера.

Обилажење заустављене колоне на путу је забрањено ако се возач након обилажења не би могао безбедно укључити на саобраћајну траку намењену кретању возила у смеру у коме се он креће.

Изузетно, обилажење у случају из става 3. тачка 15) овог члана је дозвољено, под условима из става 1. овог члана.

Возач који претиче дужан је да своје возило држи на потребном растојању и одстојању од возила које претиче, тако да га не омета нити угрожава друге у саобраћају.

Члан 56.

После претицања или обилажења возач је дужан да се, без ометања или угрожавања осталих учесника у саобраћају, врати у саобраћајну траку којом се кретао пре тога.

Члан 57.

Возач не сме да претиче друго возило непосредно испред раскрснице или на раскрсници која није са кружним током саобраћаја.

Непосредно испред раскрснице и на раскрсници возач у случају када се креће путем са првенством пролаза, сме да претиче:

возило које скреће у лево, а претиче се са десне стране,

возило које скреће у десно, али да при том својим возилом не прелази на део коловоза намењен за саобраћај возила из супротног смера,

возило које се креће на путу са првенством пролаза,

возило које се креће раскрсницом на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знаковима или знацима које даје полицијски службеник,

бицикл, мопед или мотоцикл.

Члан 58.

Ако се на средини коловоза налази површина која није намењена за саобраћај возила, објекат или уређај, возила морају да их обилазе са десне стране.

Површине, објекти или уређаји из става 1. овог члана који се налазе на средини пута са једносмерним саобраћајем могу да се обилазе са обе стране, ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

12. Звучни и светлосни знаци упозорења

Члан 59.

Возач је дужан да употреби звучни знак упозорења када то захтевају разлози безбедности саобраћаја, а нарочито:

на путу ван насеља због упозорења другом учеснику у саобраћају да жели да га претекне или обиђе, ако би без тог знака постојала опасност настанка саобраћајне незгоде,

ако се поред коловоза налази дете које не обраћа пажњу на кретање возила,

на путу ван насеља пре уласка у непрегледну и узану кривину или доласка на превој, где је мимоилажење отежано.

Возач је дужан да звучни знак упозорења даје у мери која је довољна да се други учесници у саобраћају упозоре.

Возач не сме да употребљава звучни знак променљиве фреквенције, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Члан 60.

Светлосни знак упозорења даје се узастопним или наизменичним паљењем дугих светала, водећи рачуна да се тиме не заслепљују возачи који долазе из супротног смера.

Возач може ноћу, уместо звучног знака упозорења, да употреби светлосни знак упозорења. Тај знак возач може да употреби и у насељу приликом претицања другог возила.

Светлосни знак упозорења возач може да употреби и дању, ако такав начин упозорења више одговара условима на путу.

Члан 61.

Возач возила је дужан да на јавном путу укључи све показиваче правца на возилу, уколико је прописана обавеза постојања таквог уређаја за то возило:

за време уласка или изласка путника,

ако упозорава друге учеснике на опасност у саобраћају,

у условима изразито смањене видљивости (густа магла, дим и сл.),

ако је последњи у колони возила која се зауставила на путу изван насеља, осим ако је колона заустављена због поступања по саобраћајном знаку или правилу саобраћаја,

ако се креће уназад,

ако се заустави на коловозу, осим приликом паркирања на обележеном паркингу, односно због поступања по саобраћајном знаку или правилу саобраћаја.

13. Заустављање и паркирање

Члан 62.

Возач не сме да заустави, односно паркира возило на месту на коме би оно угрожавало безбедност других учесника у саобраћају или представљало сметњу за нормално одвијање саобраћаја или кретање пешака.

Одредбе овог закона о заустављању и паркирању не примењују се на полицијске службенике у обављању службене дужности ако би обавеза поштовања одредби о забрани заустављања или паркирања возила омела успешно обављање службене дужности.

Члан 63.

Возач који је због неисправности на возилу, саобраћајне незгоде или другог оправданог разлога, принуђен да возило заустави на коловозу, дужан је да предузме мере из члана 68. овог закона да возилом не доведе у опасност друга возила и да га што пре уклони са коловоза.

Уколико је возач због неисправности на возилу, саобраћајне незгоде или из другог оправданог разлога, принуђен да возило заустави на шинама, дужан је да га са шина одмах уклони, а ако то није могуће, да одмах предузме потребне мере да возачи шинског возила на време буду упозорени на опасност.

Члан 64.

На јавном путу ван насеља, возач који зауставља или паркира возило дужан је да увек кад за то постоји могућност, заустави или паркира возило ван коловоза.

Возач који зауставља или паркира возило на јавном путу дужан је да га заустави, односно паркира, непосредно уз десну ивицу коловоза, а на јавном путу на коме се саобраћај одвија само у једном смеру, сме да га заустави, односно паркира, уз десну или леву ивицу коловоза.

Уколико се уз десну ивицу коловоза налазе трамвајске или друге шине, возач не сме да заустави или паркира возило.

Возач може да заустави или паркира возило на местима која се налазе на средини коловоза, само ако су та места обележена саобраћајним знаком као места за паркирање возила.

Члан 65.

Приликом паркирања возач је дужан да возило паркира на једном паркинг месту предвиђеном за паркирање те врсте возила.

На заустављеном или паркираном возилу не смеју да се отварају врата, ако се тиме омета кретање других учесника у саобраћају или угрожава безбедност саобраћаја.

Члан 66.

Возач не сме да заустави или паркира возило:

на пешачком прелазу и на прелазу бициклическе стазе преко коловоза као и на одстојању, односно растојању мањем од пет метара од тих прелаза,

на прелазу пута преко железничке пруге, односно трамвајских шина и на растојању, односно одстојању мањем од пет метара од прелаза, као и у близини железничке пруге, односно трамвајских шина, ако се тиме спречава саобраћај возила која се крећу по шинама,

на раскрсници и на одстојању, односно растојању мањем од пет метара од најближе ивице попречног коловоза, у тунелу, у подвожњаку, у галерији, на мосту, на надвожњаку,

у близини врха превоја или у кривини где је прегледност пута недовољна или се обилажење возила не може извршити без опасности,

на делу пута где би ширина слободног пролаза од заустављеног или паркираног возила до неискридане уздужне линије на коловозу, супротне ивице коловоза или препреке на путу била мања од три метра,

на месту на коме би заклањало саобраћајни знак,

на бициклическој стази, односно траци,

на стајалишту за возила јавног саобраћаја и на одстојању, односно растојању мањем од 15 метара испред и иза ознаке на коловозу којим је стајалиште означено,

на путу на коме су коловозне траке физички одвојене, осим ако је то дозвољено саобраћајним знаком,

изнад прикључка на водоводну мрежу и улаза у канализацију или другу мрежу комуналних служби,

на месту на коме би се онемогућио приступ другом возилу ради паркирања или излазак неком већ паркираном возилу,

на тротоару, осим ако је то дозвољено (регулисано) саобраћајном сигнализацијом, и ако на тротоару, када је возило паркирано, остане слободан пролаз за пешаке најмање ширине 1,60 метара, који не сме бити уз ивицу коловоза,

на пешачкој стази, односно на делу тротоара који је намењен за кретање лица са посебним потребама,

на трговима, на пешачкој зони и противпожарном путу,

на приступној саобраћајници, колском пролазу између стамбених зграда, односно пролазима у блоковима насеља,

на саобраћајницима ван уличних паркиралишта које повезују паркинг просторе и стамбене зграде са другим саобраћајницама,

на колском улазу, односно излазу из зграде, дворишта или гараже,

на саобраћајној траци за укључивање, искључивање, зауставној траци, саобраћајној траци за возила јавног превоза и трамвајској баштици,

на паркинг месту које је допунском таблом саобраћајног знака или ознаком на коловозу обележено као место за паркирање за возила за особе са инвалидитетом, ако на возилу не поседује одговарајућу ознаку,

на паркинг месту које је допунском таблом саобраћајног знака или ознаком на коловозу означено као место резервисано за возила одређених корисника, када возило којим управља не припада тим возилима,

на површинама на којима је саобраћајним знаком забрањен саобраћај возила.

Изузетно, возач возила којим се обавља ауто такси превоз путника може зауставити возило на местима из става 1. тач. 6), 9), 10), 11) 12), 13) и 18) овог члана, као у саобраћајној траци за возила јавног превоза којом се не крећу трамваји, и то само за време потребно за улазак, односно излазак путника.

Члан 67.

Возач је дужан да моторно, односно прикључно возило, осим мотоцикла без бочног седишта и мопеда, које је заустављено на коловозу обележи сигурносним троуглом:

када је био принуђен да своје возило заустави на месту или делу пута одређеном у члану 66. став 1. овог закона, осим у случају из тачке 21),

када је возило заустављено на коловозу на таквом месту да возачи возила која се крећу истим смером не могу или тешко могу благовремено да га уоче,

на путу ван насеља, као и на путу у насељу ноћу или у условима смањене видљивости када је место на коме се возило зауставља недовољно осветљено.

Сигурносни троугао поставља се на коловоз иза заустављеног возила, у вертикалном положају и на удаљености која на путу ван насеља не може бити мања од 50 метара, а у насељу 10 метара, тако да возач који наилази из смера на коме је знак постављен може благовремено да заустави своје возило, односно да безбедно обиђе заустављено возило.

Када је на путу заустављена колона моторних возила, знак се поставља на начин из става 2. овог члана, с тим што се уместо једног знака постављају на коловоз два знака, један поред другог.

Поред сигурносног троугла, на возилу из става 1. овог члана морају бити укључени сви показивачи правца.

Ако се возач налази ван свог возила, на коловозу, дужан је да носи светлоодбојни прслук.

Члан 68.

Возач који оставља возило на путу, пре него што напусти возило, дужан је да предузме све потребне мере којим се спречава да се возило само покрене са места на коме је заустављено, односно паркирано као и да предузме све потребне мере да обезбеди возило од неовлашћене употребе.

14. Вучење возила

Члан 69.

У саобраћају на путу, моторном возилу могу да буду придодата највише два прикључна возила за превоз терета, односно једно прикључно возило за превоз лица, а на ауто-путу и мотопуту само једно прикључно возило.

Изузетно од става 1. овог члана, туристички воз сме да има највише три прикључна возила.

Трактор сме да вуче само прикључно возило за трактор, а остала моторна возила не смеју да вуку прикључно возило за трактор.

Моторно возило сме да вуче само прикључно возило које не умањује његову стабилност.

Прикључно возило у коме се превозе путници може бити придодато само аутобусима у јавном градском, односно приградском превозу.

Члан 70.

Забрањено је вучење неисправног возила на аутопуту и мотопуту.

Уколико је разлог за вучу настао за време кретања моторног возила по аутопуту, односно мотопуту, вучење је дозвољено до првог искључења са аутопута, односно мотопута.

Члан 71.

Моторно возило сме да вуче друго моторно возило само ако оно, због неисправности или недостатка појединих делова, не може само да се креће.

Моторно возило не сме да вуче мотоцикл, мопед као и лаки и тешки трицикл.

Члан 72.

Неисправно моторно возило на путу може да се вуче помоћу ужета, круте везе (руде) и ослањањем или вешањем возила о вучно возило.

Помоћу ужета не сме да се вуче моторно возило на коме су неисправни уређаји за управљање или уређаји за заустављање, теретно возило или аутобус.

Крутом везом не сме да се вуче моторно возило које нема исправан уређај за управљање, нити моторно возило чија је укупна маса већа од укупне масе вучног возила ако му је неисправна радна кочница.

Уколико се моторно возило вуче помоћу ужета или круте везе, лице које управља вученим возилом мора да има одговарајућу дозволу за управљање возилом оне категорије којој припада возило које се вуче.

Члан 73.

За време вучења неисправног возила на вучном возилу морају бити укључени сви показивачи правца, а на вученом уколико су исправни. На оба возила мора бити постављен сигурносни троугао.

На моторно возило које вуче друго моторно возило сигурносни троугао се поставља са предње, а на вучено возило са задње стране.

Вученим возилом забрањен је превоз лица, осим возача који њиме управља.

Члан 74.

Моторно возило сме да се вуче ноћу, и дању у случају смањене видљивости, искључиво ако на својој задњој страни има укључена задња позициона светла или ако га вуче моторно возило које при вучењу користи жуто ротационо светло.

Члан 75.

Одстојање између вучног и вученог моторног возила, ако се вуче ужетом, мора да износи од три до пет метара, а ако се вуче помоћу круте везе, може да износи и мање од три али не више од пет метара.

Моторно возило које на путу вуче неисправно возило не сме се кретати брзином већом од 40 km/h.

Члан 76.

Вучење натовареног теретног возила са прикључним возилом или без прикључног возила, односно трактора са прикључним возилом, дозвољено је само до првог места погодног за претовар терета, а изузетно и до првог места на коме се може отклонити неисправност на возилу.

15. Употреба светала у саобраћају

Члан 77.

Дању, на моторном возилу за време вожње у саобраћају на путу, морају да буду укључена кратка, односно дневна светла.

Ноћу, на моторном возилу за време вожње у саобраћају на путу, морају да буду укључена дуга светла.

Возач је дужан да уместо дугих светала употребљава кратка:

кад при мимоилажењу са другим возилом оцени да светлом свог возила заслепљује возача возила које му долази у сусрет, а увек на одстојању мањем од 200 m,

ако омета возача испред,

на путу осветљеном уличном расветом,

у тунелу,

ако омета управљача шинског возила или пловила,

за време магле,
када је возило заустављено.

Одредбе ст. 2. и 3. овог члана не односе се на возача возила за које не постоји обавеза уградње дугих светала.

Члан 78.

Позициона светла морају бити укључена све време када је укључено дуго, односно кратко светло, односно светло за маглу.

Ноћу и дању у условима смањене видљивости, на возилу на путу морају бити укључена задња позициона светла.

Светла, односно катадиоптери, за време вожње не смеју да буду заклоњени нити запрљани у мери да су неочљиви за остале учеснике у саобраћају.

Члан 79.

За време магле, на моторном возилу морају да буду укључена кратка светла, односно светла за маглу или обе врсте светала.

Задње светло за маглу употребљава се само по магли или у случају смањене видљивости.

Члан 80.

Заустављено или паркирано возило на коловозу, ноћу и у условима смањене видљивости, мора имати укључена позициона, односно паркирна, светла.

У насељу је довољно да возило из става 1. овог члана има позициона, односно паркирна светла на оној страни возила која је окренута према средини пута.

На возилу из става 1. овог члана светла не морају бити укључена ако се оно налази на делу пута где је улично осветљење такво да је возило довољно видљиво, на за то посебно обележеном месту.

Члан 81.

Приликом кретања ноћу и у условима смањене видљивости:

пешак који се креће по коловозу на јавном путу ван насеља, мора бити осветљен или означен рефлектујућом материјом,

пешак који на коловозу вуче или гура ручна колица мора да носи светлоодбојни прслук или на левој страни колица држи упаљено најмање једно бело или жуто светло које мора бити уочљиво са предње и задње стране, осим када је улично осветљење такво да су пешак и колица довољно видљиви,

особа која користи инвалидска колица мора на колицима да има укључено најмање једно бело или жуто светло на левој страни које мора бити уочљиво са предње и задње стране, осим када је улично осветљење такво да је пешак довољно видљив,

пешаци који се крећу по коловозу у организованој колони, осим погребних или одобрених поворки, војних или полицијских јединица, дужни су да носе светлоодбојни прслук или напред држе упаљено најмање једно бело или жуто светло, а на задњој страни светло црвене боје,

бицикл мора да има упаљено једно бело светло на предњој страни и једно црвено светло на задњој страни,

запрежно возило мора да има упаљено најмање једно бело светло на предњој страни и најмање једно црвено светло на задњој страни. Ова светла морају бити постављена на уздужној оси возила или на његовој левој страни, а ако се на запрежном возилу налази само једна светиљка, поставља се на видном месту на левој страни возила,

водичи и гоничи животиња, када се крећу по коловозу ван насеља, морају да носе светлоодбојни прслук.

16. Одстојање између возила

Члан 82.

Возач мора да држи безбедно одстојање од возила које се креће испред њега, тако да може благовремено да успори или се заустави, ако возило испред њега успори или се заустави.

Члан 83.

Када се на јавном путу ван насеља који има само једну саобраћајну траку за саобраћај возила у једном смеру, крећу једно за другим моторна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg или чија је дужина већа од седам метара, возач таквог возила је дужан да, осим када врши претицање или се припрема за претицање, између свог и возила које се креће испред њега, држи одстојање које омогућава безбедно претицање од стране возила која се крећу иза њега.

Одредба става 1. овог члана не односи се на део пута на коме је претицање забрањено.

17. Саобраћај трамваја и других возила на шинама

Члан 84.

Одредбе овог закона сходно се примењују и на саобраћај трамваја и других возила која се на путу крећу по шинама, осим ако то не искључују конструкционе особине тих возила или начин њиховог кретања.

18. Посебне одредбе о саобраћају трактора, радних машина, мотокултиватора и запрежних возила

Члан 85.

Трактор и радна машина смеју у саобраћају на путу да имају само прикључке за извођење радова сходно њиховој намени који морају бити прописно означени.

Радна машина и мотокултиватор не смеју у саобраћају на путу да вуку прикључно возило.

19. Саобраћај запрежних возила и учешће животиња у саобраћају

Члан 86.

Возач запрежног возила мора бити узроста од најмање 14 година живота и способан да контролише упрегнуте животиње.

Возач запрежног возила је дужан да у саобраћају на путу запрежним возилом управља из возила или да води упрегнуту стоку крећући се са њене десне стране.

Запрежно возило мора да има уређаје за кочење који морају омогућавати безбедно заустављање запрежног возила.

Запрежно возило које се креће иза другог запрежног возила мора се кретати на одстојању од најмање 50 метара, да би се омогућило претицање бржим возилима.

За запрежно возило које се креће на путу може бити привезано једно грло стоке, и то са десне стране задњег дела возила.

Запрежно возило не сме да се оставља на путу без надзора возача или другог лица способног да контролише упрегнуте животиње.

Члан 87.

Домаће животиње могу бити на путу само у пратњи лица која су дужна да их воде и обезбеђују тако да животиње не угрожавају безбедност саобраћаја. Животиње је забрањено водити из возила или са возила. На аутопуту, мотопуту, државним путевима првог реда као и бициклическим стазама није дозвољен приступ животињама, односно вођење животиња.

Уколико се животиње из става 1. овог члана превозе у возилу, превоз се мора обављати на начин да се не угрожава или омета возач, односно остали учесници у саобраћају. Животиње које се налазе поред пута морају бити под надзором или обезбеђене тако да не могу изаћи на пут.

Животиње се воде или гоне што ближе десној ивици коловоза на такав начин да други учесници у саобраћају не буду угрожени.

Власник, гонич, односно водич животиња не сме на јавним путевима да храни, задржава или прикупља животиње, као и да их на путу оставља без надзора. Јахач или друго лице које води животињу дужан је да уклони све материје које је животиња нанела на пут.

Јахачи за кретање могу користити коловоз пута само уколико је то омогућено режимом саобраћаја на том путу. За кретање јахача по коловозу сходно се примењују одредбе овог закона које се примењују за кретање бицикала.

20. Посебне одредбе о саобраћају бицикала, мопеда, трицикала, четвороцикала и мотоцикала

Члан 88.

Дете млађе од 12 година не сме да управља бициклом на јавним путевима.

Изузетно у пешачкој зони, зони успореног саобраћаја, зони "30", зони школе и некатегорисаном путу, бициклом може управљати и дете са навршених девет година.

Изузетно у пешачкој зони и зони успореног саобраћаја, бициклом може да управља и дете млађе од девет година ако је под надзором лица старијег од 16 година.

Члан 89.

Возач бицикла не сме да се креће бициклическом стазом брзином већом од 35 km/h.

Уколико на путу постоји бициклическа трака, возач бицикла, мопеда и лаког трицикла мора да се креће десном бициклическом траком у односу на смер кретања саобраћаја.

На бициклическим стазама за саобраћај у оба смера возила, возач бицикла мора да се креће десном страном у смеру кретања возила.

Ако се два или више возача бицикала, мопеда, трицикала и мотоцикала крећу у групи, дужни су да се крећу један за другим.

Члан 90.

Возач бицикла, мопеда, трицикла и мотоцикла мора да управља возилом на начин којим се не умањује стабилност возила и не омета друге учеснике у саобраћају, а нарочито не сме да:

испушта управљач из руку,

склања ноге са педала,

се придржава за друго возило,

води, вуче или потискује друга возила, односно животиње, осим да вуче прикључно возило за бицикл,

допусти да возило којим управља буде вучено или потискivano,

превози предмете који могу да га ометају током управљања,

употребљава на оба ува слушалице за аудио уређаје.

Члан 91.

Возач и путник мотоцикла, мопеда, трицикла и четвороцикла морају за време вожње носити на глави закопчану хомологовану заштитну кацигу, на начин прописан декларацијом произвођача кациге.

Возач бицикла, мопеда, трицикла, односно мотоцикла, не сме да превози лице које је под утицајем алкохола, односно психоактивних супстанци или из других разлога није способно да управља својим поступцима.

Ближе прописе о условима које морају да испуњавају заштитне кациге које користе возачи, односно лица која се превозе на мотоциклу, мопеду, трициклу и четвороциклу, доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 92.

Бицикл, мопед и мотоцикл у саобраћају на путу могу да имају прикључно возило са два точка намењено за превоз терета, прикључено тако да је обезбеђена стабилност возила у ком не смеју да се превозе путници. Прикључно возило не сме бити шире од једног метра, а на задњој левој страни мора имати позиционо светло црвене боје или троугласти катадиоптер ако је вуче бицикл.

21. Кретање пешака

Члан 93.

Пешак не сме да се креће и задржава на коловозу, изузев у случајевима предвиђеним овим законом, као ни да изненада ступи на коловоз.

Уколико се пешак креће по коловозу на путу ван насеља, мора да се креће што ближе левој ивици коловоза у смеру кретања, на начин којим не омета или не спречава саобраћај возила.

Пешак који учествује у саобраћају у колицима за особе са инвалидитетом, или се вози на котуралкама, скејтборду и слично, не сме да се придржава за возило у покрету.

На путу који нема тротоар или другу површину намењену за кретање пешака, пешаци могу користити за кретање коловоз у ширини највише до једног метра, рачунајући од ивице коловоза.

Када се крећу коловозом пешаци су дужни да се крећу један за другим, осим лица које води дете млађе од седам година старости.

Изузетно од става 2. овог члана, пешак може да се креће уз десну ивицу коловоза само када је такво кретање за њега безбедније (непрегледна кривина, провалија, усек, одрон и сл.).

Пешак који гура ручна колица, бицикл, бицикл са мотором или мотоцикл, особе са инвалидитетом које се крећу у инвалидским колицима, морају се кретати уз десну ивицу коловоза у смеру кретања.

Члан 94.

На путу који има тротоар или другу површину намењену за кретање пешака, односно површину поред коловоза погодну за кретање пешака, пешак је дужан да се креће тим површинама.

Ради обилажења неке препреке на тротоару, пешак је дужан да, пре ступања на коловоз, обрати пажњу на удаљеност и брзину кретања возила које му се приближава и да се претходно увери да ступањем на коловоз не угрожава безбедност саобраћаја.

Члан 95.

Колона пешака која се коловозом креће под контролом водича (организована колона пешака) мора се кретати уз десну ивицу коловоза у смеру кретања.

Организована колона пешака не сме да онемогућава нормално одвијање саобраћаја нити да буде дужа од 100 метара.

Уколико се коловозом креће више организованих колона пешака, одстојање између појединих колона мора бити најмање 30 метара.

Члан 96.

Пешак је дужан да преко коловоза и бицикличке стазе прелази пажљиво и најкраћим путем, након што се увери да то може да учини на безбедан начин.

Приликом преласка преко коловоза пешак не сме да употребљава мобилни телефон нити да користи слушалице на ушима.

На путу са пешачким прелазом или посебно изграђеним прелазом, односно пролазом за пешаке, пешак је дужан да се при прелажењу пута креће тим прелазом, односно пролазом, ако они нису од њега удаљени више од 100 метара.

Члан 97.

На пешачком прелазу, на коме је саобраћај пешака регулисан светлосним саобраћајним знацима, пешак је дужан да поступа у складу са тим знацима.

На пешачком прелазу, на коме је саобраћај пешака регулисан знацима које даје полицијски службеник, пешаци могу да прелазе коловоз само кад је датим знаком дозвољен прелаз.

На пешачком прелазу, на коме саобраћај није регулисан светлосним саобраћајним знацима ни знацима које даје полицијски службеник, пешак је дужан да се пре ступања на пешачки прелаз, претходно увери да може да пређе на безбедан начин, тако да ступањем на коловоз не угрожава безбедност саобраћаја.

Члан 98.

Пешак не сме ступити ни кретати се по коловозу аутопута или мотопута.

Забрана из става 1. овог члана не важи за:

полицијског службеника током обављања службене дужности,

лице која обавља увиђај саобраћајне незгоде или учествује у увиђају,

радника који обавља радове,

лице које обавља послове на отклањању последица саобраћајне незгоде или неисправности на возилу и терету,

лице које пружа хитну медицинску или прву помоћ,

инспектора за путеве током обављања службене дужности као и на раднике управе пута,

возача возила које је принудно заустављено.

Лица из става 2. овог члана и места на којима она предузимају радње морају бити обележена на начин да се омогући безбедност свих учесника у саобраћају.

22. Обавезе возача према пешацима

Члан 99.

Уколико је саобраћај на пешачком прелазу регулисан светлосним саобраћајним знаковима или знаковима полицијског службеника, возач је дужан да своје возило заустави испред пешачког прелаза када му је датим знаком забрањен пролаз, а ако му је на таквом прелазу датим знаком дозвољен пролаз, возач је дужан да пропусти пешака који је већ ступио на пешачки прелаз или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз док му је светлосним саобраћајним знаком или знаком полицијског службеника прелаз био дозвољен.

Уколико се пешачки прелаз из става 1. овог члана налази на улазу на бочни пут, возач који скреће на тај пут дужан је да скретање изврши на безбедан начин и да пропусти пешака који је већ ступио или ступа на пешачки прелаз или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз, а по потреби, заустави своје возило.

Уколико на пешачком прелазу саобраћај није регулисан уређајима за давање светлосних саобраћајних знакова нити знацима полицијских службеника, возач је дужан да прилагоди брзину возила тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди може безбедно да заустави возило испред пешачког прелаза и пропусти пешака који је већ ступио или ступа на пешачки прелаз или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз.

Возач који скреће на бочни пут на чијем улазу не постоји пешачки прелаз дужан је да пропусти пешаке који су већ ступили или ступају на коловоз.

Уколико су у случају из ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана пешаци деца, немоћна лица, слепе особе које се крећу уз употребу белог штапа и/или пса водича, особе са инвалидитетом које се крећу у инвалидским колицима, или за кретање користе друга ортотичко - протетичка помагала, возач је обавезан да заустави возило и да их пропусти.

Возач не сме возилом да пресеца организовану колону пешака која се креће по коловозу.

23. Саобраћај на прелазу пута преко железничке пруге

Члан 100.

На прелазу пута преко железничке пруге, возач је дужан да пропусти шинско возило које се креће по железничкој прузи.

Возач који се возилом приближава прелазу пута преко железничке пруге, дужан је да кретање возила подеси тако да га може зауставити пред уређајем за затварање саобраћаја на прелазу или пред уређајем за давање знакова којима се најављује приближавање воза, односно да може да заустави возило пре него што ступи на железничку пругу.

Члан 101.

Учесници у саобраћају дужни су да се зауставе пред прелазом пута преко железничке пруге, ако је уређај за затварање саобраћаја спуштен, ако је тај уређај почео да се спушта или ако се дају светлосни или звучни знаци који упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно када им је светлосним саобраћајним знаком којим се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу без браника, забрањен пролаз.

24. Саобраћај на аутопуту и мотопуту

Члан 102.

Аутопутем и мотопутем дозвољено је кретање само мотоцикла, путничких возила, теретних возила и аутобуса, са или без прикључних возила.

Аутопутем и мотопутем не смеју се кретати возила из става 1. овог члана чија је највећа конструктивна брзина мања од 50 km/h.

Одредба ст. 1. и 2. овог члана не односи се на полицијска и војна возила.

Члан 103.

На аутопут, односно мотопут, возач може да се укључи, односно искључи само прилазним путем намењеним за укључење на тај пут, односно искључење са пута.

Возач који се моторним возилом укључује у саобраћај на аутопуту или мотопут дужан је да:

користи саобраћајну траку за укључивање, када таква трака постоји у продужењу прикључног пута и да се у саобраћај на тај пут укључи дајући знак показивачем правца, на начин којим не угрожава саобраћај возила која се крећу по том путу,

пропусти возила која се крећу по том путу, ако на месту на коме се укључује у саобраћај на аутопуту не постоји посебна трака за укључивање.

Возач који се возилом искључује из саобраћаја са аутопута или мотопута, дужан је да својим возилом благовремено заузме положај на крајњој десној саобраћајној траци и да што пре пређе на саобраћајну траку за искључивање, ако таква трака постоји на улазу у прикључни пут.

Члан 104.

На аутопуту и мотопуту са више саобраћајних трака намењених кретању возила у једном смеру, возач моторног возила мора се кретати крајњом десном саобраћајном траком, осим ако није заузета возилима која се крећу у колони, као и приликом претицања.

Зауставном траком забрањено је кретање возила.

Изузетно од става 2. овог члана, возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза, могу се кретати зауставном траком када су остале саобраћајне траке заузете возилима.

На аутопуту и мотопуту са три или више саобраћајних трака, намењених за саобраћај возила у једном смеру, возачи теретних возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg и скупова возила чија је дужина већа од седам метара, смеју да користе само две саобраћајне траке које се простиру уз десну ивицу коловоза.

Возач возила из става 4. овог члана, на аутопуту и мотопуту са две саобраћајне траке намењених за кретање возила у једном смеру, мора се кретати крајњом десном саобраћајном траком, осим приликом претицања.

У случају застоја саобраћаја на аутопуту, где не постоји зауставна трака, возачи су дужни да оставе слободан простор за пролаз возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза, на тај начин што ће возачи који се

налазе у десној саобраћајној траци заузети положај уз десну ивицу саобраћајне траке, а возачи који се налазе у левој саобраћајној траци заузети положај уз леву ивицу саобраћајне траке, тако да остављен простор мора бити довољан за несметани пролаз ових возила.

Члан 105.

На аутопуту и мотопуту возач не сме да зауставља и паркира моторно возило, осим на местима која су за то посебно уређена и обележена.

На аутопуту и мотопуту возач не сме да врши полукружно окретање возилом нити да се креће возилом уназад.

Возач који је због неисправности на возилу или из других разлога принуђен да заустави возило на коловозу аутопута или мотопута, дужан је да га заустави на зауставној траци и да предузме потребне мере да возило што пре уклони са коловоза.

25. Возила под пратњом

Члан 106.

Возило под пратњом је возило коме је додељена пратња возила полиције, Безбедносно-информативне агенције, Војске Србије, односно Војно-безбедносне агенције, када дају посебне звучне и светлосне знаке. Као возило под пратњом сматра се и само возило полиције, Војске Србије, Безбедносно-информативне агенције и Војно-безбедносне агенције, када даје посебне звучне и светлосне знаке.

Посебни светлосни и звучни знаци возила под пратњом су црвено и плаво трепћуће светло која се наизменично пале (у даљем тексту: црвено и плаво светло) и звучни знак променљиве фреквенције (у даљем тексту: сирена).

Изузетно од става 1. овог члана, возило под пратњом сме давати само посебне светлосне знаке без сирене, ако је омогућена довољна видљивост тог возила и безбедност учесника у саобраћају, осим када се возило под пратњом креће брзином већом од дозвољене на том делу пута.

Ради боље видљивости, возило под пратњом може поред трепћућих светала давати и светлосни знак упозорења из члана 60. овог закона.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова из ст. 1. и 2. овог члана, смеју се уграђивати и постављати само на возилима из става 1. овог члана намењеним да врше пратњу.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова из ст. 1. и 2. овог члана, смеју се употребљавати само на возилима из става 1. овог члана када та возила врше пратњу.

Возила под пратњом имају првенство пролаза у односу на сва друга возила, осим у односу на возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знаковима или знаковима полицијског службеника када им је тим знаковима забрањен пролаз и на њих се не примењују одредбе овог закона о ограничењу брзине, о пропуштању пешака, о забрани пресецања колоне пешака, о забрани претицања и обилажења возила, под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

Ближе одредбе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању и начину употребе посебних знакова доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Ближе прописе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању знакова на војна возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Члан 107.

Возач који на путу сусретне или га сустигне возило, односно возила под пратњом, дужан је да пропусти та возила, да им омогући мимоилажење и претицање, односно обилажење и, по потреби, да уклони возило са коловоза или да се заустави, као и да се придржава наредби које му дају лица из пратње, односно да кретање настави тек пошто прођу сва возила под пратњом.

Пешаци не смеју да ступе на коловоз, односно дужни су да се склоне са коловоза да би омогућили несметан пролаз возилима под пратњом.

У погледу међусобног права првенства пролаза возила из става 1. овог члана важе опште одредбе овог закона о првенству пролаза.

26. Возила са првенством пролаза

Члан 108.

Возило са првенством пролаза је возило полиције, Безбедносно-информативне агенције, Војске Србије, Војно-безбедносне агенције, хитне медицинске помоћи, односно ватрогасне службе, када дају посебне звучне и светлосне знаке.

Возила са првенством пролаза су и возила министарства надлежног за извршење заводских санкција када превозе лица лишена слободе, када дају посебне звучне и светлосне знаке.

Посебни светлосни и звучни знаци возила са првенством пролаза су најмање једно плаво трепћуће или ротационо светло (у даљем тексту: плаво светло) и звучни знак променљиве фреквенције (у даљем тексту: сирена).

Изузетно од става 1. овог члана возило са првенством пролаза сме давати само посебне светлосне знаке без сирене, ако је омогућена довољна видљивост тог возила и безбедност учесника у саобраћају, осим када се возило са првенством пролаза креће брзином већом од дозвољене на том делу пута и ако би употреба сирене онемогућила или омела успешно извршење службеног задатка.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова смеју се уграђивати и постављати само на возилима из ст. 1. и 2. овог члана.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова смеју се употребљавати само на возилима из ст. 1. и 2. овог члана када је то неопходно за ефикасно и безбедно извршење службене радње која не трпи одлагање.

Возила са првенством пролаза имају првенство пролаза у односу на сва друга возила, осим у односу на возила под пратњом и возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знацима или знацима полицијског службеника, када им је тим знацима забрањен пролаз и на њих се не примењују одредбе овог закона о ограничењу брзине, о пропуштању пешака, о забрани пресецања колоне пешака и о забрани претицања и обилажења возила, под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

Ближе одредбе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању и начину употребе посебних знакова доноси министар унутрашњих послова.

Ближе прописе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању знакова на војна возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Члан 109.

Возач који на путу сусретне или га сугстигне возило, односно возила са првенством пролаза, дужан је да пропусти та возила, да им омогући мимоилажење и претицање, односно обилажење, и по потреби да уклони возило са коловоза или се заустави, као и да се придржава наредби које му дају лица из пратње, односно да кретање настави тек пошто ова возила прођу.

Када возило са првенством пролаза обезбеђује пролаз возилима која се крећу иза њега, остали учесници у саобраћају имају обавезу поступања према тим возилима као према возилима са првенством пролаза.

Лице које управља возилом са првенством пролаза дужно је да води рачуна о безбедности осталих учесника у саобраћају.

Пешаци не смеју да ступе на коловоз, односно дужни су да се склоне са коловоза да би омогућили несметан пролаз возилима са првенством пролаза.

У погледу међусобног права првенства пролаза возила из става 1. овог члана важе опште одредбе овог закона о првенству пролаза.

Члан 110.

Када полицијско возило са првенством пролаза даје истовремено и светлосни знак упозорења из члана 60. овог закона, возач возила које се креће непосредно испред полицијског возила које даје те знаке, мора одмах безбедно да заустави своје возило уз десну ивицу коловоза, а по могућности ван коловоза.

Возач возила које се креће непосредно иза полицијског возила које даје посебне звучне и светлосне знаке, дужан је да поступи по знацима и наредбама полицајца, односно да прати полицијско возило до погодног места и да се безбедно заустави иза полицијског возила.

27. Употреба жутог ротационог или трепћућег светла

Члан 111.

Возило које се употребљава приликом извођења радова, односно активности на путу, а нарочито за градњу, одржавање путева, електричних, поштанских и других уређаја и инсталација, пружање помоћи на путу, за одношење оштећених, неисправних и на недозвољеном месту паркираних возила, као и за одржавање комуналног реда, мора да има укључено жуто ротационо или трепћуће светло, док се ти радови, односно активности, обављају на коловозу или у близини коловоза.

У саобраћају на путу, укључено жуто ротационо или трепћуће светло мора да има:

возило које прелази прописане димензије, односно возило на коме терет прекорачује дозвољене димензије и возило које прати такав превоз када је то одређено у дозволи за ванредни превоз,

трактор ноћу, у условима смањене видљивости и када има прикључке за извођење радова на најистуренијој тачки тих уређаја,

радна машина ноћу и у условима смањене видљивости.

Жуто трепћуће или ротационо светло може да се употребљава на возилу као упозорење за принудно заустављено возило, саобраћајну незгоду, приредбу на путу или другу препреку на путу.

Возач који се сусретне са возилом на коме су укључена жута ротациона или трепћућа светла, дужан је да повећа опрезност и прилагоди брзину и начин кретања свог возила.

Употреба жутог ротационог или трепћућег светла дозвољена је само у случајевима предвиђеним овим законом.

28. Превоз терета на возилу

Члан 112.

У саобраћају на путу возило не сме да се оптерети:

преко носивости уписане у саобраћајну дозволу, односно преко највећег осовинског оптерећења појединих осовина одређених од стране произвођача возила,

преко осовинског оптерећења прописаног техничким нормативима за возила и највеће дозвољене укупне масе, тако да возило са теретом премашује највеће дозвољене димензије за поједине врсте возила (дужина, ширина и висина).

Изузетно од одредби става 1. тач. 2) и 3) овог члана, возило, односно скуп возила, сме да учествује у саобраћају на путу, уз посебну дозволу надлежног органа.

Терет на возилу мора да буде смештен и обезбеђен тако да при вожњи остаје у положају постављеном приликом утовара, тако да:

не угрожава безбедност учесника у саобраћају и не наноси штету путу и објектима на путу,

не умањује стабилност возила и не отежава управљање возилом, као и да не утиче на функционисање и коришћење склопова и делова возила,

не умањује прегледност возачу,

не пада и не расипа се са возила по путу, односно не вуче се по путу,

не заклања светла, регистарске таблице и друге прописане ознаке на возилу,

не загађује животну средину.

Терет у расутом стању, сем на прикључном возилу за трактор, мора да буде прекривен.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице, које наложи вршење утовара или врши утовар дужно је да приликом утовара робе води рачуна о поштовању одредби овог члана.

Уколико је утовар терета извршен у иностранству, за потребе примаоца, односно наручиоца превоза који има пребивалиште или седиште у Србији, за поштовање одредби овог члана одговоран је и прималац терета, односно наручилац превоза.

Члан 113.

Терет на моторном возилу може да пређе најудаљенију тачку на предњој страни возила до једног метра.

Терет на возилу не сме да пређе најудаљенију тачку на задњој страни возила за више од 1/6 своје дужине, а највише за 1,5 m, с тим да терет преосталим делом дужине мора бити ослоњен на товарни простор. Изузетно, у саобраћају на путу може да учествује возило на коме терет није смештен на начин прописан овим ставом, уколико то одобри управљач пута.

Уколико терет на возилу прелази најудаљенију тачку на задњој страни возила, мора бити означен. Код теретних и прикључних возила, терет се означава прописаном таблом, код осталих возила црвеном тканином, а у условима смањене видљивости црвеним светлом или светлоодбојном материјом црвене боје.

Ближе прописе о начину смештаја терета, његовог обезбеђења и означавања доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 114.

Возила која су намењена за извођење радова ван пута када у саобраћају на путу имају инсталирана оруђа за извођење радова, која нису склоп возила већ измењиво средство за рад, морају бити прописано означена.

Утовар или истовар терета на путу мора се обављати тако да не омета, односно не угрожава, остале учеснике у саобраћају.

29. Ванредни превоз

Члан 115.

Кретање по путу возила, односно скупа возила, која не испуњавају услове у погледу димензија (дужина, ширина и висина), највеће дозвољене укупне масе или осовинског оптерећења, односно на којима возило са теретом премашује највеће дозвољене димензије (дужина, ширина и висина) за поједине врсте возила, представља ванредни превоз.

Ванредни превоз се обавља на основу дозволе коју издаје управљач пута. Дозволом се могу одредити посебни услови под којима ће се ванредни превоз обавити.

Када је дозволом одређено да пратњу ванредног превоза врше полицијски службеници, сагласност за превоз даје Министарство унутрашњих послова.

Ванредни превоз се мора обавити у складу са условима који су одређени у дозволи за ванредни превоз.

Када је за обављање ванредног превоза дозволом за обављање ванредног превоза одређено да се ванредни превоз обавља у пратњи полиције, трошкови пратње падају на терет превозника.

Ближе услове о начину обављања ванредног превоза и возилима којима се тај превоз обавља, доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

30. Превоз лица возилима

Члан 116.

У моторном возилу, односно на возилу и прикључном возилу у саобраћају на путу, дозвољено је превозити онолико лица колико је означено у саобраћајној дозволи, на местима која су за то предвиђена.

Изузетно од става 1. овог члана у теретном возилу Војске Србије, односно полиције, могу се превозити лица у простору за смештај терета.

На прикључном возилу које вуче трактор може се превозити највише пет лица, а у товарном простору мотокултиватора могу се превозити највише три лица.

Лица из става 3. овог члана која се превозе у товарном простору не смеју стајати, седети на страницама каросерије, на нестабилном терету или терету који прелази висину товарног сандука. Лица која нису навршила 14 година живота смеју се превозити само у пратњи пунолетног лица.

Члан 117.

У затвореном простору возила које се не може изнутра отворити, не смеју се превозити лица.

Изузетно од става 1. овог члана у полицијским, војним и возилима органа за извршење кривичних и прекршајних санкција, смеју се превозити лица и то само за службене потребе.

У прикључном возилу за становање (камп приколица) не смеју се превозити лица.

Члан 118.

Возач бицикла старији од 18 година може на бициклу превозити дете до осам година старости, ако је на бициклу уграђено посебно седиште, прилагођено величини детета и чврсто спојено са бициклом.

Дете млађе од 12 година не сме се превозити на мопеду, трициклу, мотоциклу и четвороциклу.

Мотоцикл може да има бочно седиште за превоз путника.

Члан 119.

За време кретања возила не сме се ускакати у возило, искакати из возила, отворати врата, нагињати се ван возила, истурати делове тела из возила и возити се на спољним деловима возила или на тракторским приколицама.

Возач не сме управљати на начин који омогућава искакање из возила, отварање врата, нагињање ван возила, вожњу на спољним деловима возила или на тракторским прикључцима.

Изузетно од става 1. овог члана, на спољним деловима возила и прикључног возила могу се возити лица која обављају послове свог радног места у вези с наменом возила (на возилима ватрогасне службе, комуналне службе, електродистрибуције и других делатности), ако је на тим возилима уграђена платформа за стајање и држачи.

Уколико се на возилу из става 3. овог члана превозе лица, брзина кретања не сме бити већа од 30 km/h.

Члан 120.

Врата возила није дозвољено држати отворена током кретања возила, нити започети кретање уколико нису затворена.

Возач не сме започети кретање возила док путници безбедно не уђу, односно изађу из возила и док врата не буду затворена.

Члан 121.

Туристички воз сме да се креће само по траси коју је одредио надлежни орган јединице локалне самоуправе. Када се туристички воз креће ван одобрене трасе, мора имати посебну дозволу надлежног органа за послове саобраћаја.

Туристичким возом сме управљати само возач који има возачку дозволу најмање за управљање возилима "BE" категорије и посебну дозволу за управљање туристичким возом коју издаје Агенција.

Посебна дозвола се издаје на рок од пет година.

Ближе прописе о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција доноси министар унутрашњих послова на предлог Агенције.

Ближе услове у погледу коришћења и техничких карактеристика туристичког воза, прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Агенција послове из става 2. овог члана обавља као поверене послове.

31. Пробна вожња

Члан 122.

За пробну вожњу при којој се, ради испитивања произведеног или преправљеног моторног, односно прикључног возила, мора одступити од појединих одредби прописа о безбедности саобраћаја на путевима, потребна је дозвола.

Захтев за издавање дозволе о испуњавању услова за пробну вожњу садржи: податке о возилу (врста, марка, тип и идентификациона ознака), сврху пробе, име и презиме возача који могу управљати и број њихове возачке дозволе, податке о лицима која ће се за време вожње налазити у возилу, назив пута и релацију на којој се пробна вожња обавља, време извођења и назначење одредби из прописа о безбедности саобраћаја од којих ће се одступати за време вожње.

Ако би се пробном вожњом могли оштетити пут или путни објекти, дозвола за пробну вожњу издаје се уз претходно прибављену сагласност управљача пута за обављање пробне вожње.

Дозволом из става 1. овог члана одређује се садржај и начин пробне вожње, мере безбедности, односно мере осигурања које организатор мора предузети о свом трошку, мере које мора предузети приликом испитивања новопроизведених моторних и прикључних возила, одредбе прописа о безбедности саобраћаја од којих се одступа током пробне вожње, имена лица која обављају испитивање приликом пробне вожње, као и време у ком ће се обављати пробна вожња које не може бити дуже од једне године. Дозвола се може издати за једно или више возила, на којима се врши испитивање.

Пробна вожња може се обавити само у време и на начин предвиђен дозволом за пробну вожњу.

Дозволу, из става 1. овог члана, издаје територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, на чијем подручју вожња почиње. Ако се пробна вожња одвија на територији за коју су надлежне две или више организационих јединица, дозволу издаје Министарство унутрашњих послова.

Моторно возило којим се обавља пробна вожња, поред регистарских, односно пробних таблица, мора бити на предњем и задњем делу посебно обележено натписом „ПРОБНА ВОЖЊА“.

Трошкови државних органа, органа јединица локалне самоуправе и управљача пута, настали услед одржавања пробне вожње падају на терет правног, односно физичког лица, које обавља пробну вожњу.

V СПОРТСКЕ И ДРУГЕ ПРИРЕДБЕ НА ПУТУ

Члан 123.

Забрањено је одржавање спортских или других приредби на путу.

Изузетно, спортска или друга приредба на путу се може одржати када територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова изда дозволу за њено одржавање.

Уколико се приредба одржава на територији за коју су надлежне две или више организационих јединица, дозволу издаје Министарство унутрашњих послова.

Уколико је приликом одржавања спортских или других приредби на путу потребно обуставити саобраћај или извршити друге измене у режиму саобраћаја, дозвола се издаје уз претходну сагласност министарства, односно органа јединица локалне самоуправе, надлежног за послове саобраћаја.

Члан 124.

Дозвола за одржавање спортских и других приредби на путу може се издати организатору који има својство правног лица са седиштем у Републици Србији.

Захтев за издавање дозволе подноси се најкасније 15 дана пре одржавања спортске или друге приредбе на путу.

Захтев за издавање дозволе садржи: пословно име организатора приредбе, име и презиме одговорног лица за безбедност приредбе, пут (релацију и место) на којем ће се приредба одржати, време одржавања, са сатницом свих карактеристичних обележја приредбе и мере које ће организатор предузети ради обезбеђења учесника приредбе и гледалаца, програм спортске или друге приредбе, календар и правила такмичења (елаборат). Уз захтев се прилаже сагласност управљача пута за одржавање приредбе на путу, примерак идентификационих ознака лица која обезбеђују приредбу и ознаке возила која прате учеснике приредбе.

Министарство надлежно за унутрашње послове дужно је да у року од седам дана од пријема изда решење по поднетом захтеву.

У дозволи којом се одобрава одржавање спортске или друге приредбе на путу одредиће се време и место одржавања, мере које је потребно предузети ради безбедног одржавања приредбе и трошкови који произилазе из њеног одржавања.

Организатор је дужан да спортску или другу приредбу на путу организује и спроведе безбедно, на начин одређен у дозволи.

Трошкови државних органа, органа јединица локалне самоуправе и управљача пута, настали услед одржавања спортске и друге приредбе, падају на терет правног лица које организује приредбу.

Члан 125.

Организатор спортске или друге приредбе на путу обавезан је да, о мерама ограничења или забране саобраћаја, обавести јавност путем средстава јавног информисања најкасније 48 сати пре почетка приредбе.

Министарство унутрашњих послова може забранити, односно прекинути одржавање спортске или друге приредбе на путу, када утврди да организатор није предузео мере одређене у дозволи или ако то захтевају други разлози безбедности.

Решење о забрани, односно прекиду приредбе доноси се у скраћеном поступку или усмено, сагласно одредбама Закона о општем управном поступку.

Члан 126.

Одредбе прописа којима се уређује јавно окупљање грађана и спречавање насиља на спортским приредбама важе и за спортске и друге приредбе на путу, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 127.

Организатор не сме почети са одржавањем спортске или друге приредбе или активности на путу, ако није предузео све мере обезбеђења одређене у дозволи.

Организатор је дужан да прекине одржавање спортске и друге приредбе на путу:

ако су угрожени учесници или гледаоци,

ако се у већој мери наруши јавни ред и мир,

ако се не спроводе мере безбедности одређене у дозволи,

ако то захтевају други разлози безбедности.

Уколико организатор не може да обезбеди посебне безбедносне мере у току приредбе, орган који је издао дозволу може одредити потребан број полицијских службеника ради предузимања тих мера. У наведеном случају трошкове предузимања тих мера сноси организатор приредбе.

Члан 128.

Такмичаре на приредби и учеснике других активности могу пратити само возила обележена посебном ознаком, коју одређује организатор.

Уколико се приредба одржава на територији две или више организационих јединица Министарства унутрашњих послова примерак ознаке из става 1. овог члана организатор доставља тим организационим јединицама најкасније 48 сати пре почетка приредбе.

Члан 129.

Лица која обезбеђују приредбу и налазе се на путу или делу пута на којем се приредба одржава, морају носити светлоодбојни прслук и идентификационе ознаке лица задужених за обезбеђење приредбе.

Уколико се приредба одржава на територији две или више организационих јединица Министарства унутрашњих послова примерак ознаке из става 1. овог члана организатор доставља тим организационим јединицама најкасније 48 сати пре почетка приредбе.

Члан 130.

По завршетку спортске и друге приредбе или активности на путу, организатор је дужан да одмах, а најкасније у року који је одређен дозволом:

уклони са пута саобраћајне знакове и друге ознаке, уређаје, предмете и објекте који су постављени ради одржавања приредбе, односно обављања активности,

постави на пут све саобраћајне знакове и друге ознаке, предмете и објекте који су били уклоњени због одржавања приредбе, односно обављања активности,

поправи и доведе у првобитно стање пут и објекте на путу ако су оштећени при одржавању приредбе, односно при обављању активности.

Уколико организатор не поступи на начин прописан у ставу 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана, управљач пута ће предузети одговарајуће мере да се о трошку организатора уклоне, односно поставе саобраћајни знакови и друге ознаке, предмети и објекти на путу.

Трошкове уклањања и постављања саобраћајних знакова, предмета и објеката на путу, као и трошкове поправке оштећења пута и објеката на путу који су настали одржавањем приредбе, односно обављањем активности на путу, сноси организатор.

VI ПОСЕБНИ УСЛОВИ САОБРАЋАЈА

Члан 131.

Министар надлежан за послове саобраћаја ће ближе прописати начин, време поседовања и коришћења зимске опреме на возилу у саобраћају на путевима.

Возач је дужан да у саобраћају на путу зимску опрему поседује и користи на прописан начин.

Министар надлежан за послове уређења, одржавања и опремања јавног скијалишта и пружање услуга на скијалишту ће ближе прописати услове које морају да испуњавају моторне санке и возачи моторних санки, као и начин њихове употребе на скијалишту, уз сагласност министра унутрашњих послова.

VII САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА

1. Опште одредбе

Члан 132.

Јавни путеви морају да се обележе прописаном саобраћајном сигнализацијом, којом се учесници у саобраћају упозоравају на опасност која им прети на путу, односно делу пута, стављају до знања ограничења, забране и обавезе којих се учесници у саобраћају морају придржавати и дају потребна обавештења за безбедно и несметано одвијање саобраћаја.

Саобраћајном сигнализацијом морају да се обележе и опасности привременог карактера, нарочито оне које настану услед изненадног оштећења или онеспособљавања пута, као и привремена ограничења и привремене забране у саобраћају, а ти знакови се морају уклонити чим престану разлози због којих су постављени.

Учесници у саобраћају дужни су да се придржавају ограничења, забрана и обавеза изражених саобраћајном сигнализацијом и да поступе у складу са њиховим значењем.

Учесници у саобраћају су дужни да на местима, односно деоницама пута које су означене знаковима опасности, своје кретање прилагоде опасностима на које их ти знакови упозоравају.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о саобраћајној сигнализацији.

Члан 133.

Саобраћајну сигнализацију чине саобраћајни знакови, ознаке на коловозу и тротоару, уређаји за давање светлосних саобраћајних знакова (у даљем тексту: семафори), светлосне и друге ознаке на путу.

Саобраћајна сигнализација се поставља и одржава тако да учесници у саобраћају могу на време и лако да их уоче дању и ноћу и да благовремено поступе у складу са њиховим значењем.

Саобраћајна сигнализација мора се уклонити, допунити или заменити, ако њено значење не одговара измењеним условима саобраћаја на путу или захтевима безбедности саобраћаја.

Садржај, облик, боја и величина саобраћајне сигнализације мора да буде иста у свим временским условима, при дневном светлу и при осветљавању фаровима.

Саобраћајна сигнализација мора да буде осветљена или израђена од светлоодбојних материјала.

Члан 134.

На саобраћајну сигнализацију и на њеном носачу, забрањено је постављање било чега што није у вези са значењем саме сигнализације.

Забрањено је неовлашћено постављање, уклањање, оштећивање и измена значења саобраћајне сигнализације као и опреме пута.

Не смеју да се постављају табле, знакови, светла, стубови или други слични предмети којима се заклања или умањује уочљивост постављене саобраћајне сигнализације.

Забрањено је постављати предмете који својим обликом, бојом, изгледом или местом постављања подражавају или личе на саобраћајну сигнализацију, или заслепљују учеснике у саобраћају или одвраћају њихову пажњу у мери која може бити опасна за безбедност саобраћаја.

2. Саобраћајни знакови

Члан 135.

Саобраћајни знакови су знакови опасности, знакови изричитих наредби, знакови обавештења. Уз саобраћајни знак може бити постављена допунска табла која је саставни део саобраћајног знака и која ближе одређује његово значење.

Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају упозоре на опасност која им прети на одређеном месту, односно делу пута и да се обавесте о природи те опасности.

Знакови изричитих наредби учесницима у саобраћају на путу стављају до знања забране, ограничења и обавезе којих се морају придржавати.

Знакови обавештења служе да пруже учесницима у саобраћају потребна обавештења о путу којим се крећу и друга обавештења која им могу бити корисна.

Уколико безбедност саобраћаја или саобраћајно – технички услови то захтевају учесницима у саобраћају одређени саобраћајни знакови, односно поруке могу бити пренети путем знакова који у целини или делимично могу да мењају садржај.

На знаковима са изменљивим садржајем порука, односно саобраћајни знак могу бити стално активирани или се активирају према потреби и условима саобраћаја на путу.

Управљач пута, који је овлашћен за управљање саобраћајем, обавља промену садржаја на знаку.

3. Семафори

Члан 136.

За регулисање саобраћаја и означавање радова и препрека на путу, употребљавају се и семафори који емитују светлосне саобраћајне знакове.

Светлосни саобраћајни знакови су светла црвене, жуте, зелене, односно беле боје.

Светло које дају уређаји из ст. 1. и 2. овог члана може бити постојано (непрекидно) или трепћуће (прекидајуће).

Брзина кретања возила може се регулисати семафором за регулисање кретања возилом одређеном брзином.

Члан 137.

Семафорима са тробојним светлима регулише се кретање возила.

Изузетно од става 1. овог члана, на прелазу пута преко железничке пруге саобраћај возила се регулише само светлима црвене боје, а на местима где се регулише приступ возила, двобојним светлима црвене и зелене боје.

Кретање трамваја и возила јавног превоза путника по путу може бити регулисано и светлосним саобраћајним знаковима беле боје.

Кретање пешака преко коловоза се регулише двобојним светлима црвене и зелене боје.

Члан 138.

На семафорима са тробојним светлима светла су у облику круга, односно са симболом једне или више стрелица.

Семафори са тробојним светлима у облику круга служе за регулисање кретања возила на путу, односно раскрсници.

Семафори са тробојним светлима са симболом једне, односно две стрелице (дирекциони светлосни саобраћајни знак) служе за регулисање кретања возила по смеровима на раскрсници.

На семафорима са тробојним светлима са симболом једне или више стрелица црвено и жуто светло су у облику круга са симболима црне боје у облику једне или више стрелица, док је зелено светло у облику једне или више стрелица у кругу црне боје.

Члан 139.

На семафорима са тробојним светлима, светла се постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Ако је семафор постављен изнад саобраћајне траке, светла могу бити постављена по хоризонталној оси, једно поред другог и то: црвено лево, жуто у средини, а зелено десно.

Члан 140.

За регулисање кретања бицикала и мопеда на бицикличким тракама или стазама, могу се употребљавати семафори са тробојним светлима.

Светла на семафору из става 1. овог члана су црвене, жуте и зелене боје, на којима се светла постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Црвено и жуто светло су у облику круга са симболом бицикла црне боје док је зелено светло са симболом бицикла смештено у кругу црне боје.

На преласку бицикличке стазе за кретање возила из става 1. овог члана преко коловоза, могу се користити уређаји за регулисање кретања пешака, ако се стаза налази уз обележени пешачки прелаз.

Члан 141.

На семафорима са тробојним светлима:

црвено и зелено светло не сме да буде укључено истовремено,

жуто светло може да буде укључено као постојано самостално светло у интервалу од престанка зеленог до појаве црвеног светла или истовремено са црвеним светлом пре укључења зеленог светла, или као самостално трепћуће светло,

зелено светло може бити трепћуће.

Члан 142.

Светлосни саобраћајни знакови из члана 137. став 1. и чл. 138. и 140. овог закона имају следеће значење:

црвено светло – забрањен пролаз,

жуто светло – забрањен пролаз, осим у случају када се возило не може безбедно зауставити испред наведеног знака,

зелено светло – дозвољен пролаз,

истовремено укључено жуто и црвено светло – забрањен пролаз и наговештај да ће се укључити зелено светло,

трепћуће жуто светло – обавеза за све учеснике у саобраћају да се крећу уз повећану опрезност,

трепћуће зелено светло – дозвољен пролаз и наговештај скорог престанка дозвољеног пролаза укључењем жутог, а затим црвеног светла.

Возач не сме проћи светлосни саобраћајни знак из става 1. овог члана када му је тим знаком забрањен пролаз.

Члан 143.

Семафор са тробојним светлима може да има додатни светлосни саобраћајни знак у облику зелене стрелице (условни знак).

Знак из става 1. овог члана означава да возач може возилом да прође светлосни знак само у правцу означеним стрелицом и за време док је упаљено црвено или жуто светло при чему мора да пропусти сва возила која се крећу по путу на који улази као и да пропусти пешаке који прелазе преко коловоза.

Члан 144.

За регулисање приступа возила употребљавају се семафори са двобојним светлима. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светла из става 1. овог члана имају значење: црвено светло - забрањен приступ, а зелено светло - дозвољен приступ. Та светла не смеју да буду укључена истовремено.

Возач не сме проћи светлосни саобраћајни знак из става 1. овог члана када му је тим знаком забрањен пролаз.

Члан 145.

За регулисање кретања возила по саобраћајним тракама на коловозу са више од две саобраћајне траке могу се користити светлосни саобраћајни знакови црвене, зелене и жуте боје.

Црвено светло у облику укрштених линија има значење забране кретања возила дуж саобраћајне траке изнад које се овај знак налази.

Зелено светло у облику стрелице надоле има значење слободног пролаза дуж саобраћајне траке изнад које се овај знак налази.

Жута трепћућа стрелица усмерена косо надоле има значење обавезне промене саобраћајне траке изнад, односно у којој се овај знак налази и обавезује возача да се креће саобраћајном траком на коју упућује стрелица.

Возач не сме да се креће саобраћајном траком којом му је светлосним саобраћајним знаком из овог члана забрањено кретање, односно мора да промени саобраћајну траку којом се креће када је то одређено на начин из става 4. овог члана.

Члан 146.

За регулисање кретања пешака употребљавају се семафори са светлима црвене и зелене боје. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светлосни саобраћајни знакови из става 1. овог члана имају следеће значење:

црвено светло – забрањен пролаз,

зелено светло – дозвољен пролаз,

трепћуће зелено светло – дозвољен пролаз и наговештај да ће се ускоро укључити црвено светло.

На семафору из става 1. овог члана могу се додати звучни уређаји који пешацима дају обавештење о томе да је упаљено зелено светло семафора, односно да им је дозвољен пролаз.

Светла из става 1. овог члана састоје се од светлеће површине црвене или зелене боје на којој се налази тамна силуэта пешака или од тамне површине на којој се налази светлећа силуэта пешака црвене или зелене боје.

Светла из става 1. овог члана не смеју да буду укључена истовремено.

Пешак, односно возач бицикла из члана 140. став 3. овог закона, не сме прећи нити започети прелазак коловоза када му је светлосним саобраћајним знаком, којим се регулише кретање пешака, прелазак забрањен.

Члан 147.

За регулисање кретања трамваја употребљавају се посебни уређаји за давање светала беле боје.

Светла беле боје могу бити у облику положене, усправне или косе црте на тамној подлози.

Положена црта значи забрану саобраћаја трамваја, а усправна или коса слободан пролаз у одговарајућем смеру.

Када се возила јавног превоза путника крећу саобраћајном траком којом се крећу и трамваји светлосни саобраћајни знакови из става 1. овог члана односе се на та возила.

Возачи возила која се крећу саобраћајном траком на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знаковима из овог члана не смеју проћи светлосни саобраћајни знак из овог члана када им је тим знаком забрањен пролаз.

Члан 148.

За регулисање кретања возила одређеном брзином користе се семафори који дају бројчане ознаке брзине која се препоручује да би возило на наредном семафору имало слободан пролаз.

Бројчана ознака светлосних знакова из става 1. овог члана је беле боје на тамној подлози.

Семафори за регулисање кретања возила одређеном брзином могу бити са више светала.

Члан 149.

Светлосни саобраћајни знакови којима се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу дају се наизменичним паљењем два црвена трепћућа светла у облику круга.

На семафору из става 1. овог члана могу се додати звучни уређаји којима се учесници у саобраћају обавештавају о томе да је дат светлосни саобраћајни знак којим се најављује приближавање воза.

Светлосни саобраћајни знак из става 1. овог члана означава обавезу учесника у саобраћају да се зауставе.

Члан 150.

Светлосни саобраћајни знакови за означавање радова и препрека на путу су трепћућа светла у облику круга наранџасте боје и означавају место на путу или део пута на коме се изводе радови или су настале препреке на путу.

4. Светлосне ознаке на путу

Члан 151.

Пружање пута може да се обележи светлосним ознакама на путу (светлима, рефлексним стаклима или рефлектујућим материјама) и то десна страна коловоза ознакама црвене боје, а лева страна ознакама беле боје.

Ознакама из става 1. овог члана морају бити обележене ивице коловоза на делу пута кроз тунел.

Ако пешачка острва, острва за усмеравање саобраћаја и други објекти на коловозу нису ноћу довољно видљиви, морају се обележити светлима, техничким средствима за побољшање уочљивости (маркери, призме, и сл.), односно светлосним ознакама жуте боје.

5. Ознаке на коловозу и тротоару

Члан 152.

Ознакама на коловозу учесницима у саобраћају стављају се до знања ограничења, забране и обавезе и дају обавештења, односно врши се усмеравање кретања учесника у саобраћају.

Ознаке на коловозу могу бити изведене самостално или уз друге саобраћајне знакове, при чему њихово значење мора бити међусобно усаглашено.

Ознаке на коловозу чине линије, стрелице, натписи и друге ознаке.

Ознаке на коловозу могу имати и рефлектујућа својства.

На јавном путу ван насеља, са савременим коловозом за саобраћај у оба смера на коме постоје само две саобраћајне траке, те траке морају да буду одвојене одговарајућом разделном линијом на коловозу, а на државном путу првог реда обележене и ивичним линијама.

Ознакама на тротоару учесницима у саобраћају стављају се до знања ограничења, забране и обавезе, као и обавештења. Ознаке могу бити изведене самостално или уз другу саобраћајну сигнализацију при чему њихово значење мора бити међусобно усаглашено.

6. Обележавање прелаза пута преко железничке пруге

Члан 153.

Прелаз пута преко железничке пруге мора бити обележен прописаном саобраћајном сигнализацијом.

На прелазу пута са савременим коловозним застором (асфалт, бетон, коцка и сл.) преко железничке пруге морају се поставити семафори којима се најављује приближавање воза.

На прелазу пута преко железничке пруге постављају се браници или полубраници којима се забрањује и спречава прелазак возила преко железничке пруге, којима могу бити придодати уређаји за давање звучних знакова који упозоравају на спуштање браника, односно полубраника.

Када су на прелазу пута преко железничке пруге постављени браници или полубраници, а уређај за њихову употребу није исправан или се не користи, ти браници морају бити уклоњени или на одговарајући начин прекривени. Уколико се ради о делу пута који нема савремени коловозни застор на том месту мора се поставити светлосни саобраћајни знак који најављује приближавање воза.

Ближе прописе у погледу врсте, изгледа, техничких карактеристика и начина постављања и местима на којима се морају поставити браници или полубраници, уређаја за давање светлосних, звучних знакова и начину њихове употребе, доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

7. Обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу

Члан 154.

Део пута на коме су настале препреке, односно оштећења, које се не могу одмах уклонити, односно отклонити или на коме се изводе радови, мора бити обележен прописаном саобраћајном сигнализацијом, а учесници у саобраћају обезбеђени постављањем браника.

За постављање привремене саобраћајне сигнализације из става 1. овог члана мора се израдити саобраћајни пројекат, осим у случајевима извођења хитних радова који не трају дуже од 24 сата. Сагласност на саобраћајни пројекат даје министарство, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Ближе прописе о привременој саобраћајној сигнализацији, начину извођења радова на путу, изгледу, техничким карактеристикама, начину постављања и употребе браника и других средстава за обезбеђење места на коме се изводе радови доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Управљач пута дужан је да обезбеди постављање привремене саобраћајне сигнализације на делу пута на коме су настала оштећења или препреке које се не могу одмах отклонити и да обезбеди учеснике у саобраћају.

Извођач радова дужан је да пре почетка радова постави привремену саобраћајну сигнализацију и обезбеди место на коме се изводе радови и да исту одржава у прописаном стању током извођења радова, а након завршетка радова да исту уклони.

Члан 155.

Приликом извођења радова на путу или обављања других послова на путу, на делу који није затворен за саобраћај, лица која изводе радове и налазе се на путу, морају на себи имати светлоодбојни прслук.

Учесник у саобраћају не сме да омета радника који обавља радове на путу или поред пута, и дужан је да уклони своје возило на захтев извођача радова. Захтев извођача радова може бити дат и као јавни позив.

VIII ПУТЕВИ

Члан 156.

Путеви морају бити пројектовани, изграђени, реконструисани и одржавани тако да се саобраћај на њима може одвијати несметано и безбедно и морају испуњавати прописане услове.

На пролазу државног пута кроз насеље мора бити изграђен тротоар.

Приликом опредељивања за изградњу новог или реконструкцију постојећег јавног пута, управљач јавног пута мора обезбедити пројекат стратешке компаративне анализе утицаја тог пута на безбедност саобраћаја на путној мрежи.

Управљач јавног пута мора обезбедити да се за пројекат јавног пута сачини пројекат ревизије безбедности саобраћаја. Ревизија безбедности саобраћаја на путу представља независну и систематску проверу пројеката пута са аспекта безбедности саобраћаја, за све фазе пројектовања закључно са пуштањем у саобраћај. Управљач јавног пута мора обезбедити независне пројекте провере безбедности саобраћаја на путу и то: периодичне провере у периоду од пет година за све деонице државних путева, циљане провере за најугоженије деонице државних путева и периодичне и циљане провере за остале путеве према могућностима, односно потребама.

Редовну контролу јавног пута у експлоатацији са аспекта безбедности саобраћаја на путу врши орган надлежан за послове саобраћаја – инспектор за јавне путеве. Управљач јавног пута мора обезбедити да се, на основу налаза инспектора за јавне путеве, сачини пројекат којим се утврђују мере за безбедно одвијање саобраћаја на путу.

Управљач пута дужан је да прати стање безбедности саобраћаја на путу, обезбеди независне пројекте у циљу идентификације опасних места најмање једанпут годишње и независне пројекте мапирања ризика на деоницама и идентификација најопаснијих деоница, обавља стручне анализе високо ризичних деоница пута (црне тачке), сачини појединачан пројекат за санирање ризичних деоница и опасних места и предузме мере за санирање високо ризичних деоница пута и опасних места у складу са тим пројектом.

У случају саобраћајне незгоде са погинулим лицима, управљач јавног пута дужан је да на основу независне оцене, у року од месец дана, утврди узрок, односно допринос јавног пута настанку, односно последицама саобраћајне незгоде и предузме мере у циљу унапређења безбедности пута.

Управљач јавног пута дужан је да благовремено и тачно обавештава јавност о ограничењу и забрани саобраћаја на јавним путевима, о ванредним условима и посебним мерама за саобраћај на њима, као и о проходности јавних путева у зимском периоду и у случају елементарних непогода или ванредних догађаја због којих је настао прекид саобраћаја, односно због чега су знатно отежани услови саобраћаја.

Управљач јавног пута дужан је, истовремено са обавештавањем јавности, да информације из става 8. овог члана достави субјекту који је, у складу са законом о поверавању јавних овлашћења, добио овлашћење да грађанима даје обавештења о стању проходности јавних путева.

Управљач јавног пута дужан је да организује снимање саобраћаја и других величина саобраћајног тока на јавним путевима и да резултате достави министарству, односно органу територијалне аутономије, односно органу локалне самоуправе, надлежном за послове саобраћаја, Министарству унутрашњих послова и Агенцији за безбедност саобраћаја. Начин и вођење података прописује министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције, а подаци су јавни.

На јавном путу и на његовом заштитном појасу није дозвољено подизати споменике, постављати крајпуташе и друге спомен-знакове, продавати производе, односно предузимати друге радње којима се угрожава безбедност саобраћаја.

Ближе услове у погледу: стратешке компаративне анализе утицаја новог, односно реконструисаног пута на безбедност саобраћаја на путној мрежи, ревизије безбедности саобраћаја, провере безбедности пута, редовне провере пута у експлоатацији, праћења стања безбедности саобраћаја, анализе високо ризичних деоница, анализе доприноса пута саобраћајној незгоди са погинулим лицима, обавештавања, снимања саобраћаја и других величина саобраћајног тока, услова које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Ближе услове које морају испуњавати тунели у погледу безбедности саобраћаја доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

IX ТЕХНИЧКО РЕГУЛИСАЊЕ САОБРАЋАЈА

1. Опште одредбе

Члан 157.

Техничко регулисање саобраћаја на државним путевима обавља министарство надлежно за послове саобраћаја, а на општинским путевима и улицама у насељима орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

На делу пута где долазе у додир државни и општински путеви, односно улице у насељу, орган јединице локалне самоуправе је дужан да, приликом техничког регулисања саобраћаја из своје надлежности, одлуку усклади са начином техничког регулисања саобраћаја на државном путу.

Члан 158.

Под техничким регулисањем саобраћаја подразумевају се све мере и акције којима се утврђује режим саобраћаја у редовним условима и у условима радова на путу, а нарочито: усмеравање и вођење саобраћаја, управљање брзинама у функцији густине саобраћајног тока, ограничење брзине у функцији стања коловоза и временских услова, одређивање једносмерних путева и улица, утврђивање путева и улица у којима се забрањује саобраћај или саобраћај одређене врсте возила, ограничење брзине кретања за све или поједине категорије возила, одређивање простора за паркирање и заустављање возила, снабдевање, усмеравање и преусмеравање корисника, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, локација аутобуских стајалишта, дозвољена осовинска оптерећења, ради заштите животне средине и слично.

Саобраћајно-техничким мерама у насељу уређује се режим саобраћаја у редовним условима и у току радова на путу, а нарочито: усмеравање транзитног, теретног, бицикличког, пешачког саобраћаја, утврђивање путева и улица намењених јавном превозу путника, начин коришћења саобраћајних трака за возила јавног превоза путника, ограничење брзине за све или поједине категорије возила, одређивање једносмерних улица, пешачких зона, зона успореног саобраћаја, Зона „30“, зона школе, зона заштите животне средине, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, одређивање простора за паркирање и заустављање возила, снабдевање, усмеравање и преусмеравање корисника и слично.

За спровођење утврђеног режима саобраћаја мора се израдити саобраћајни пројекат и на путу поставити саобраћајна сигнализација према пројекту. Надлежни орган из члана 157. став 1. овог закона даје сагласност да је пројекат израђен у складу са утврђеним режимом саобраћаја.

Члан 159.

Управљач пута је обавезан да саобраћајни знак који означава насеље, постави на путу у непосредној близини места где постоје изграђени редови, односно групе стамбених или пословних објеката, на месту где је очекивано веће присуство пешака који остварују потребе у том насељу.

Управљач пута је обавезан да саобраћајни знак који означава престанак насеља постави на путу у непосредној близини места где престаје део пута на коме су испуњени услови из става 1. овог члана.

Колски улаз у зграду, двориште или гаражу, мора бити обележен прописаном саобраћајном сигнализацијом којима се означава забрана заустављања и паркирања на коловозу, односно тротоару.

2. Пешачка зона

Члан 160.

Пешачка зона је део пута, улице или део насеља по коме је дозвољен искључиво саобраћај пешака.

Пешачка зона мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

У пешачкој зони, у одређеном временском периоду, надлежни орган општине или града, може дозволити кретање одређених возила брзином кретања пешака, тако да не угрожавају пешаке.

3. Зона успореног саобраћаја

Члан 161.

Зона успореног саобраћаја возила је део пута, улице или део насеља у коме коловоз користе пешаци и возила.

Возач је обавезан да се у зони успореног саобраћаја креће тако да не омета кретање пешака и бициклиста, брзином кретања пешака, а највише 10 km/h.

Зона успореног саобраћаја мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

4. Зона "30"

Члан 162.

Зона "30" је део пута, улице или насеља у којој је брзина кретања возила ограничена до 30 km/h.

Зона "30" мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

5. Зона школе

Члан 163.

Зона школе је део пута или улице која се налази у непосредној близини школе, и као таква обележена је одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Брзина кретања возила у зони школе у насељу је ограничена до 30 km/h, а ван насеља до 50 km/h, у времену од 7,00 до 21,00 сат, осим ако саобраћајном знаком време забране није другачије одређено.

У зони школе надлежни орган за саобраћај наложиће управљачу пута примену посебних техничких средстава за заштиту безбедности деце.

Управљач пута дужан је да примени посебна техничка средства.

Ближе прописе везане за утврђивање зоне школе доноси министар надлежан за послове саобраћаја на предлог министра просвете.

6. Заштита животне средине

Члан 164.

Учесници у саобраћају не смеју да предузимају радње које могу изазвати или изазивају угрожавање животне средине.

Возило у саобраћају не сме да проузрокује прекомерну буку.

Возач моторног возила је дужан да искључи мотор:

на захтев полицајца или другог службеног лица,

када је то одређено саобраћајном сигнализацијом,

када је возило заустављено у тунелу дуже од једног минута,

када возило стоји дуже од три минута.

Учесници у саобраћају не смеју, на путу или поред њега, да испуштају, односно одлажу материје, отпад којим се угрожава живот и здравље људи, животиња, биљака или загађује животна средина.

Министарство или надлежни орган општине, односно града за послове саобраћаја може, на предлог министарства или надлежног органа општине, односно града за заштиту животне средине, ограничити или забранити саобраћај одређених или свих врста моторних возила на одређеној деоници пута, у време када је загађење ваздуха прекорачило прописане нормативе.

7. Техничка средства за успоравање саобраћаја

Члан 165.

Техничким средствима за успоравање саобраћаја учесницима у саобраћају се физички ограничава брзина кретања возила, односно додатно се упозоравају да брзина којом се крећу није безбедна.

Техничка средства за успоравање саобраћаја су физичке препреке, вибрационе и шуштеће траке.

Техничка средства за успоравање саобраћаја морају бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

Физичке препреке за успоравање саобраћаја дозвољено је постављати само на општинским путевима у насељу. Изузетно, физичке препреке за успоравање саобраћаја могу се постављати на државним путевима у зонама школа, вртића и других објеката поред којих је ради безбедности свих учесника у саобраћају додатно ограничена дозвољена брзина у насељу.

Техничка средства за успоравање саобраћаја постављају се према пројекту на који сагласност даје министарство надлежно за послове саобраћаја, односно орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о врсти, изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу и посебних техничких средстава за заштиту безбедности деце.

8. Знаци и наредбе које дају овлашћена лица

Члан 166.

Учесници у саобраћају морају поступати по знацима и наредбама које даје полицијски службеник или законом овлашћено друго лице за непосредно регулисање или контролу саобраћаја.

Знаци се дају рукама, односно положајем тела овлашћеног лица, уређајима за давање светлосних и звучних знакова, таблицом или заставицом за регулисање саобраћаја, а наредбе усмено.

Знаци и наредбе могу се давати и из возила.

На делу пута на коме се изводе радови и где је настала препрека која се не може одмах уклонити, регулисање саобраћаја могу да обављају најмање два, за то одређена радника извођача радова, односно управљача пута.

Регулисање саобраћаја у случају из става 4. овог члана врши се заставицама црвене и зелене боје, које имају следеће значење:

подигнута зелена заставица - слободан пролаз за возила из смера где је та заставица подигнута,

подигнута црвена заставица - забрањен пролаз за возила из смера где је та заставица подигнута.

Извођач радова, односно управљач пута и радници одређени да регулишу саобраћај одговорни су да се регулисање саобраћаја из става 4. овог члана обавља на прописан начин.

Знаци и наредбе се дају на прописан начин и морају бити јасни, недвосмислени, уочљиви, односно чујни и имају првенство у односу на саобраћајну сигнализацију и прописана правила саобраћаја.

Ближе прописе о изгледу, начину давања знакова које дају одређена лица из става 4. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Знаке и наредбе које даје полицијски службеник, њихово значење и начин давања ближе прописује министар унутрашњих послова.

X ДУЖНОСТИ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

Члан 167.

Лице које се затекне или наиђе на место саобраћајне незгоде у којој има повређених лица дужно је да одмах обавести полицију и/или службу хитне медицинске помоћи и да у складу са својим знањима, способностима и могућностима, пружи помоћ лицима повређеним у саобраћајној незгоди и по потреби их превезе до најближе здравствене установе и да предузме све што је у његовој моћи да спречи увећавање постојећих, односно настајање нових последица.

Члан 168.

Возач, односно други учесник саобраћајне незгоде у којој је неко лице задобило телесне повреде, односно погинуло, или је настала велика материјална штета дужан је да:

заустави возило, искључи мотор, укључи све показиваче правца, постави сигурносни троугао на безбедном растојању, обавести полицију и/или службу хитне помоћи и предузме друге расположиве мере како би упозорио остале учеснике у саобраћају о постојању незгоде,

упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би била повређена и да не би уништавала трагове незгоде,

обавести полицију и остане на месту незгоде до доласка полиције и завршетка увиђаја,

укаже помоћ повређенима, односно прву помоћ или медицинску помоћ у складу са својим знањима, способностима и могућностима,

да предузме све мере заштите које су у његовој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица и повреда,

да обезбеди трагове и предмете незгоде, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја.

Уколико на месту саобраћајне незгоде из става 1. овог члана није присутан власник, односно возач другог возила које је учествовало у саобраћајној незгоди, присутни возач учесник у саобраћајној незгоди дужан је да одсутном лицу, односно власнику другог возила достави своје име и презиме и адресу стана.

Изузетно, лице из става 1. овог члана може се удаљити са места незгоде ако му је неопходна хитна медицинска помоћ или ради превозења повређеног до најближе здравствене установе.

У случају из става 3. овог члана лице је дужно да се врати на место незгоде чим буде у могућности.

Члан 169.

Полиција је дужна да одмах по сазнању за незгоду са повређеним или погинулим лицима обавести службу хитне медицинске помоћи и изађе на место незгоде.

Здравствена установа која је обавештена о саобраћајној незгоди из било ког извора или је примила на лечење лице повређено у саобраћајној незгоди дужна је да о томе одмах обавести надлежни орган унутрашњих послова.

Уколико лице повређено у саобраћајној незгоди премине од задобијених повреда или ако постоји оправдана сумња да је код возача услед повреде дошло до смањења психичке или физичке способности за управљање моторним возилом или трамвајем, здравствена установа дужна је да о томе, без одлагања, обавести надлежни орган унутрашњих послова.

Члан 170.

Лице овлашћено законом дужно је да изађе на место саобраћајне незгоде са повређеним, односно погинулим лицима или када је наступила велика материјална штета.

Лице из става 1. овог члана дужно је да поводом незгоде из става 1. овог члана сачини увиђајну документацију (записник о увиђају, скица лица места, ситуациони план, фото-документација и остали прилози).

Члан 171.

Полицијски службеник дужан је да изађе на место саобраћајне незгоде у којој је настала мања материјална штета, ако то захтева један од учесника саобраћајне незгоде или лице које је претрпело материјалну штету у тој незгоди и изврши увиђај.

Уколико бар један од учесника саобраћајне незгоде или лице које је претрпело материјалну штету у тој незгоди из става 1. овог члана, непосредно након саобраћајне незгоде захтева вршење увиђаја, остали учесници су дужни да остану на месту саобраћајне незгоде до завршетка увиђаја.

У случају из става 1. овог члана трошкове вршења увиђаја сноси осигуравајуће друштво код кога је осигурано возило чији возач захтева вршење увиђаја.

Члан 172.

Возач односно учесник саобраћајне незгоде у којој је настала само мања материјална штета дужан је да:

упозори остале учеснике у саобраћају о постојању возила и других препрека на путу, уколико их сам не може уклонити,

уклони возило и друге предмете са коловоза, ако онемогућавају или угрожавају одвијање саобраћаја, односно ако прети опасност од нових саобраћајних незгода,

попуни Европски извештај о саобраћајној незгоди у случају када овлашћено лице не врши увиђај саобраћајне незгоде,

упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би ометала саобраћај,

остави податке о себи и возилу возачу оштећеног возила или држаоцу друге оштећене ствари у незгоди, односно полицији,

предузме мере заштите које су у његовој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица незгоде.

Ако учесник у саобраћајној незгоди у којој је настала само мања материјална штета на другом возилу, због одсутности возача другог возила, није у могућности да пружи личне податке и податке о осигурању возила, дужан је да о тој незгоди обавести надлежни орган унутрашњих послова и да достави своје личне податке и податке о оштећеном возилу.

Члан 173.

Осигуравајућа друштва су дужна да воде евиденцију о саобраћајним незгодама за које је сачињен Европски извештај о саобраћајној незгоди.

Податке из евиденције из става 1. овог члана правно лице које обавља послове осигурања дужно је да месечно доставља Министарству унутрашњих послова и Агенцији за безбедност саобраћаја.

Осигуравајуће друштво приликом издавања полисе обавезног осигурања од аутоодговорности осигуранику издаје и Европски извештај о саобраћајној незгоди.

Члан 174.

Лице које је учествовало у саобраћајној незгоди не сме узимати алкохолна пића и/или психоактивне супстанце док се не изврши увиђај.

Овлашћено лице који врши увиђај саобраћајне незгоде у којој има погинулих, односно повређених лица, одредиће да се непосредним учесницима саобраћајне незгоде узме крв или крв и урин ради утврђивања количине алкохола у крви, односно присуства психоактивних супстанци у организму.

Приликом вршења увиђаја саобраћајне незгоде у којој нема погинулих, односно повређених лица, службено лице ће возаче који су учествовали у саобраћајној незгоди обавезно подвргнути испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др).

Члан 175.

Уколико су на возилу које је учествовало у саобраћајној незгоди очигледно неисправни склопови и уређаји возила битни за безбедно кретање возила, односно уколико возило није у возном стању, овлашћено службено лице ће искључити возило из саобраћаја и одузети регистарске таблице.

Овлашћено службено лице ће возачу издати потврду о привремено одузетим регистарским таблицама.

Искључење возила из саобраћаја траје док се надлежном органу не достави доказ да је возило технички исправно.

Члан 176.

Орган који врши увиђај дужан је да приликом увиђаја, поред осталог, утврди податке о идентитету лица која су била присутна када се догодила саобраћајна незгода, односно која имају битна сазнања о саобраћајној незгоди.

Орган унутрашњих послова обавестиће породицу настрадалог учесника у саобраћајној незгоди о саобраћајној незгоди и последицама.

Овлашћено лице које врши увиђај, дужно је да организује попис имовине која на месту догађаја остане иза лица које је у саобраћајној незгоди погинуло или теже повређено и да исту обезбеди до момента преузимања ствари.

Ствари и имовина из става 3. овог члана не смеју се користити нити се са њима може располагати, до преузимања.

Члан 177.

Након обављеног увиђаја возач, односно власник возила, дужан је да возило, терет, ствари или други материјал расут по путу, без одлагања уклони са коловоза.

Уколико возач, односно власник, не поступи на начин из става 1. овог члана, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова наложиће управљачу пута да о трошку власника, на сигурно место, уклони возило, терет, ствари или други расути материјал са коловоза.

Управљач пута дужан је да без одлагања поступи по налогу из става 2. овог члана и обезбеди проходност пута.

XI ВОЗАЧИ

1. Услови за управљање возилом

Члан 178.

Моторним возилом, односно скупом возила може самостално да управља возач који испуњава прописане услове и има возачку дозволу за управљање возилом оне категорије којим управља.

Држављанин земље чланице Европске уније који привремено борави у Републици Србији и држављанин Републике Србије са привременим или сталним бораваком на територији Европске уније, сме на основу важеће возачке дозволе коју је издао надлежни орган земље чланице Европске уније да управља моторним возилом на територији Републике Србије, у време њеног важења.

Странац који привремено борави у Републици Србији или држављанин Републике Србије који борави или пребива у иностранству па привремено дође у Републику Србију, може управљати возилом на основу стране возачке дозволе, односно међународне возачке дозволе у време њеног важења, под условом реципроцитета за време свог привременог боравака.

Странац коме је одобрено стално настањење у Републици Србији, особље дипломатских и конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици Србији, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништава и страних дописништава и држављанин Републике Србије који се врати из иностранства, односно дође у Републику Србију да у њој стално борави, може, на основу стране возачке дозволе, да управља моторним возилом, односно скупом возила за време од шест месеци од дана уласка у Републику Србију.

Изузетно од одредби ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана возач не сме да управља возилом у саобраћају на путу:

кад му је одлуком надлежног органа забрањено управљање,

када је искључен из саобраћаја.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова води регистар о возачима којима су издате возачке дозволе.

Члан 179.

Возачка дозвола ће се издати лицу:

које испуњава старосне услове,

које испуњава здравствене услове,

које има пребивалиште или одобрен привремени боравак од најмање 6 месеци у Републици Србији,

које је положило возачки испит за возача одређене категорије моторних возила, односно скупа возила,

које је положило испит из прве помоћи,

коме није забрањено управљање моторним возилом, односно скупом возила.

Изузетно од одредби става 1. овог члана, возачка дозвола за управљање трактором и радном машином (категирија F) и мотокултиватором (категирија M) ће се издати и без прилагања доказа из става 1. тачка 5) овог члана.

Лицима из члана 178. ст. 3. и 4. овог закона ће се издати српска возачка дозвола на њихов захтев без полагања возачког испита и испита из прве помоћи, на основу стране возачке дозволе (осим привремених, пробних и сличних возачких дозвола) којој није истекао рок важења, под условима из става 1. тач. 1), 2), 3) и 6) овог члана. Од особља дипломатских и конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици Србији, под условима реципроцитета, неће се захтевати доказ из става 1. тачка 2) овог члана. Српска возачка дозвола не може се издати на основу међународне возачке дозволе. На основу стране возачке дозволе из чијег се текста не може закључити за коју категорију, односно врсту моторних возила је издата или да ли јој је истекао рок важења, може се издати српска возачка дозвола само ако подносилац захтева приложи исправу из које се види којим возилима може да управља, односно да јој није истекао рок важења.

Ближе здравствене услове које морају да испуњавају возачи одређених категорија моторних возила прописује министар надлежан за послове здравља.

2. Старосни услови за добијање возачке дозволе

Члан 180.

Возачку дозволу може добити лице које је навршило:

15 година за категорију M,

16 година за категорију F,

16 година за категорије AM и A1,

18 година за категорију A2,

18 година за категорије B, B1 и BE,

18 година за категорије C1 и C1E,

21 годину за категорије C, CE, D1, D1E,

24 године за категорије D и DE,

24 године за категорију A, осим за лица која возачку дозволу за категорију A2 поседују најмање две године.

Изузетно од одредби из става 1. овог члана ученик средње школе који се образује за занимање возач моторних возила мора имати навршених 18 година живота за добијање возачке дозволе категорије C и CE.

Изузетно од става 1. овог члана, возачку дозволу за категорију C може добити лице које наврши 18 година, а за категорију D лице које наврши 21 годину ако управља возилом које користе возила ватрогасне службе и возила за очување јавног реда и мира, односно одбране.

Члан 181.

Возачку дозволу за категорије BE могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорију B.

Возачку дозволу за категорије C1E могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије C1.

Возачку дозволу за категорију CE могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије C.

Возачку дозволу за категорију D1E могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије D1.

Возачку дозволу за категорију DE могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије D.

Возачку дозволу за категорије C и C1 могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије B.

Возачку дозволу за категорију D могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије C најмање две године.

Возачку дозволу за категорију D1 могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије C1 најмање две године.

3. Пробна возачка дозвола

Члан 182.

Лицу које испуњава све услове за управљање возилом В категорије, а није навршило 18 година живота издаће се пробна возачка дозвола кад наврши 17 година, са роком важења од једне године.

Пробна возачка дозвола се може користи само у Републици Србији.

Возач који има пробну возачку дозволу В категорије не сме да започне и управља возилом без надзора лица у возилу које има возачку дозволу В категорије у трајању од најмање пет година.

Возач који има пробну возачку дозволу не сме да управља моторним возилом у периоду од 23,00 до 5,00 сати, користи телефон и друга средства за комуникацију за време вожње.

Возач који има пробну возачку дозволу се не сме кретати брзином већом од 90% од брзине која је дозвољена на делу пута којим се креће.

Лице које врши надзор дужно је да се стара да возач возилом управља на безбедан начин и у складу са прописима.

Моторно возило, којим управља возач који има пробну возачку дозволу, мора бити означено посебном ознаком "Р", која мора бити на видљивом месту са предње и задње стране возила.

Пробна возачка дозвола ће се издати и лицу које је навршило 18 година, које први пут стиче право на управљање моторним возилима "В" категорије. На ово лице примењују се одредбе прописане у ст. 2, 4, 5. и 7. овог члана.

Пробна возачка дозвола за лица из става 8. овог члана издаје се са роком важења од једне године.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописује посебне услове о изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања посебне ознаке из става 9. овог члана.

4. Издавање возачке дозволе

Члан 183.

Возачку дозволу и пробну возачку дозволу, издаје територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова на чијем подручју лице коме се издаје дозвола има пребивалиште, а лицу које због запослења, студирања или других оправданих разлога борави ван места пребивалишта дуже од три месеца, као и странцу коме је одобрен привремен боравак дужи од три месеца, може издати надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова на чијем подручју лице има боравиште.

Нико не може у исто време користити две возачке дозволе издате од стране две државе.

Возач не сме користити образац возачке дозволе чији је нестанак пријавио надлежном органу.

Министар унутрашњих послова ближе ће прописати поступак издавања, изглед, садржину, карактеристике обрасца возачке дозволе и пробне возачке дозволе и начин вођења евиденција о возачима којима су издате те дозволе.

Возач моторног возила који промени пребивалиште обавезан је да се, у року од 30 дана од дана промене пребивалишта, пријави органу унутрашњих послова на територији на којој има ново пребивалиште, ради уписа у евиденцију возача.

Члан 184.

Када управља моторним возилом, односно скупом возила возач мора имати код себе возачку, односно пробну дозволу и дужан је да, на захтев овлашћеног лица, дозволу да на увид.

Возач је дужан да приликом управљања возилом на путу користи помагала која су уписана у возачку, односно пробну дозволу.

Члан 185.

Возачка дозвола за управљање моторним возилима издаје се на рок од 10 година, а лицима старијим од 65 година живота - на рок важења до највише пет година, према налазу и мишљењу датом у уверењу о здравственој способности.

Лицима из става 1. овог члана која у време издавања возачке дозволе имају више од 55 година живота возачка дозвола издаје се са роком важења до навршене 65. године живота.

Изузетно од ст.1. и 2. овог члана, возачка дозвола се може издати на краће време, на основу налаза и мишљења у уверењу о здравственој способности за возача.

Лицима којима је истекао рок важења возачке дозволе издаће се нова возачка дозвола уз прилагање фотографије не старије од шест месеци.

Лица којима је по лекарском налазу и мишљењу возачка дозвола издата на краћи рок од прописаног у ставу 1. овог члана, као и лица старија од 65 година, прилажу и доказ о здравственој способности.

У налазу и мишљењу датом у уверењу о здравственој способности за возача може се одредити да је неопходно да возач користи одређена помагала приликом управљања возилом.

Надлежни орган ће обавезу коришћења помагала из става 6. овог члана уписати у возачку, односно пробну возачку дозволу.

Члан 186.

Возачу коме је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом издаће се на његов захтев међународна возачка дозвола.

У међународну возачку дозволу мора бити уписано свако важеће ограничење и мера забране управљања моторним возилом.

Међународна возачка дозвола издата у Републици Србији не сме се користити за управљање моторним возилима на територији Републике Србије.

Међународну возачку дозволу издаје правно лице коме је то поверено на основу посебног закона.

Правно лице из става 4. овог члана дужно је да послове издавања међународних возачких дозвола врши савесно и на прописан начин.

Ближе прописе о поступку и начину издавања и вођењу евиденција издатих међународних возачких дозвола прописује министар унутрашњих послова.

5. Психофизички услови за управљање возилом

Члан 187.

Возач који је неспособан за безбедно управљање возилом, односно у толикој мери уморан, односно болестан или је у таквом психичком стању да није способан да безбедно управља возилом, не сме да управља возилом у саобраћају.

Возач не сме да управља возилом у саобраћају на путу нити да почне да управља возилом ако је под дејством алкохола и /или психоактивних супстанци.

Под дејством алкохола је возач, односно лице за које се анализом одговарајућег узорка крви утврди садржај алкохола већи од 0,30 mg/ml или ако је присуство алкохола у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима за мерење алкохолисаности (алкометром и др.), што одговара садржини алкохола у крви већој од 0,30 mg/ml.

Изузетно од одредби става 3. овог члана када учествује у саобраћају не сме да има у организму психоактивних супстанци или алкохола или да показује знаке поремећаја, које су последица конзумирања алкохола и/или психоактивних супстанци:

возач моторног возила које је регистровано за превоз више од осам лица, осим возача, односно чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg,

возач моторног возила који обавља јавни превоз лица, односно ствари,

возач возила којим се превозе опасне материје, односно врши ванредни превоз,

возач возила категорије А1, А2, АМ и А,

инструктор вожње,

кандидат за возача током практичне обуке и полагања практичног дела возачког испита,

возач са пробном возачком дозволом,

лице које надзире возача са пробном возачком дозволом,

испитивач на практичном делу возачког испита,

возач возила са правом првенства пролаза и возач возила под пратњом.

Према утврђеном садржају алкохола у крви степени алкохолисаности возача, инструктора вожње и кандидата за возача су :

до 0,30 mg/ml - блага алкохолисаност,

више од 0,30 mg/ml до 0,50 mg/ml - умерена алкохолисаност,

више од 0,50 mg/ml до 1,20 mg/ml - средња алкохолисаност,

више од 1,20 mg/ml до 1,60 mg/ml - тешка алкохолисаност,
више од 1,60 mg/ml до 2,00 mg/ml - веома тешка алкохолисаност,
више од 2,00 mg/ml - потпуна алкохолисаност.

Под дејством психоактивних супстанци је лице за које се испитивањем помоћу одговарајућих средстава и метода (тест за утврђивање присуства психоактивних супстанци и др.) утврди присуство ових супстанци у организму.

Возач је неспособан за безбедно управљање возилом када се стручним прегледом утврди да је у толикој мери уморан, болестан или је у таквом психофизичком стању да није способен да безбедно управља возилом.

Сматраће се да возач управља возилом у саобраћају када је покренуо возило са места на путу.

Одредбе овог члана примењују се и на возаче трамваја.

6. Здравствени прегледи

Члан 188.

Здравствена способност за возача моторних возила, односно скупова возила, инструктора вожње и возаче трамваја утврђује се лекарским прегледом који може да врши правно лице које испуњава прописане услове и добије овлашћење министарства надлежног за послове здравља да може обављати здравствене прегледе возача.

О здравственој способности за возача моторних возила, односно скупова возила, инструктора вожње и трамваја, правно лице из става 1. овог члана издаје уверење.

Правно лице из става 1. овог члана које је приликом здравственог прегледа возача утврдило здравствену неспособност дужно је да о томе обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју то лице има пребивалиште.

Здравствена установа из става 1. овог члана дужна је да здравствене прегледе возача врши законито по правилима струке и на савестан начин.

Услове које правно лице из става 1. овог члана мора да испуњава у погледу кадрова, простора и опреме, као и начин обављања здравственог прегледа, начин и поступак издавања уверења и вођења евиденција о обављеним прегледима и издатим уверењима, прописује министар надлежан за послове здравља.

Члан 189.

Возачи који управљају моторним возилом, односно скупом возила којима се обавља јавни превоз, инструктори вожње, као и други возачи којима је управљање моторним возилима основно занимање, морају се подвргнути здравственом прегледу ради утврђивања психофизичке способности за возача у року који не може бити дужи од три године.

У лекарском уверењу о способности за возача из става 1. овог члана може се у налазу и мишљењу одредити да се следећи преглед мора обавити у року који је краћи од три године.

Ако се на здравственом прегледу утврди да лице није психофизички способно за возача моторног возила или скупа возила одређене категорије, односно инструктора вожње одређене категорије, здравствена установа која је извршила преглед дужна је да о томе одмах, а најкасније у року од 15 дана, обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју лице има пребивалиште, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

Орган који води возача у евиденцији одузеће лицу из става 3. овог члана возачку дозволу за управљање возилима, односно скуповима возила, одређене категорије.

Орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, одузеће ту дозволу (лиценцу) лицу из става 3. овог члана.

Члан 190.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који врше јавни превоз или превоз за сопствене потребе дужни су да обезбеде да се њихови возачи, односно инструктори вожње подвргну здравственом прегледу из члана 189. став 1. овог закона.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници из става 1. овог члана не смеју да дозволе да возилом, односно скупом возила управља возач који се у прописаном року није подвргао здравственом прегледу, односно за кога је на том прегледу утврђено да није способен за возача одређене категорије.

Привредна друштва и друга правна лица из става 1. овог члана не смеју да дозволе да инструктор вожње обавља практичну обуку, а у прописаном року се није подвргао здравственом прегледу, односно, за кога је на том прегледу утврђено да није способен за инструктора вожње одређене категорије.

Инструктор вожње који се у прописаном року није подвргао здравственом прегледу, односно за кога је на том прегледу утврђено да није способен за инструктора вожње одређене категорије, не сме обављати практичну обуку.

Возач из члана 189. става 1. овог закона који у том својству управља возилом чији власник, односно корисник није правно лице, мора код себе имати лекарско уверење и пружити га на увид овлашћеном лицу.

Трошкове здравственог прегледа возача сноси привредно друштво, друго правно лице или предузетник код којег је возач запослен.

Члан 191.

На контролни здравствени преглед упутиће се возач, односно инструктор вожње за кога се посумња да због психофизичких сметњи, односно недостатака, није у стању безбедно да управља возилом.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, упутиће на контролни здравствени преглед возача, односно инструктора вожње.

Захтев за упућивање на контролни здравствени преглед може поднети територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, инспектор за друмски саобраћај, јавни тужилац, орган овлашћен за вођење прекршајног поступка, правно лице или предузетник код кога је возач запослен, односно Агенција за безбедност саобраћаја.

Жалба на решење о упућивању на контролни здравствени преглед не одлаже извршење.

Решењем о упућивању на контролни здравствени преглед одредиће се здравствена установа која ће извршити контролни здравствени преглед и утврдити рок за извршење контролног здравственог прегледа.

Контролни здравствени преглед обавља овлашћена здравствена установа.

Члан 192.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, одузеће возачку дозволу односно дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, лицу које се не подвргне контролном здравственом прегледу у одређеном року.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, одузеће возачку дозволу, односно дозволу (лиценцу) за инструктора вожње лицу за кога се на контролном здравственом прегледу утврди да је постао здравствено неспособан за возача одређене категорије возила.

Возачу, односно инструктору вожње који има право да управља возилима више категорија, а то му право за поједине категорије буде одузето из разлога предвиђених у овом члану, издаће се возачка дозвола, односно дозвола (лиценца) за инструктора вожње, за оне категорије за које то право није одузето.

Члан 193.

Уколико се приликом прегледа или лечења особе која има возачку дозволу, основано посумња, да је неспособна да управља свим возилима или возилима појединих категорија, здравствена установа, односно други облици здравствене службе, односно изабрани лекар или други лекар који је прегледао или лечио особу која има возачку дозволу, је дужан да о томе одмах писменим путем обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју ово лице има пребивалиште, а најкасније у року од 15 дана.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова упутиће лице из става 1. овог члана на контролни здравствени преглед.

Трошкове контролног здравственог прегледа на коме је утврђена психофизичка неспособност сноси упућено лице, а трошкове контролног здравственог прегледа на коме је утврђена способност, сноси орган, односно лице који је захтевало упућивање на преглед.

Члан 194.

Уколико постоје два или више лекарских налаза са опречним мишљењем о здравственој способности возача, односно инструктора вожње, сматраће се да је возач, односно инструктор вожње здравствено неспособан све до коначног налаза и мишљења другостепене лекарске комисије коју образује министарство надлежно за послове здравља.

У случају из става 1. овог члана територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова одузима возачу возачку дозволу, односно Агенција одузима инструктору вожње дозволу (лиценцу), до коначне одлуке другостепене лекарске комисије.

Уколико постоје два или више лекарских налаза са различитим мишљењем о здравственој способности возача, односно инструктора вожње, возачу, односно инструктору вожње, одузима се постојећа возачка дозвола, односно дозвола (лиценца) и издаје возачка дозвола, односно дозвола (лиценца), у складу са лекарским налазом у којем је исказан мањи степен здравствене способности, до коначног налаза и мишљења другостепене лекарске комисије коју образује министарство надлежно за послове здравља.

Одредбе става 3. овог члана сходно се примењују и на лице коме није издата возачка дозвола, односно дозвола (лиценца), а које је надлежном органу поднело захтев за издавање исте.

Састав, начин рада и поступак пред другостепеном комисијом прописује министар надлежан за послове здравља.

7. Возачке дозволе за категорије моторних возила

Члан 195.

Возачка дозвола издаје се за управљање моторним возилима, односно скуповима возила следећих категорија:

AM - Мопеди, лаки трицикли или лаки четвороцикли,

A1 - Мотоцикли чија радна запремина мотора није већа 125 cm^3 и снаге мотора до 11 kW чији однос снаге мотора и масе возила није већи од $0,1 \text{ kW/kg}$ и тешки трицикли чија снага мотора не прелази 15 kW ,

A2 - Мотоцикли чија снага мотора није већа од 35 kW и чији однос снаге мотора и масе возила није већи од $0,2 \text{ kW/kg}$,

A - Мотоцикли и тешки трицикли чија снага мотора прелази 15 kW ,

B1 - Тешки четвороцикли,

B - Моторна возила, осим возила категорије A, A1, A2, AM, F и M, чија највећа дозвољена маса није већа од 3.500 kg и која немају више од осам места за седење не рачунајући седиште за возача,

BE - Скуп возила чије вучно возило припада категорији B, највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg , а није већа од 3.500 kg ,

C1 - Моторна возила, осим возила категорије A, A1, A2, AM, F, M, B, D и D1, чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg , а није већа од 7.500 kg ,

C1E - Скуп возила чије вучно возило спада у категорију C1, а највећа дозвољена маса прикључног возила прелази 750 kg и највећа дозвољена маса скупа не прелази 12.000 kg , као и скуп возила чије вучно возило спада у категорију B, а највећа дозвољена маса прикључног возила прелази 3.500 kg и највећа дозвољена маса скупа возила не прелази 12.000 kg ,

C - Моторна возила, осим категорије A, A1, A2, AM, F, M, B, D и D1, чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg ,

CE - Скуп возила чије вучно возило припада категорији C, а највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg ,

D1 - Моторна возила за превоз лица, која осим седишта за возача имају више од осам, а највише 16 седишта и чија максимална дужина не прелази осам метара,

D1E - Скуп возила чије вучно возило припада категорији D1, а највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg ,

D - Моторна возила за превоз лица, која осим седишта за возача имају више од осам седишта,

DE - Скуп возила чије вучно возило припада категорији D, а највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg ,

F - Трактори са или без прикључних возила и радне машине,

M - Мотокултиватор.

Возач возила категорије C1E, CE, D1E или DE може да управља скупом возила категорије BE.

Возач возила категорије CE може да управља скупом возила категорије DE, уколико има категорију D.

Возач возила категорије CE може да управља скупом возила категорије C1E, односно возач категорије DE категоријом D1E.

Возач возила B категорије има право да управља и лаким трициклима и лаким четвороциклима, тешким трициклима чија снага мотора није већа од 15 kW и тешким четвороциклима, као и тешким трициклима чија снага мотора је већа од 15 kW када напуни 21 годину.

Возач возила B1 категорије има право да управља и лаким трициклима, тешким трициклима чија снага мотора није већа од 15 kW , лаким и тешким четвороциклима.

Трактором и радном машином може управљати само возач који има возачку дозволу за возила категорије F.

Возач возила категорије A2 може да управља возилом категорије A1.

Возач возила категорије A, може да управља возилом категорије A1, A2 и AM, возач возила категорије C може да управља возилом C1 категорије, возач возила категорије B може да управља возилом B1 категорије и возач возила категорије D може да управља возилом D1 категорије.

Возачи категорија В, С, С1, D и D1 могу да управљају тим возилима и када им је придодато прикључно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 750 kg.

Мотокултиватором може управљати возач који има возачку дозволу за управљање возилом било које категорије.

Члан 196.

Лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла право на управљање моторним возилима, односно скуповима возила одређене категорије, тракторима, радним машинама, мотокултиваторима, бициклима са мотором и трамвајима, на њихов захтев издаће се возачка дозвола за управљање моторним возилом, односно скупом возила следећих категорија:

- 1) А категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија А, А1, А2, F, АМ и М,
- 2) В категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија В, В1, ВЕ, F, АМ и М,
- 3) С категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија С, С1, В, В1, ВЕ, F, АМ и М,
- 4) D категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија D, D1 С, С1, В, В1, ВЕ, F, АМ и М,
- 5) потврда о познавању саобраћајних прописа - F, М и АМ,
- 6) С, D и Е категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија ВЕ, СЕ, С1Е, DE и D1Е,
- 7) С и Е категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија ВЕ, СЕ и С1Е,
- 8) В и Е категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија ВЕ,
- 9) дозвола за возаче трактора - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија F, М и АМ.

8. Одузимање возачке дозволе

Члан 197.

Возач је дужан да возилом у саобраћају управља савесно и на прописан начин.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која возача води у евиденцији одузеће возачку дозволу возачу који возилом не управља савесно и на прописан начин.

Сматра се да возач не управља возилом савесно и на прописан начин ако је испуњен најмање један од услова:

- 1) има 18 или више казних поена,
- 2) уколико је правноснажном пресудом осуђен за кривично дело против безбедности јавног саобраћаја, које за последицу има смрт лица,
- 3) уколико је више од једном у року од пет година правноснажно осуђен за кривично дело против безбедности јавног саобраћаја, које за последицу има тешке телесне повреде другог лица,
- 4) уколико је више од једном у року од три године правноснажно осуђен за кривично дело против безбедности јавног саобраћаја, које за последицу има телесне повреде другог лица или имовинску штету.

Изузетно од одредби става 3. тачка 1) овог члана возач који има пробну возачку дозволу сматраће се да не управља возилом савесно и на прописан начин ако има 9 или више казних поена.

Казнени поени који су возачу изречени за време поседовања пробне возачке дозволе важе и након стицања возачке дозволе до њиховог брисања у складу са одредбама овог закона.

Жалба на решење из става 2. овог члана не одлаже извршење.

Орган надлежан за вођење прекршајног поступка (у даљем тексту: орган за прекршаје) доносилац правноснажног решења којим се изричу казнени поени обавезан је да исто достави подносиоцу захтева одмах, а најкасније у року од 15 дана.

Министар унутрашњих послова ближе ће прописати начин вођења евиденција о казним поенима возача и одузимању возачких дозвола.

Члан 198.

Возачу који изврши одређени прекршај из овог закона изричу се, одлуком којом је кажњен, казнени поени у складу са овим законом.

Казнене поене евидентира територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији на основу правноснажне одлуке о кажњавању.

Казнени поени се бришу након истека 24 месеца од дана правноснажности одлуке о прекршају.

За време док се возач налази на издржавању казне затвора због учињених прекршаја из овог закона, као и казне затвора због учињених кривичних дела наведених у члану 197. став 3. тач. 2), 3) и 4) овог закона, као и трајања

изречене заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом, не тече предвиђени рок за брисање казних поена из става 3. овог члана.

Увид у евиденцију казних поена имају само полицијски службеници који раде на пословима одузимања возачке дозволе у случају из члана 197. овог закона.

На писани захтев возачу ће се, у року од највише седам дана, дати обавештење о стању броја казних поена које тај возач има у тренутку подношења захтева. Изузетно ови подаци се могу дати родитељу, усвојоцу, односно старатељу малолетника, као и органу социјалног старања.

Трошкове издавања обавештења сноси возач подносилац захтева.

Члан 199.

Лицу коме је одузета возачка дозвола из разлога што није савесно и на прописан начин управљало возилом у саобраћају на путу може поново бити издата возачка дозвола, на његов захтев:

- 1) ако је на посебном здравственом прегледу утврђено да је способан за возача одређених категорија моторних возила, односно скупова возила,
- 2) ако је присуствовао обавезном семинару унапређења знања из безбедности саобраћаја,
- 3) ако је положио испит из области унапређења знања из безбедности саобраћаја,
- 4) ако је измирио обавезу плаћања изречене новчане казне за прекршаје због којих су му изречени казни поени, односно ако је измирио обавезу плаћања изречене новчане казне за кривична дела због којих му је одузета возачка дозвола, односно ако је издржао изречену казну затвора за наведене прекршаје, односно кривична дела,
- 5) ако су извршене све мере забране управљања моторним возилом које су му изречене.

Лице из става 1. овог члана не може присуствовати семинару унапређења знања из безбедности саобраћаја и полагати испит из провере знања из безбедности саобраћаја из става 1. тачка 3) овог члана док не приложи доказ о здравственој способности из става 1. тачка 1) овог члана.

Лице из става 1. овог члана може присуствовати обавезном семинару унапређења знања из безбедности саобраћаја и полагати испит из провере знања из безбедности саобраћаја из става 1. тачка 3) овог члана када прође 90 дана од дана када је испунило услове из става 1. тач. 4) и 5) овог члана.

Здравствене услове које мора да испуни возач у случају из става 1. тачка 1) овог члана, начин и поступак обављања тих здравствених прегледа и вођење евиденције о тим здравственим прегледима прописује министар надлежан за послове здравља.

Агенција организује и спроводи испит из области унапређења знања из безбедности саобраћаја, издаје потврду о завршеном семинару и уверење о положеном испиту и води прописане евиденције о обављаним семинарима и испитима. Агенција може, уз сагласност министарства надлежног за саобраћај да овласти привредно друштво за организацију и спровођење семинара унапређења знања из безбедности саобраћаја.

Наставни план и програм семинара унапређења знања из безбедности саобраћаја, начин њиховог организовања и спровођења, садржај и начин обављања испита из области унапређења знања из безбедности саобраћаја, садржај потврда и уверења, начин и поступак њиховог издавања, као и начин вођења евиденција доноси Агенција уз сагласност Министарства унутрашњих послова и министарства надлежног за послове саобраћаја.

Најмање један од испитивача из области унапређења знања из безбедности саобраћаја мора испуњавати следеће услове:

- 1) да има завршен саобраћајни или правни факултет и најмање три године радног искуства у области безбедности саобраћаја,
- 2) да има најмање пет година возачку дозволу за возила В категорије,
- 3) да у последње четири године није правноснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

Трошкове везане за испуњавање услова из става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана сноси возач.

Агенција послове из става 5. овог члана обавља као поверене.

Члан 200.

Возачима којима се возачка дозвола издаје након одузимања због несавесног и непрописног начина управљања, преостали казни поени бришу се из евиденције, а највећи дозвољени збир казних поена, након сваког поновног издавања возачке дозволе смањује за по три поена, најниже до девет казних поена.

9. Извршење мера забране управљања

Члан 201.

Заштитну меру, односно меру безбедности извршава територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији, односно на чијем подручју има пребивалиште возач који није уписан у регистар возача.

Меру из става 1. овог члана изречену лицу које има страну возачку дозволу извршава територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова на чијем је подручју седиште органа, односно суда који је меру изрекао.

Члан 202.

Време трајања заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом тече од дана када је територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова меру извршила.

Време проведено на издржавању казне затвора не урачунава се у време трајања мере из става 1. овог члана.

Заштитна мера, односно мера безбедности забране управљања моторним возилом сматра се извршеном када територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, на основу правноснажне одлуке органа, односно суда који је меру изрекао, то возачу саопшти у писаној форми и тај податак евидентира у регистар возача, односно регистар страних возача којима је изречена заштитна мера, односно мера безбедности.

Заштитна мера, односно мера безбедности почиње да тече од дана кад је возачу саопштена.

Изузетно, уколико постоје оправдани разлози, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова може, возачу коме је изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од највише шест месеци, одредити да ова мера почне да тече најкасније у року од 30 дана од дана када му је саопштена.

Министар унутрашњих послова прописује начин и поступак извршења ових мера, вођење евиденција, као и изглед обрасца којим се возач у писаној форми обавештава о времену трајања изречене мере.

О извршеним мерама из овог члана за лица која имају страну возачку дозволу, Министарство унутрашњих послова треба да, без одлагања, обавести државу чији је орган издао страну возачку дозволу.

10. Лица којима је управљање возилом основно занимање, односно која обављају јавни превоз - професионални возачи

Члан 203.

Возач моторног возила, односно скупа возила коме је управљање возилом основно занимање, односно који обавља јавни превоз, да би обављао послове тог занимања, мора поседовати лиценцу за обављање послова професионалног возача (сертификат о професионалној компетентности - Certificate of Professional Competence – CPC, у даљем тексту: CPC).

Лиценца из става 1. овог члана може бити национална, која важи за територију Републике Србије и међународна, која важи у међународном превозу.

Одредбе из става 1. овог члана односе се на возаче који управљају возилима категорија C, C1, D, D1, CE, C1E, DE и D1E.

Лиценцу из става 1. овог члана издаје Агенција и води евиденције о издатим дозволама.

Лиценца из става 1. овог члана се може издати возачу који испуњава следеће услове:

- 1) да има возачку дозволу за управљање возилима категорија наведених у ставу 2. овог члана,
- 2) да је завршио прописану обуку,
- 3) да је положио стручни испит из провере знања.

Изузетно од услова прописаних у ставу 5. овог члана, лица која су обављала или стекла право да обављају послове возача којима је то основно занимање до дана ступања на снагу овог закона, могу обављати послове професионалног возача (CPC) без лиценце најдуже пет година. Возачу из овог става који у наведеном року поднесе захтев за добијање лиценце иста ће бити издата уколико испуњава услове из става 5. тач. 1) и 3) овог члана.

Лиценца из става 1. овог члана има рок важења од пет година.

Лиценца из става 1. овог члана обновиће се возачу ако је присуствовао обавезним семинарима унапређења знања.

Привредно друштво и друго правно лице, односно предузетник, дужни су да обезбеде да послове возача који управљају возилима категорија наведених у ставу 2. овог члана, којима је то основно занимање, односно који обављају јавни превоз, обављају возачи који поседују дозволу за обављање послова професионалног возача (CPC).

Начин утврђивања испуњености услова за издавање дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС) у случајевима из става 6. овог члана прописале министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције.

Агенција обавља послове из става 4. овог члана као поверене.

Члан 204.

Обуку за стицање лиценце за обављање послова професионалног возача (СРС), организацију и спровођење семинара унапређења знања и полагања испита провере знања стеченог на семинару, врши правно лице које добије дозволу министарства надлежног за послове саобраћаја. Стручни испит за стицање лиценце за обављање послова професионалног возача (СРС) и издавање уверења о положеном стручном испиту, обавља Агенција.

Уверење о положеном испиту провере знања стеченог на семинару издаје правно лице код којег је испит положен.

Правно лице из члана 203. став 1. овог закона дужно је да обуку, семинаре и испит из провере знања стеченог на семинару, спроводи и о томе води евиденцију, на прописан начин.

Ближе услове које мора да испуњава правно лице из става 1. овог члана, о програму обуке и семинара унапређења знања, начину полагања стручног испита и испита провере знања стеченог на семинару, изгледу и садржају обрасца лиценце за обављање послова професионалног возача (СРС), уверења о положеном стручном испиту и уверења о положеном испиту из провере знања стеченог на семинару, прописале министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције, уз прибављено мишљење струковних удружења превозника.

Средње стручне школе које образују лица за занимање возач моторног возила морају да испуњавају услове из става 4. овог члана и дужне су да у наставне планове и програме уграде најмање садржај из става 4. овог члана.

11. Возачи трамваја

Члан 205.

Трамвајем може управљати возач који има возачку дозволу за управљање моторним возилом "В" категорије и посебну дозволу за управљање трамвајем коју издаје Агенција.

Дозволу за управљање трамвајем може стећи лице које је навршило 21 годину живота, положило испит за управљање трамвајем као и да му одлуком надлежног органа није изречена мера забране управљања моторним возилом.

Када управља трамвајем возач мора имати код себе посебну дозволу за управљање трамвајем и возачку дозволу и дужан је да је стави на увид овлашћеном лицу.

Агенција организује обуку за возача трамваја и организује и спроводи испит за возаче трамваја.

Ближе прописе о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција доноси министар унутрашњих послова на предлог Агенције.

Возач трамваја који промени пребивалиште обавезан је да се у року од 30 дана од дана промене пребивалишта пријави Агенцији, ради промене података.

Агенција обавља послове из става 1. овог члана као поверене.

Трамвајем не сме управљати возач трамваја коме је изречена заштитна мера забрана управљања моторним возилом, односно мера безбедности забране управљања моторним возилом, у време док та мера траје.

XII ОСПОСОБЉАВАЊЕ КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ

1. Опште одредбе

Члан 206.

Оспособљавање кандидата за возаче је делатност од општег интереса која има за циљ да кандидат за возача стекне теоријска и практична знања и вештине потребне за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Оспособљавање кандидата за возаче се састоји од: теоријске обуке, практичне обуке у управљању возилом и возачког испита.

Члан 207.

Оспособљавање кандидата за возаче, може да обавља само привредно друштво или средња стручна школа у својој организационој јединици, који испуњавају прописане услове и који за то добију дозволу.

Дозволом из става 1. овог члана може се одредити да се у правном лицу из става 1. овог члана може обављати обука кандидата за возаче само појединих категорија возила.

Дозволу из става 1. овог члана издаје Министарство унутрашњих послова.

Уколико привредно друштво обавља друге делатности осим оспособљавања кандидата за возаче, односно ту делатност обавља ван седишта, оснива огранак привредног друштва у којем се искључиво обавља делатност оспособљавање кандидата за возаче, који се у складу са прописима уписује у регистар привредних друштава.

Дозволу из става 1. овог члана не може добити правно лице над којим је отворен поступак стечаја.

Уколико је правном лицу које врши оспособљавање кандидата за возаче, до датума подношења захтева за издавање дозволе, одузимана дозвола више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Образовање лица за занимање возач моторног возила, као и ученика који се за возаче обучавају у оквиру редовног наставног плана и програма, врше средње стручне школе по прописима које доноси министар надлежан за образовање. Програм образовања ових лица мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом.

Програм оспособљавања припадника министарства надлежног за послове одбране за возаче моторних возила које се обавља у Војсци Србије мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом. Ближе прописе о васпитању и образовању војних лица за возаче моторних возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Министарство унутрашњих послова води регистар привредних друштава, односно њихових огранака, односно средњих стручних школа, за које је издало дозволу. Регистар садржи најмање: број уписа у регистар, пословно име привредног друштва, односно огранка, седиште привредног друштва, односно огранка, категорије за које обавља обуку, датум издавања дозволе и датум одузимања дозволе.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси ближе прописе о начину вођења регистра из става 9. овог члана.

Члан 208.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак привредног друштва из члана 207. став 4. овог закона, мора да има:

- 1) најмање једну прописно опремљену школску учионицу за теоријску обуку и полагање возачких испита за најмање 10 кандидата, у власништву привредног друштва, односно средње стручне школе или узету у закуп. Учионица може бити закупљена само за потребе једног правног лица, односно огранка,
- 2) пословни простор за административне послове у власништву правног лица или узет у закуп. Пословни простор може бити закупљен само за потребе једног правног лица, односно огранка,
- 3) прописана наставна средства и учила,
- 4) најмање три возила "В" категорије и најмање по једно возило за остале категорије возила, за које правно лице, односно огранак врши обуку кандидата за возаче, која су регистрована на правно лице или су обезбеђена по основу лизинга. Уколико се не обавља обука кандидата за возаче моторних возила "В" категорије, правно лице мора имати укупно најмање три возила одговарајућих категорија која су регистрована на правно лице или су обезбеђена по основу лизинга,
- 5) уређени полигон за почетну практичну обуку возача, који омогућава извођење радњи са возилом прописаних наставним програмом, у власништву правног лица или узет у закуп.

Члан 209.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак из члана 207. став 4. овог закона, дужно је да има у радном односу, на одређено или неодређено време:

- 1) са пуним радним временом, најмање три инструктора вожње "В" категорије и најмање једног инструктора за сваку од категорија возила за које врши оспособљавање кандидата за возаче. Уколико правно лице не врши оспособљавање кандидата за возаче моторних возила "В" категорије мора имати укупно најмање три инструктора вожње одговарајућих категорија,
- 2) најмање једног предавача теоријске наставе,
- 3) најмање једног испитивача за сваку од категорија возила за које правно лице врши оспособљавање.

Члан 210.

Министар унутрашњих послова доноси ближе прописе о условима које мора испуњавати правно лице из члана 207. став 1. овог закона.

Правно лице дужно је да обезбеди испуњеност прописаних услова за обуку кандидата за возаче.

Правно лице ће привремено престати са теоријском обуком кандидата за возаче када престане да испуњава услове:

- 1) из члана 208. став 1. тачка 1. или,
- 2) из члана 209. став 1. тачка 2. овог закона.

Правно лице ће привремено престати са практичном обуком кандидата за возаче одређене категорије возила када престане да испуњава услове:

- 1) из члана 208. став 1. тачка 4. или,
- 2) из члана 208. став 1. тачка 5. или,
- 3) из члана 209. став 1. тачка 1. овог закона.

Правно лице ће привремено престати са организовањем и спровођењем возачког испита одређене категорије возила када престане да испуњава услове:

- 1) из члана 208. став 1. тачка 1. или,
- 2) из члана 208. став 1. тачка 4. или,
- 3) из члана 208. став 1. тачка 5. или,
- 4) из члана 209. став 1. тачка 3. овог закона.

О привременом престанку са радом правно лице ће најкасније првог следећег радног дана обавестити орган који врши надзор. За време привременог престанка са радом правно лице не сме вршити оспособљавање кандидата у складу са одредбама овог члана.

Привремени престанак рада може трајати најдуже три месеца.

О завршетку привременог престанка рада, правно лице је дужно да обавести орган који врши надзор најкасније један дан пре почетка наставка са радом.

Члан 211.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак из члана 207. став 4. овог закона мора да води на прописан начин, тачно и уредно евиденције које чине:

- 1) регистар кандидата за возаче,
- 2) дневник теоријске наставе,
- 3) регистар о полагању возачког испита,
- 4) регистар издатих потврда о положеном теоријском делу испита,
- 5) регистар издатих уверења о положеном возачком испиту,
- 6) књиге практичне обуке инструктора вожње,
- 7) књижица обуке кандидата за возаче,
- 8) извештаји о обављеном оспособљавању кандидата за возаче.

Ближе прописе о садржају, начину вођења и роковима чувања евиденција из става 1. овог члана донеће министар унутрашњих послова.

Члан 212.

Обука кандидата за возаче може се започети најраније 12 месеци пре него што кандидат за возача испуни старосни услов из чл. 180. и 182. став 1. овог закона.

Кандидат не може започети нити вршити обуку и полагати возачки испит у време трајања заштитне мере, односно мера безбедности забране управљања моторним возилом као ни за време док му је возачка дозвола одузета због несавесности.

2. Теоријска обука

Члан 213.

Теоријска обука у управљању возилом се остварује по прописаном програму обуке.

Теоријска обука управљања возилом мора да има садржаје који ће омогућити да кандидат након завршетка оспособљавања стекне потребна знања и вештине за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Програм теоријске обуке кандидата за возаче доноси министар унутрашњих послова.

Члан 214.

Теоријска обука обухвата најмање следеће градиво:

- 1) правила саобраћаја и саобраћајна сигнализација – појам и значај правила саобраћаја, примена правила, појам и значење саобраћајних знакова и знаци које дају овлашћена службена лица,

- 2) возач – значај и утицај возача на безбедност саобраћаја, особине и поступци возача који утичу на безбедност саобраћаја, социолошки чиниоци који утичу на понашање возача, значај процена саобраћајне ситуације и начин доношења одлука возача, оријентација возача у времену и простору, психолошки чиниоци који утичу на процене, доношење и спровођење одлука возача у току вожње, време реакције, пажња и умор возача, промене код возача које настају услед коришћења алкохола и/или других психоактивних супстанци чија је употреба забрањена пре и за време вожње,
- 3) пут – појам пута, карактеристике пута које су од значаја за безбедност саобраћаја, утицај временских прилика на стање пута и безбедно одвијање саобраћаја и ноћни услови вожње,
- 4) возило – појам и особине возила које утичу на безбедно одвијање саобраћаја на путевима, значај и утицај техничке исправности возила на безбедно одвијање саобраћаја, значај и утицај оптерећења и начина оптерећења возила на безбедност саобраћаја, основни склопови и уређаји возила и њихов утицај на безбедност саобраћаја на путу, најчешће неисправности возила и могућности њиховог отклањања од стране возача расположивом опремом и средствима,
- 5) пасивна безбедност возила – појам и значај, утицај појединих делова и склопова возила на пасивну безбедност и делови, склопови и уређаји возила чији је основни циљ обезбеђивање пасивне безбедности,
- 6) остали учесници у саобраћају – појам и њихове особине које утичу на безбедно одвијање саобраћаја, карактеристике понашања у саобраћају деце, старих лица, особа са посебним потребама, пешака, бициклиста, мотоциклиста и других лица, појам, карактеристике и утицај шинских возила на безбедно одвијање саобраћаја, могући утицај животиња на безбедно одвијање саобраћаја на путу,
- 7) опште одредбе – прописи везани за право на управљање возилом у саобраћају на путу, право учешћа возила у саобраћају на путу, време управљања возилом у саобраћају на путу и одмори возача, поступак у случају саобраћајне незгоде и посебне мере безбедности,
- 8) мере предострожности приликом напуштања возила,
- 9) основи економичне вожње и утицај саобраћаја на стање животне средине и њено угрожавање,
- 10) опасности које настају услед непоштовања прописа из области безбедности саобраћаја, могуће штетне последице непоштовања прописа и казнене мере за учиниоце повреда одредби и прописа из области безбедности саобраћаја (казна затвора, новчана казна, мере безбедности и заштитне мере),
- 11) теоријско објашњење радњи са возилом у саобраћају на путу и поступање возача у саобраћају на путу – основне радње возилом: полазак, вожња унапред, вожња уназад, промена правца кретања и заустављање возила, укључивање возила у саобраћај на путу, избор брзине кретања возила у зависности од саобраћајне ситуације и услова пута и времена, скретање, обилажење, мимоилажење, претицање, промена саобраћајне траке, полукружно окретање, заустављање и нагло кочење, уступање права првенства пролаза, поступање возача при наиласку и пролазак кроз раскрсницу на којој је саобраћај регулисан правилом десне стране, саобраћајним знаком, светлосним саобраћајним знаком и знацима и наредбама које даје овлашћено лице, поступање возача при наиласку на пешачки прелаз, прелаз пута преко железничке и трамвајске пруге и вожња кроз тунел, поступање возача у условима падавина, смањене видљивости, у ноћним условима и када се креће путем на којем се изводе радови.

Ближе прописе о начину спровођења теоријске обуке кандидата за возаче доноси министар унутрашњих послова.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона дужно је да теоријску обуку кандидата за возаче обавља на прописан начин.

3. Практична обука

Члан 215.

Практична обука обухвата овладавање вештинама у управљању возилом у саобраћају на путу, у погледу:

- 1) провере и припреме возила за безбедно учествовање у саобраћају на путу,
- 2) употребе команди и уређаја возила,
- 3) извођења прописаних радњи возилом на уређеном полигону,
- 4) извођења радњи возилом у саобраћају на путу из члана 214. став 1. тачка 11) овог закона,
- 5) управљања возилом у саобраћају на путу у насељу, у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја,
- 6) управљања возилом у саобраћају на путу ван насеља, у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја,
- 7) управљања возилом на путу у насељу и ван насеља, у ноћним условима,
- 8) увежбавања радњи возилом и поступање возача у различитим саобраћајним ситуацијама,

9) развијања односа поверења и поштовања према другим учесницима у саобраћају, стицања навике помагања другим учесницима у саобраћају и предузимања мера да не дође до саобраћајне незгоде.

Ближе прописе о начину спровођења практичне обуке кандидата за возаче доноси министар унутрашњих послова.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона дужно је да практичну обуку кандидата за возаче обавља на прописан начин.

Члан 216.

Са практичном обуком кандидата за возаче може се отпочети тек након што кандидат за возача положи теоријски део испита и добије потврду о положеном теоријском делу испита.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона не сме отпочети са практичном обуком кандидата за возача који нема уверење о здравственој способности за категорију возила за коју се обучава, односно отпочети или обављати практичну обуку ако је од издавања тог уверења протекло више од једне године.

Члан 217.

Кандидат за возача који врши практични део обуке сме управљати возилом оне категорије за коју се обучава само под надзором инструктора вожње.

Изузетно од става 1. овог члана кандидат за возача може управљати без надзора инструктора вожње возилима категорије АМ, А1, А2, А, В1 и F, осим приликом обављања почетне практичне обуке на уређеном полигону.

4. Права и обавезе кандидата за возаче

Члан 218.

Влада одређује најнижу цену теоријске и практичне обуке на предлог Министарства унутрашњих послова, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину и услуге.

Правно лице не може одредити нижу цену обуке од цене одређене на начин из става 1. овог члана.

У укупну цену теоријске и практичне обуке укључено је и издавање свих потврда у вези наведених обука.

Члан 219.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона и кандидат за возача обавезно, пре почетка обуке, склапају уговор о условима под којима ће се обавити обука, чије одредбе морају бити у складу са овим законом.

Овим уговором се морају посебно одредити међусобни односи у случају престанка оспособљавања у том правном лицу.

Правно лице не може почети обуку кандидата за возача пре него што буде склопљен уговор из става 1. овог члана.

Члан 220.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона издаје потврде о завршеној теоријској и практичној обуци и потврде о броју сати теоријске и практичне обуке које је имао кандидат у случају престанка оспособљавања у том правном лицу.

Потврде се морају издати након завршене теоријске и практичне обуке, односно у случају прекида наведених обука, у року од три дана од дана подношења захтева.

5. Предавач теоријске обуке

Члан 221.

Предавач теоријске обуке мора да испуњава прописане услове и да има дозволу (лиценцу) за предавача теоријске наставе.

Предавач теоријске обуке мора испуњавати следеће услове:

- 1) да има најмање вишу стручну спрему саобраћајне струке - смер друмски саобраћај или високу стручну спрему друге струке и најмање пет година радног искуства у области безбедности саобраћаја,
- 2) да има најмање три године возачку дозволу за возила В категорије,
- 3) да има положен стручни испит за предавача.

Дозволу (лиценцу) из става 1. овог члана издаје Агенција.

Дозвола (лиценца) за предавача теоријске обуке има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) из става 1. овог члана ће се обновити предавачу теоријске обуке ако је:

- 1) присуствовао обавезним семинарима унапређења знања,
- 2) положио испит провере знања.

Послове наведене у ставу 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 222.

Програм за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке обухвата садржаје из области:

- 1) саобраћајне етике,
- 2) безбедности друмског саобраћаја,
- 3) прописа безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачких испита,
- 4) теорије извођења радњи са возилом у саобраћају на путу,
- 5) методику извођења теоријске обуке.

Програм за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке, програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита и полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Агенција спроводи стручни испит, организује семинаре унапређења знања, обавља проверу знања, прописује и води регистар издатих дозвола (лиценци) за предавача теоријске обуке.

Послове из става 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

6. Инструктор вожње

Члан 223.

Инструктор вожње образује се у систему средњег образовања.

Испит за инструктора вожње може полагати возач који је навршио 21 годину живота и има најмање три године возачку дозволу за возаче возила оне категорије за коју полаже испит за инструктора вожње.

Ближе прописе о програму, условима и начину образовања и полагања испита за инструктора вожње доноси министар надлежан за послове образовања.

Члан 224.

Практичну обуку може да обавља инструктор вожње који испуњава прописане услове и има дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

Инструктор вожње мора испуњавати следеће услове:

- 1) да има положен испит за возача инструктора или стечену (јавну школску исправу) школску диплому за инструктора вожње одговарајуће категорије,
- 2) да је здравствено способан,
- 3) да у последње четири године није правоснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

Дозволу (лиценцу) из става 1. овог члана издаје Агенција.

Дозвола (лиценца) за инструктора вожње има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) из става 1. овог члана ће се обновити инструктору вожње ако је:

- 1) присуствовао обавезним семинарима унапређења знања,
- 2) положио испит провере знања и
- 3) здравствено способан.

Дозвола за инструктора вожње одређене категорије важи само у време када и његова возачка дозвола за ту категорију возила.

Уколико је инструктору вожње, до датума подношења захтева за издавање дозволе за инструктора вожње, одузимана дозвола (лиценца) више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Послове из става 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 225.

Агенција организује семинаре унапређења знања, обавља проверу знања, прописује и води регистар издатих дозвола (лиценци) за инструктора вожње.

Програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања провере знања, рокове за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Послове из ст. 1. и 2. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 226.

Инструктор вожње може практичну обуку обављати само са кандидатима за возаче који се оспособљавају код правног лица из члана 207. став 1. овог закона у којем је он у радном односу, у складу са одредбама члана 209. овог закона.

За време извођења практичног дела оспособљавања, инструктор вожње мора код себе имати возачку дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

За време извођења практичног дела оспособљавања, инструктор вожње мора код себе имати књигу практичне обуке инструктора вожње и књижицу обуке кандидата за возача и дужан их је дати на увид овлашћеном службеном лицу Министарства унутрашњих послова.

Члан 227.

Инструктор вожње може имати највише осам сати практичне обуке кандидата за возаче у току радног дана.

Инструктор вожње између два радна дана мора имати прекид у обављању своје делатности у трајању од најмање 11 сати.

Инструктор вожње између часова практичне обуке мора имати одмор у трајању од најмање 10 минута, осим када са истим кандидатом за возача изводи два спојена часа, након чега мора имати одмор у трајању од најмање 20 минута.

У току недеље инструктор вожње мора имати најмање један слободан дан.

Члан 228.

За време обављања практичне обуке у возилу могу се налазити само инструктор вожње, кандидат за возача и лице које врши надзор.

За време практичне обуке кандидат за возача код себе мора имати и ставити на увид доказ о здравственој способности за возача, потврду о положеном теоријском испиту, личну карту, односно други документ са фотографијом уколико због старости не испуњава услов за издавање личне карте.

Час практичне обуке не може почети док се инструктор вожње не увери да су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана.

7. Возила за оспособљавање возача

Члан 229.

Возило за обуку кандидата за возаче возила В категорије мора имати уграђене дупле ножне команде, осим команде за убрзавање, а возила категорије С и D уместо дуплих команди могу имати уграђену команду помоћне-паркирне кочнице на дохват руке инструктора вожње.

Возило за обуку кандидата за возаче возила В категорије не може имати аутоматски мењач.

Моторно возило категорије В, С1, С, D1 и D мора имати уграђен тахограф.

Члан 230.

Моторно и прикључно возило за обуку кандидата за возаче, када учествује у саобраћају и када се на њему обучава кандидат за возача, мора бити означено на прописан начин.

Ближе прописе о начину означавања возила из става 1. овог члана донеће министар унутрашњих послова.

Члан 231.

Практична обука кандидата за возача особа са инвалидитетом, може се обављати на возилу произведеном или преправљеном у складу са његовим потребама иако није регистровано на правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно није обезбеђено по основу лизинга.

8. Возачки испит

Члан 232.

На возачком испиту се утврђује да ли је кандидат стекао теоријска и практична знања и вештине потребне за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Возачки испит се спроводи на српском језику, односно језицима националних мањина у складу са законом.

Возачки испит се састоји из две целине: теоријског испита и практичног испита.

Кандидат је положио возачки испит када положи теоријски испит и практични испит.

О положеном теоријском испиту правно лице из члана 207. став 1. овог закона издаје потврду, најкасније у року од три дана од дана када је кандидат за возача положио теоријски испит.

Кандидату за возача који је положио возачки испит правно лице из члана 207. став 1. овог закона издаје уверење у року од три дана од дана када је положио возачки испит.

Ближе услове о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу евиденција, роковима њиховог чувања и условима које мора да испуни возило на којем се врши обука и обавља возачки испит, прописује министар унутрашњих послова.

Члан 233.

Теоријски испит се полаже путем теста чија испитна питања обухватају садржај програма из члана 214. овог закона.

Практични испит се полаже из управљања возилом на уређеном полигону и у саобраћају на јавном путу и том приликом се утврђује да ли кандидат за возача има знања, вештину и поступања у складу са одредбама члана 215. овог закона.

Члан 234.

Испитна питања за теоријски испит су јавна и одређује их Министарство унутрашњих послова.

Комбинација испитних питања садржана у тесту је службена тајна и одређује је Министарство унутрашњих послова.

Члан 235.

Теоријском испиту може приступити кандидат за возача којем је издата потврда о завршеној теоријској обуци за возача одређене категорије.

Практичном испиту може да приступи кандидат за возача:

- 1) који је здравствено способан за возача одређене категорије,
- 2) који испуњава старосни услов за стицање права управљања возилом одговарајуће категорије,
- 3) коме је издата потврда о положеном теоријском испиту при чему од дана полагања теоријског испита не сме проћи више од једне године,
- 4) коме је издата потврда о завршеној практичној обуци одговарајуће категорије,
- 5) коме је издата потврда о положеном испиту из прве помоћи.

Кандидат за возача након завршене обуке подноси пријаву за полагање теоријског, односно практичног испита.

Кандидат за возача уз пријаву мора да поднесе доказе о испуњености услова из ст. 1. и 2. овог члана и члана 237. став 6. овог закона.

Испуњеност услова за полагање испита из ст. 1. и 2. овог члана утврђује правно лице које обавља обуку возача.

Министарство унутрашњих послова поништиће теоријски испит или практични испит или возачки испит, ако нису били испуњени услови за излазак кандидата на испит и то:

теоријски испит у року од једне године од дана положеног теоријског испита,

практични испит, ако нису били испуњени услови из става 2. тачка 1) или тачка 3) или тачка 4) овог члана у року од једне године од дана положеног практичног испита,

возачки испит, ако нису били испуњени услови из става 2. тачка 2) овог члана у року до навршених година прописаних за добијање возачке дозволе одговарајуће категорије.

Члан 236.

Возачки испит организује и спроводи правно лице из члана 207. став 1. овог закона.

Возачки испит се полаже пред испитном комисијом која се састоји од два члана, од којих је један испитивач полицијски службеник, а други је испитивач из правног лица.

Испитивача полицијског службеника одређује надлежни старешина, у складу са одредбама члана 238. овог закона, а испитивача из правног лица одговорно лице у правном лицу.

О полагању возачког испита испитна комисија сачињава записник у два примерка од којих се један чува у правном лицу, а други код територијално надлежне организационе јединице Министарства унутрашњих послова.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона је дужно да возачки испит организује и спроводи на прописан начин.

Кандидат је положио возачки испит ако оба испитивача дају позитивну оцену на теоријском и практичном испиту.

Члан 237.

Трошкове полагања возачког испита сноси кандидат за возача.

Цена полагања возачког испита се састоји из дела који кандидат плаћа правном лицу и дела који кандидат плаћа Министарству унутрашњих послова ради подмирења трошкова учешћа испитивача у испитној комисији.

Влада одређује најнижу цену за полагање возачког испита, односно делова цене из става 1. овог члана на предлог Министарства унутрашњих послова, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину и услуге.

Правно лице не може одредити нижу цену за полагање возачког испита од цене одређене на начин из става 3. овог члана.

У укупну цену полагања возачког испита укључено је и издавање потврде о положеном теоријском испиту и уверења о положеном возачком испиту.

Кандидат за возача не може приступити полагању возачког испита док не измири обавезе према Министарству унутрашњих послова из става 1. овог члана.

9. Испитивач

Члан 238.

Испитивач мора да испуњава прописане услове и има дозволу (лиценцу) за испитивача.

Испитивач мора испуњавати следеће услове:

- 1) да има дозволу (лиценцу) за инструктора вожње одговарајуће категорије,
- 2) да је навршио најмање 23 године живота,
- 3) да има најмање вишу стручну спрему саобраћајне струке - друмски саобраћај, односно високу стручну спрему друге струке и најмање пет година радног искуства у области безбедности саобраћаја, односно за лица која обављају ове послове на дан ступања на снагу овог закона да имају најмање две године радног искуства на пословима инструктора вожње или испитивача,
- 4) да има положен стручни испит за испитивача,
- 5) да му за последње две године није изречена заштитна мера забране управљања возилом,
- 6) да у последње четири године није правоснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

На теоријском испиту испитивач мора имати лиценцу за испитивача В категорије, а на практичном делу оне категорије возила за коју кандидат за возача полаже испит.

Дозволу (лиценцу) из става 1. овог члана издаје Агенција.

Дозвола (лиценца) за испитивача има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) из става 1. овог члана ће се обновити испитивачу ако је присуствовао обавезним семинарима унапређења знања и положио испит провере знања.

Дозвола (лиценца) за испитивача одређене категорије важи само у време када и његова дозвола (лиценца) за инструктора вожње, односно возачка дозвола те категорије.

Уколико је инструктору вожње, до датума подношења захтева за издавање дозволе за инструктора вожње, одузимана дозвола (лиценца) више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Послове из става 4. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 239.

Програм за полагање стручног испита за испитивача обухвата садржаје из области:

- 1) саобраћајне етике,
- 2) саобраћајне психологије,
- 3) педагогије и андрагогије,
- 4) безбедности друмског саобраћаја,
- 5) прописа о безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачких испита,
- 6) возила,
- 7) теорије извођења радњи са возилом у саобраћају на путу.

Програм за полагање стручног испита за испитивача, програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита и полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Агенција спроводи стручни испит за испитивача, организује семинаре унапређења знања, обавља проверу знања, прописује и води регистар издатих дозвола (лиценци) за испитивача.

Послове из става 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

10. Саобраћајни услови за одржавање практичног дела испита

Члан 240.

Насељено место у којем се обавља полагање практичног испита мора испуњавати прописане услове који омогућавају да испитна комисија може да утврди да ли кандидат има потребно знање и вештину за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу одговарајуће категорије возила.

Ближе услове из става 1. овог члана и евиденцијама из става 4. овог члана прописује министар унутрашњих послова на предлог Агенције.

Решење о испуњености услова доноси Министарство унутрашњих послова на предлог органа јединице локалне самоуправе из члана 157. став 1. овог закона.

Евиденцију о местима која испуњавају прописане услове води Министарство унутрашњих послова.

XIII ОБУКА ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 241.

Обуку из прве помоћи и организовање и спровођење испита обавља Црвени крст Србије, односно здравствена установа која испуњава прописане услове и која за то добије одговарајућу дозволу (овлашћење).

Ближе услове које мора да испуњава правно лице из става 1. овог члана, у погледу просторија, опреме и стручног кадра, као и програм обуке и начин организовања и спровођења испита и издавања потврде о положеном испиту, садржају, изгледу, начину њеног издавања и вођењу прописаних евиденција доноси министар надлежан за послове здравља.

Члан 242.

Обуку и испит из прве помоћи могу да обављају само лица која испуњавају прописане услове и која за то добију одговарајућу дозволу (лиценцу) за предавача-испитивача коју издаје министарство надлежно за послове здравља. Дозвола (лиценца) се издаје на период од пет година.

Ближе услове које мора да испуњава предавач - испитивач, начин стицања дозволе (лиценце), изглед и садржај дозволе (лиценце) предавача - испитивача, прописује министар надлежан за послове здравља.

Правна лица из става 1. овог члана и предавачи – испитивачи из става 1. овог члана дужни су да обуку и испит из прве помоћи обављају на прописан начин.

XIV ТРАЈАЊЕ УПРАВЉАЊА МОТОРНИМ ВОЗИЛОМ, ОДНОСНО СКУПОМ ВОЗИЛА

Члан 243.

Возач који управља теретним возилом чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg, скупом возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg или аутобусом не сме у току од 24 сата управљати тим возилом дуже од девет сати.

Возач возила, односно скупа возила из става 1. овог члана мора након 4 сата и 30 минута управљања возилом направити паузу (прекид управљања возилом ради одмора) у трајању од најмање 45 минута.

Возач из става 1. овог члана може паузу из става 2. овог члана користити тако да направи више пауза у трајању од по најмање 15 минута распоређених током војње, с тим да време управљања не сме бити дуже од 4 сата и 30 минута.

Укупно време управљања возилом не сме прећи 90 сати у раздобљу од две узастопне недеље.

Изузетно од ст. 1. 2 и 3. овога члана, возач аутобуса, тролејбуса и трамваја у јавном градском превозу путника, сме управљати возилом најдуже осам сати, уз услов да на полазним стајалиштима има прекид војње од најмање пет минута.

Ближе прописе о трајању управљања војним возилима и одморима возача војних возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Члан 244.

Током свака 24 сата возач из члана 243. овог закона мора имати непрекидан одмор од најмање 11 сати.

Када се у управљању возилом из члана 243. став 1. овог закона смењују два возача и ако се у возилу налази лежај који омогућује једном од њих одмор у лежећем положају, сваки возач мора имати непрекидни одмор у трајању од осам сати током сваких 30 сати путовања.

Одмор из ст. 1. и 2. овог члана возач мора користити ван возила или у возилу када се оно не креће.

Током недеље возач мора имати најмање један непрекидан одмор од најмање 45 сати.

Времена одмора и управљања возача моторних возила регистрованих у иностранству, као и возача возила регистрованих у Републици Србији када обављају међународни превоз, као примену система дигиталних тахографа уредиће Влада.

Ближе прописе о трајању, управљању и одморима возача доноси министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

Члан 245.

Моторна возила која морају бити опремљена тахографом, морају имати исправан тахограф с правилно уложеним прописаним носачем података (тахографски листић или други начин памћења података) на којем су уписани прописани подаци.

Уређај из става 1. овог члана возила мора се користити на прописан начин.

Возач возила из става 1. овог члана мора код себе имати кључ тахографа и претходно коришћене носаче података из тахографа свих возила којим је управљао у последњих шест дана, односно од последњег недељног одмора, из којих су видљиве активности возача, односно возачку картицу у случају дигиталног тахографа.

Привредно друштво, правно лице и предузетник дужни су да воде евиденцију о издатим и искоришћеним носачима података на којима су уписани прописани подаци, да исте чува најмање две године и да ове податке пруже на увид лицу које је у смислу овог закона овлашћено да врши надзор.

Ближе прописе о начину употребе и коришћења уређаја из става 1. овог члана доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

XV ВОЗИЛА

1. Опште одредбе

Члан 246.

Возило у саобраћају на путу мора да испуњава прописане техничке услове, техничке прописе и да буде технички исправно.

Возило је технички исправно ако има исправне све прописане уређаје и опрему и ако задовољава све техничке нормативе за возило.

Возила у саобраћају на путу не могу имати уређаје, склопове и опрему чија употреба може угрозити, ометати или изазвати забуну другог учесника у саобраћају.

Возила не смеју на предњој страни да имају уређаје или материје које дају, односно одбијају светлост црвене боје, а на задњој страни које дају, односно одбијају светлост беле боје, изузев уређаја и материја предвиђених прописима из става 6. овог члана, као ни трепћуће светло које није предвиђено одредбама овог закона.

На возилу се не смеју налазити нити користити уређаји који дају, односно одбијају светлост видљиву учесницима у саобраћају у бојама које нису предвиђене прописима из става 6. овог члана .

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о условима које морају да испуњавају возила у саобраћају на путу у погледу димензија, техничких услова и уређаја, склопова и опреме и техничких норматива.

У саобраћају на путу не сме да учествује превозно средство које овим законом није одређено као возило.

Члан 247.

Власник, односно корисник возила дужан је да, на захтев полицијског службеника, да податке о идентитету лица коме је дао возило на управљање, односно коришћење.

Физичко лице, власник, односно корисник возила не сме дати возило на управљање лицу које је под дејством алкохола, односно психоактивних супстанци или је у толикој мери уморно, болесно или је у таквом психофизичком стању да није способно да безбедно управља возилом, нема возачку дозволу одговарајуће категорије или је рок важења возачке дозволе истекао.

Члан 248.

Возила регистрована у иностранству могу да учествују у саобраћају на територији Републике Србије ако имају склопове, уређаје и опрему, прописане важећом међународном Конвенцијом о саобраћају на путевима и ако су у исправном стању.

Возила из става 1. овог члана у погледу димензија, највеће дозвољене укупне масе и осовинског оптерећења, морају испуњавати услове прописане за возила у Републици Србији.

Возила из става 1. овог члана морају бити осигурана у складу прописима Републике Србије о обавезном осигурању возила.

2. Испитивање возила

Члан 249.

Моторна и прикључна возила која се појединачно или серијски производе или преправљају, односно њихови уређаји, склопови и опрема, морају бити усаглашени са једнообразним техничким условима у складу са прописима о хомологацији.

Пре стављања у промет, односно пуштања у саобраћај возила из става 1. овог члана, мора се утврдити и да ли ова возила испуњавају прописане услове у складу са овим законом.

Уверење (потврду) о испуњености услова из става 2. овог члана издаје Агенција.

Један примерак уверења из става 3. овог члана за појединачно произведено или преправљено возило мора се налазити у возилу, када возило учествује у саобраћају на путу, а возач је дужан да га покаже на захтев овлашћеног лица.

Ближе услове о поступку и начину испитивања возила, издавања уверења и потврда и вођењу евиденција о обављеним испитивањима доноси министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Послове из става 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 250.

У поступку издавања уверења из члана 249. став 3. овог закона за возило које се серијски производи и за које је издато уверење о усклађености са прописима о хомологацији Агенција утврђује да ли возило испуњава услове из члана 249. став 2. овог закона.

У поступку издавања уверења из члана 249. став 3. овог закона за возило које се појединачно производи, а за које није издато уверење о усклађености са прописима о хомологацији Агенција утврђује да ли уређаји и склопови возила испуњавају услове из прописа о хомологацији и да ли возило у целини испуњава услове из члана 249. става 2. овог закона.

Преправка возила, сем у случају уградње уређаја за погон на алтернативна погонска горива, мора бити извршена у складу са смерницама које одређује произвођач возила које се преправља или на начин за који је произвођач потврдио да се може извести на возилу.

Пре извршења преправке возила мора се сачинити техничка документација о преправци коју одобрава Агенција.

Агенција након увида у техничку документацију може исту одобрити и без испуњења услова из става 3. овог члана, а посебно у случајевима када се таквим преправкама унапређује безбедност возила, техничка култура и проналазаштво, односно омогућава обављање одређених делатности за које се возило посебно не производи. Агенција на захтев привредног друштва, другог правног лица или предузетника, који испуњава услове из члана 4. став 3. овог закона, може одобрити техничку документацију за уградњу уређаја на погон на алтернативна погонска горива у возила одређене марке и типа, са идентичним начином припреме горива и смеше. У том случају није потребна овера техничке документације за појединачно возило те марке и типа под условом да је уградњу извршило лице коме је одобрена та техничка документација.

Преправку, односно појединачну производњу возила може да изврши привредно друштво, односно друго правно лице или предузетник из члана 4. став 3. овог закона.

Агенција може одобрити да преправку возила на основу одобрене техничке документације, изврши и грађанин, само ако то чини за сопствене потребе, када се таквим преправкама унапређује безбедност возила, техничка култура и проналазаштво, односно омогућава обављање одређених делатности за које се возило посебно не производи.

Агенција у поступку утврђивања да ли моторна и прикључна возила која се појединачно или серијски производе или преправљају, испуњавају прописане услове из члана 249. ст. 1. и 2. овог закона може, након увида у техничку документацију, обављање појединих испитивања возила, односно уређаја на возилу, као и мерења, поверити

одређеном привредном друштву или другом правном лицу које је материјално и стручно оспособљено да та испитивања, односно мерења изврши.

У случају из става 8. овог члана Агенција ће у захтеву за испитивање јасно одредити која поједина испитивања и мерења се том приликом морају обавити.

Уверење из члана 249. став 3. овог закона за возила која су преправљена може се издати само када се током испитивања утврди да су технички исправна.

Послове наведене у ст. 1, 2, 4, 5, 7, 8. и 9. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 251.

Када се на техничком прегледу или на други начин, за возила која су регистрована у Републици Србији или се увозе у Републику Србију, утврди неслагање података за возило који су уписани у саобраћајну дозволу, са подацима из Базе података о моторним и прикључним возилима (коју обезбеђује Агенција) спровешће се, пре издавања саобраћајне дозволе, односно издавања регистрационе налепнице, поступак утврђивања да ли возило испуњава прописане услове из овог закона и том приликом утврдити стварно стање у погледу спорних техничких карактеристика.

Поступак утврђивања испуњености услова из става 1. овог члана обавља Агенција или друга стручна организација коју Агенција одреди.

Послове наведене у ст. 1. и 2. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 252.

Уређаји за погон возила на гас који су уграђени у моторна возила морају се подвргавати периодичном прегледу код правног лица кога овласти Агенција.

Прегледи из става 1. овог члана морају се обављати у роковима који не могу бити дужи од пет година.

О исправности уређаја правно лице из става 1. овог члана издаје потврду.

Правна лица из става 1. овог члана дужна су да преглед врше прописно и на савестан начин.

Возило у које су уграђени уређаји за погон на гас, не сме да учествује у саобраћају на путу, док се на прегледу из става 2. овог члана не утврди да су исти исправни .

Возач возила са уграђеним погоном на гас мора поседовати код себе потврду из става 5. овог члана и исту пружити на увид овлашћеном лицу.

Послове из става 1. овог члана Агенција обавља као поверене.

3. Идентификациона ознака возила

Члан 253.

Идентификациона ознака возила, одређена од стране произвођача, једнозначно одређује свако поједино возило.

За возила која немају идентификациону ознаку, а која су произведена, или пуштена у саобраћај пре ступања на снагу прописа о обавези постојања идентификационе ознаке на возилу или за која тим прописима није одређена обавеза постојања идентификационе ознаке, број шасије утиснут на возилу сматра се идентификационом ознаком.

Када се на возилу оштети идентификациона ознака надлежни орган унутрашњих послова може, када на поуздан начин утврди о ком конкретном возилу се ради, дозволити да се на возилу утисне идентификациона ознака и одредити њен изглед и садржај.

Утискивање идентификационе ознаке возила, у случајевима из става 3. овог члана, обавља овлашћено правно лице које испуњава прописане услове и има дозволу за вршење ових послова. Уколико је до датума подношења захтева за добијање дозволе за утискивање идентификационе ознаке, правном лицу више од два пута за последњих 10 година одузимана дозвола, дозвола се неће поново издати.

Правно лице из става 4. овог члана дужно је да утискивање идентификационе ознаке врши на прописан начин и савесно.

Ближе услове које морају испуњавати овлашћена правна лица која утискују идентификационе ознаке, начин и поступак утискивања на возилу прописује министар унутрашњих послова.

Овлашћење за утискивање бројева правним лицима даје Министарство унутрашњих послова.

XVI ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА

1. Опште одредбе

Члан 254.

Ради утврђивања техничке исправности моторних и прикључних возила врши се технички преглед тих возила.

На техничком прегледу се утврђује да ли је моторно, односно прикључно возило технички исправно и да ли испуњава друге техничке прописе и услове за учешће у саобраћају.

Технички прегледи возила из става 1. овог члана могу бити: редовни, ванредни и контролни.

Министар унутрашњих послова доноси прописе о техничком прегледу возила.

Члан 255.

Технички преглед возила је делатност од општег интереса, коју може да обавља само привредно друштво које испуњава прописане услове и које за то добије овлашћење.

Уколико привредно друштво обавља друге делатности осим техничког прегледа возила, односно ту делатност обавља ван седишта, оснива огранак привредног друштва у којем се искључиво обавља делатност техничког прегледа возила, који се у складу са прописима уписује у регистар привредних друштава.

Привредно друштво може технички преглед возила вршити у више грађевинских објеката, при чему се за сваки објекат оснива посебан огранак и за сваки се мора добити овлашћење.

Овлашћење из става 1. овог члана издаје Министарство унутрашњих послова.

Овлашћење из става 1. овог члана се у зависности од техничких карактеристика објекта за вршење техничког прегледа возила и уређаја и опреме којима располаже може дати за вршење техничких прегледа само појединих врста возила.

Дозволу из става 1. овог члана не може добити правно лице над којим је отворен поступак стечаја.

Уколико је привредном друштву које врши технички преглед возила, до датума подношења захтева за добијање овлашћења, одузимано овлашћење више од два пута за последњих 10 година, овлашћење се неће издати.

Министарство унутрашњих послова води регистар привредних друштава, односно њихових огранака, за које је издало овлашћење. Регистар садржи најмање: број уписа у регистар - идентификациона ознака, пословно име привредног друштва, односно огранка, седиште привредног друштва, односно огранка, врсте возила чији технички преглед врши, датум издавања дозволе и датум одузимања дозволе.

Министар унутрашњих послова доноси ближе прописе о начину вођења регистра из претходног става.

Члан 256.

Министар унутрашњих послова доноси ближе прописе о условима које морају испуњавати привредна друштва која врше технички преглед возила.

Привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила дужно је да обезбеди испуњеност прописаних услова за вршење техничког прегледа моторних возила.

Привредно друштво ће привремено престати са вршењем техничког прегледа возила, када престане да испуњава прописане услове за вршење техничког прегледа возила и о томе најкасније првог следећег радног дана обавестити орган који врши надзор. За време привременог престанка са радом овлашћено предузеће не сме вршити технички преглед возила.

Привремени престанак рада може трајати најдуже три месеца.

О завршетку привременог престанка рада, привредно друштво је дужно да обавести орган који врши надзор најкасније један дан пре почетка наставка са радом.

Члан 257.

Привредно друштво за вршење техничког прегледа возила мора да испуњава прописане услове у погледу:

- 1) грађевинског објекта са прилазним и излазним путевима, уређаја и опреме за вршење техничког прегледа, стручног кадра.

Грађевински објекат из става 1. тачка 1) овог члана мора бити у власништву привредног друштва које врши технички преглед или његово коришћење мора бити обезбеђено закљученим уговором о закупу.

Члан 258.

Привредно друштво овлашћено да врши технички преглед возила дужно је да обезбеди да уређаји и опрема помоћу којих се врши технички преглед возила буду увек у исправном стању.

Уређаји који се користе за вршење техничког прегледа возила, а представљају мерила, морају испуњавати све услове одређене метролошким прописима.

Привредно друштво дужно је да одмах престане са радом у случају неисправности уређаја и опреме помоћу којих се врши технички преглед возила или уколико престане да испуњава друге прописане услове за вршење техничког прегледа возила и најкасније првог наредног радног дана обавести орган који врши надзор. За време привременог престанка са радом овлашћено предузеће не сме вршити технички преглед возила.

Привремени престанак рада може трајати најдуже три месеца.

О завршетку привременог престанка рада, привредно друштво је дужно да обавести орган који врши надзор најкасније један дан пре почетка наставка са радом.

Члан 259.

Привредно друштво које је овлашћено за вршење техничког прегледа мора имати најмање два контролора техничког прегледа.

Контролори техничког прегледа морају бити у радном односу на одређено или неодређено време са пуним радним временом у привредном друштву из става 1. овог члана.

Члан 260.

У простору у којем се обавља технички преглед возила могу се вршити само послови везани за технички преглед возила и утврђивање техничких карактеристика возила у складу са одредбама овог закона.

Привредно друштво не сме обављати технички преглед возила која су регистрована на то привредно друштво или их је оно узело у закуп или лизинг, или на којима је вршило оправку у последњих 12 месеци.

Изузетно, технички преглед тролејбуса може вршити привредно друштво на које су тролејбуси регистровани, односно које их је узело у закуп или лизинг.

Члан 261.

Привредно друштво технички преглед возила врши у радно време, које мора бити видно истакнуто у објекту и мора бити претходно пријављено органу који врши надзор.

У току сваког радног дана радно време мора трајати најмање осам сати.

Привредно друштво мора обезбедити да се технички преглед возила може обавити током целог радног времена.

Привредно друштво мора извршити технички преглед свих возила, осим возила из члана 260. став 2. овог закона.

Изузетно, привредно друштво дужно је да по потреби на захтев Министарства унутрашњих послова, ради ван свог радног времена.

Члан 262.

Технички преглед возила мора се вршити савесно, на прописан начин и у складу са правилима струке.

Привредно друштво дужно је да обезбеди да се технички преглед возила врши савесно, на прописан начин и у складу са правилима струке.

За технички исправна возила привредно друштво овлашћено за вршење техничких прегледа возила оверава техничку исправност возила.

Привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила не сме оверити технички преглед возила које није технички исправно.

2. Контролори техничког прегледа возила

Члан 263.

Технички преглед возила може обављати само контролор који испуњава прописане услове и има важећу дозволу (лиценцу).

Дозволу (лиценцу) за контролора техничког прегледа издаје Агенција.

Контролор техничког прегледа мора испуњавати следеће услове:

- 1) да има најмање завршену средњу стручну школу у четворогодишњем или трогодишњем трајању, струке машинске, образовног профила везаног за моторе и возила, и струке саобраћајне, образовног профила из области друмског саобраћаја,

- 2) да има возачку дозвола за управљање моторним возилима оне категорије возила чији преглед обавља,
- 3) да има завршену обуку за контролора техничког прегледа,
- 4) да има положен стручни испит за контролора техничког прегледа возила,
- 5) да у последње четири године није правноснажно осуђиван за кривична дела из групе против живота и тела, кривична дела против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

Ближе прописе о наставном програму обуке контролора техничког прегледа, начину организовања и спровођења стручног испита за контролора техничког прегледа, програм унапређења знања и вештина контролора техничког прегледа и начину организовања и спровођења провере знања и вештина контролора техничког прегледа, садржају и изгледу дозволе (лиценце) за контролора техничких прегледа, и начину вођења евиденција о издатим дозволама (лиценцама) доноси министар унутрашњих послова на предлог Агенције.

Дозвола (лиценца) има рок важења три године.

Дозвола (лиценца) за контролора техничког прегледа ће се обновити ако је контролор:

- 1) присуствовао семинарима за унапређење знања и вештина,
- 2) положио испит провере знања.

Агенција организује и спроводи обуку контролора техничког прегледа, стручни испит за контролора техничког прегледа, унапређење знања и вештина за контролора техничког прегледа и организује, спроводи проверу знања и вештина за контролора техничког прегледа и води евиденцију о издатим дозволама (лиценцама).

Контролор техничког прегледа не може, ни ван радног времена, обављати послове у вези: одржавања, поправки, осигурања и регистрације возила.

Уколико је контролору техничког прегледа, до датума подношења захтева за издавање дозволе, одузимана дозвола (лиценца) више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Послове из ст. 2. и 7. овог члана Агенција обавља као поверене.

3. Редовни технички прегледи

Члан 264.

Редовни технички прегледи су годишњи и шестомесечни.

Редовном годишњем техничком прегледу возило се подвргава пре издавања саобраћајне дозволе, односно издавања регистрационе налепнице. Овај технички преглед се може извршити до 30 дана пре подношења захтева за регистрацију, односно након истека рока важења саобраћајне дозволе.

Изузетно од одредби става 2. овог члана новопроизведено возило након регистрације се подвргава следећем редовном техничком прегледу након две године.

Редовни шестомесечни технички преглед се мора обавити пре истека рока од шест месеци од дана почетка важења саобраћајне дозволе, односно регистрационе налепнице. Редовни шестомесечни технички преглед се може обавити најраније 15 дана пре истека напред наведеног рока.

Редовном шестомесечном техничком прегледу се морају подвргавати:

- 1) моторна и прикључна возила којима се обавља јавни превоз,
- 2) аутобуси,
- 3) моторна и прикључна возила за превоз опасних материја,
- 4) моторна и прикључна возила која се користе за обуку кандидата за возаче,
- 5) моторна возила која имају уграђене уређаје за давање посебних светлосних и звучних знакова или се употребљавају као возило из чл. 106. и 108. овог закона (возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза),
- 6) моторна и прикључна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг,
- 7) моторно, односно прикључно возило за изнајмљивање без возача (rent -a - car),
- 8) моторно возило старости преко 15 година (старост возила се утврђује у односу на годину производње).

У саобраћају на путу не сме учествовати возило из става 5. овог члана док се на редовном шестомесечном прегледу, у року из става 4. овог члана, не утврди да је технички исправно.

Влада одређује најнижу цену редовног техничког прегледа возила, на предлог министарства надлежног за трговину и услуге.

Правно лице не може одредити нижу цену за вршење редовног техничког прегледа возила од најниже цене одређене у смислу става 7. овог члана.

4. Ванредни технички прегледи возила

Члан 265.

Ванредни технички преглед обавља се након поправке и пре пуштања у саобраћај возила, код којег су у саобраћаној незгоди или на други начин оштећени витални склопови и уређаји битни за безбедно учествовање возила у саобраћају, односно које након тога није било у возном стању, као и возила које је искључено из саобраћаја због техничке неисправности утврђене на контролном техничком прегледу.

Трошкове ванредног техничког прегледа сноси власник, односно корисник возила.

Влада одређује најнижу цену ванредног техничког прегледа возила, на предлог министарства надлежног за трговину и услуге.

Правно лице не може одредити нижу цену за вршење ванредног техничког прегледа возила од најниже цене одређене у смислу става 3. овог члана.

5. Контролни технички прегледи возила

Члан 266.

Контролни технички преглед се врши по налогу овлашћеног лица Министарства унутрашњих послова, односно инспектора за друмски саобраћај, ради контроле техничке исправности возила.

На контролни технички преглед може се упутити само возило које је у возном стању, односно возило код којег у саобраћајној незгоди није дошло до механичких оштећења уређаја и склопова од пресудног значаја за безбедно управљање возилом.

Члан 267.

Трошкове контролног техничког прегледа, у случају да је на контролном техничком прегледу утврђено да је возило неисправно, сноси власник возила или корисник возила, а у случају да је на контролном техничком прегледу утврђено да је возило исправно, орган чије је службено лице наложило контролни технички преглед.

Власник, односно корисник, који није на лицу места измирио трошкове контролног техничког прегледа, дужан је да то учини у року од осам дана од дана вршења контролног техничког прегледа.

Уколико власник, односно корисник возила не измири трошкове контролног техничког прегледа на лицу места, измирење трошкова ће се спровести принудним путем.

Влада одређује цену контролног техничког прегледа возила, на предлог министарства надлежног за трговину и услуге.

Правно лице не може одредити вишу цену за вршење контролног техничког прегледа возила од најниже цене одређене у смислу става 4. овог члана.

XVII РЕГИСТРАЦИЈА МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА

1. Опште одредбе

Члан 268.

За регистровано возило издаје се саобраћајна дозвола, регистарске таблице и регистрациона налепница. У саобраћају на путу могу да учествују само моторна и прикључна возила за које је издата саобраћајна дозвола, регистарске таблице и регистрациона налепница. Моторно и прикључно возило не сме да учествује у саобраћају на путу након истека рока важења регистрационе налепнице.

Изузетно од става 1. овог члана не морају се регистровати:

- 1) моторна и прикључна возила која су преправљена или поправљена, којима се обавља пробна вожња ради испитивања или приказивања својства,
- 2) новопроизведена возила која се крећу од произвођача до складишта,
- 3) возила која се крећу од места преузимања као нерегистрована до места у коме ће бити регистрована,
- 4) ради спровођења прописаног царинског поступка.

За возила из става 2. овог члана издају се таблице за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу са роком важења најдуже 15 дана.

Упис у јединствени регистар возила, издавање саобраћајне дозволе, регистарских таблица и регистрационе налепнице обавља територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, према месту пребивалишта, односно седишта власника возила.

На возилу у саобраћају на путу, прописане регистарске таблице и регистрациона налепница морају бити постављане на прописан начин.

Регистрациону налепницу може издавати и правно лице које је овлашћено за вршење техничког прегледа возила и које добије овлашћење од Министарства унутрашњих послова за вршење тих послова. Уколико је правном лицу, до датума подношења захтева за добијање овлашћења за издавање регистрационих налепница, одузимано овлашћење за издавање регистрационих налепница више од два пута за последњих 10 година, овлашћење се неће издати.

Регистрацију моторних, односно прикључних војних возила обавља министарство надлежно за послове одбране и за регистрована возила издаје регистарске таблице.

Регистрациона налепница се издаје са роком важења од једне године.

Изузетно од одредби става 8. овог члана, на захтев власника или корисника, регистрациона налепница се издаје на краћи временски период који не може бити краћи од једног месеца за:

- 1) возило од историјског значаја (олдтајмере) и
- 2) моторна или прикључна возила која нису првенствено намењена за учествовање у саобраћају.

Министар унутрашњих послова ближе одређује садржину и начин вођења јединственог регистра возила, услове за упис возила у регистар, начин и услове за издавање саобраћајне дозволе, регистарских таблица и регистрационе налепнице и садржај, изглед и техничке карактеристике саобраћајне дозволе, регистарских таблица и регистрационе налепнице, начин постављања регистарских таблица, регистрационе налепнице, а за возила Војске Србије министар надлежан за послове одбране.

Кад управља возилом возач мора имати код себе саобраћајну дозволу и дужан је да је покаже на захтев овлашћеног лица.

У саобраћају на путу не смеју учествовати возила која су искључена из саобраћаја у складу са одредбама овог закона.

Ближе услове које мора да испуњава правно лице које издаје регистрационе налепнице прописује министар унутрашњих послова.

Правно лице које издаје регистрационе налепнице дужно је да то ради савесно и на прописан начин.

Члан 269.

Изузетно у саобраћају на путу може да учествује регистровано возило након истека рока важења регистрационе налепнице, ради одласка на технички преглед, оправку, односно испитивање, ако је означено таблицама за привремено означавање и ако му је издата потврда о њиховом коришћењу.

Таблице за привремено означавање и потврду о њиховом коришћењу издаје територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, односно правно лице које добије овлашћење од територијално надлежне организационе јединице Министарства унутрашњих послова. Ако је правном лицу, до датума подношења захтева за добијање овлашћења за издавање таблица за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу, одузимано то овлашћење више од два пута за последњих 10 година, овлашћење се неће издати.

Министар унутрашњих послова ближе одређује садржину и начин вођења евиденција о издатим таблицама за привремено означавање и потврдама о њиховом коришћењу, начину и условима за издавање, садржају, изгледу, техничким карактеристикама, начину постављања таблица за привремено означавање и условима које мора да испуњава правно лице из става 2. овог члана.

Правно лице које издаје таблице за привремено означавање и потврде о њиховом коришћењу дужно је да то ради на прописан начин.

Возач коме су издате регистарске таблице за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу, мора означити, на прописан начин, возило тим таблицама и мора имати код себе потврду коју је дужан да покаже на захтев овлашћеног лица, као и да се креће релацијом и у време означено у потврди.

Члан 270.

Моторно, односно прикључно возило уписује се у јединствени регистар возила и издаје се саобраћајна дозвола и регистарске таблице, на захтев власника ако су испуњени следећи услови:

- 1) да постоје докази о пореклу и власништву возила у писаној форми, као и измиреним прописаним трошковима за регистрацију возила, као и пореске и царинске обавезе за то возило,
- 2) да је на техничком прегледу утврђено да је возило технички исправно, односно да је издато уверење о испитивању појединачно произведеног или преправљеног возила којим се утврђује да возило испуњава прописане услове.

За моторно и прикључно возило уписано у јединствен регистар возила издаје се, на захтев власника, односно корисника возила, регистрациона налепница ако су испуњени следећи услови:

- 1) да је на техничком прегледу утврђено да је возило технички исправно, односно да је издато уверење о испитивању појединачно произведеног или преправљеног возила којим се утврђује да возило испуњава прописане услове,

- 2) да су приложени докази о обавезном осигурању возила,
- 3) да су измирили прописани трошкови за издавање регистрационе налепнице.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова неће регистровати возило, односно издати регистрациону налепницу, уколико има сазнања да физичко лице (осим предузетника), подносилац захтева за регистрацију, односно издавање регистрационе налепнице, није измирило све новчане обавезе поводом учињених прекршаја, односно кривичних дела прописаних овим законом, или поводом повреде одредаба локалних прописа везаних за послове саобраћаја.

Правно лице које има овлашћење Министарства унутрашњих послова за издавање регистрационе налепнице неће извршити издавање регистрационе налепнице, уколико има сазнања да физичко лице (осим предузетника), подносилац захтева за регистрацију, односно издавање регистрационе налепнице, није измирило све новчане обавезе поводом учињених прекршаја, односно кривичних дела прописаних овим законом.

Члан 271.

Возило се региструје на име власника.

Ако је возило својина више лица, региструје се на име једног од власника, према њиховом споразуму.

Ако је возило предмет уговора о финансијском лизингу, односно закупу, поред података о власнику, у саобраћајну дозволу биће уписани и подаци о примаоцу лизинга односно закупцу.

Члан 272.

Моторна и прикључна возила дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици Србији и странаца који раде у њима, могу да учествују у саобраћају само ако су регистрована у Републици Србији.

Возила страних представништава у Републици Србији, и странаца који раде у њима, странаца којима је издато одобрење за привремени боравак дужи од шест месеци или за стално настањење као и моторна и прикључна возила држављана Републике Србије који се врате из иностранства у циљу сталног настањења, могу да учествују у саобраћају само ако су регистрована у Републици Србији.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана ова возила могу учествовати у саобраћају иако су регистрована у иностранству, а најдуже три месеца од дана уласка возила у Републику Србију. Рок за возила која су власништво странаца којима је издато одобрење за привремени боравак дужи од шест месеци или за стално настањење, почиње тећи након добијања овог статуса.

Члан 273.

Возилом регистрованим у иностранству на путевима у Републици Србији, не могу управљати лица која имају стално пребивалиште у Републици Србији.

Изузетно од става 1. овог члана, овим возилима могу управљати лица која имају стално пребивалиште у Републици Србији, уколико имају одобрено привремено боравиште у иностранству до шест месеци као и њихови чланови уже породице или лица која управљају „rent -a- car“ возилима.

Члан 274.

Власник, односно корисник регистрованог возила, ако у року од 30 дана од дана истека важења регистрационе налепнице не поднесе захтев за издавање нове регистрационе налепнице, дужан је да врати регистарске таблице органу који је исте издао.

Власник, односно корисник возила дужан је да у року од 15 дана одјави возило ако је уништено или отписано или да пријави промену било ког податка који се уписује у саобраћајну дозволу.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице које није власник возила, не сме у саобраћају на путу користити возило које је предмет финансијског лизинга, односно закупа, пре него што се податак о коришћењу не упише у саобраћајну дозволу у складу са одредбама члана 271. став 3. овог закона.

2. Регистарске таблице

Члан 275.

За возила која се региструју издаје се једна од следећих врста регистарских таблица:

- 1) регистарске таблице за моторна возила, осим за мотоцикле, мопеде, лаке и тешке трицикле, лаке четвороцикле, тракторе, радне машине и мотокултиваторе,
- 2) регистарске таблице за мотоцикле, тешке трицикле,
- 3) регистарске таблице за мопеде, лаке трицикле и лаке четвороцикле,
- 4) регистарске таблице за мотокултиваторе,

- 5) регистарске таблице за тракторе и радне машине,
- 6) регистарске таблице за прикључна возила,
- 7) регистарске таблице прикључног возила за трактор,
- 8) регистарске таблице за моторна и прикључна возила дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Србији и њиховог особља,
- 9) регистарске таблице за моторна и прикључна возила Војске Србије,
- 10) регистарске таблице за привремено регистрована моторна и прикључна возила,
- 11) привремене регистарске таблице за возила која се одвозе из Републике Србије,
- 12) регистарске таблице за моторна и прикључна возила органа унутрашњих послова,
- 13) регистарске таблице за моторна и прикључна возила која не испуњавају прописане услове у погледу димензија (дужина, ширина, висина), односно чија је највећа дозвољена маса већа од дозвољене, односно чије осовинско оптерећење сопствене масе је веће од дозвољеног оптерећења.

Све врсте регистарских таблица из става 1. овог члана једнообразне су на целој територији Републике Србије.

Члан 276.

У случају губитка или нестанка регистарске таблице, односно регистрационе налепнице, власник, односно возач је дужан да одмах о томе обавести најближу организациону јединицу Министарства унутрашњих послова.

У случају да је до губитка или нестанка регистарске таблице, односно регистрационе налепнице дошло ван места у којем је возило регистровано, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова издаће на захтев власника, односно корисника возила потврду о изгубљеној регистарској таблици и таблице за привремено означавање и потврду о њиховом коришћењу у којој ће бити одређена маршрута, која важи до доласка у место у којем је возило регистровано.

У случају да су изгубљене или нестале регистарске таблице за возило регистровано у иностранству, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова издаће на захтев власника, односно корисника возила потврду о изгубљеној регистарској таблици, привремене регистарске таблице за возила која се одвозе из Републике Србије и потврду о привременој регистрацији возила која се одвозе из Републике Србије која даје право коришћења возила на путу и може да важи највише 15 дана.

Таблице за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу важе само на територији Републике Србије, не могу се добити два или више пута за редом, осим у случају њиховог губитка или нестанка у року за које су издати, и морају се предати територијално надлежној организационој јединици Министарства унутрашњих послова код које се возило води у евиденцији, а најкасније у року од седам дана од истека рока важења потврде о коришћењу.

3. Привремена регистрација

Члан 277.

Привремено се региструју моторна и прикључна возила која су привремено увезена из иностранства или набављена у Републици Србији ради извозења у иностранство, моторна и прикључна возила која се користе на основу уговора о пословној сарадњи или уговора о закупу закљученог између домаћег и страног превозника, као и моторна и прикључна возила ради учешћа на сајмовима и спортским такмичењима.

На путевима Републике Србије не може у саобраћају учествовати возило са страним регистарским таблицама на којима ознаке и број нису у складу са одредбама ратификованих међународних уговора, а такво возило мора се привремено регистровати и означити регистарским таблицама за возила која се одвозе из Републике Србије.

Привремена регистрација возила врши се највише на период од једне године, према одобрењу надлежног царинског органа о привременом увозу, уз испуњење услова за упис возила у јединствени регистар возила и издавање регистрационе налепнице.

За привремено регистрована возила издају се регистарске таблице за привремено регистрована моторна и прикључна возила, потврда о привременој регистрацији са роком важења из става 3. овог члана.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице, не сме у саобраћају на путу користити возило регистровано у иностранству, пре него што се возило привремено региструје у складу са ставом 1. овог члана.

XVIII ПОСЕБНЕ МЕРЕ И ОВЛАШЋЕЊА

1. Опште одредбе

Члан 278.

Посебне мере и овлашћења предузимају се ради спречавања угрожавања безбедности учесника у саобраћају, односно омогућавања одвијања саобраћаја.

Посебне мере, односно овлашћења из става 1. овог члана су:

- 1) искључење возача из саобраћаја,
- 2) задржавање возача,
- 3) упућивање возача на контролни лекарски преглед,
- 4) утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци код учесника у саобраћају,
- 5) заустављање, односно упућивање ради заустављања возила на безбедном месту или укључивања на пут за ту врсту или категорију возила,
- 6) искључење возила из саобраћаја,
- 7) налагање мера ради отклањања, односно спречавања настанка опасности на путу,
- 8) снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава као и документовање прекршаја и других деликта у саобраћају,
- 9) привремено одузимање предмета прекршаја,
- 10) одузимање обрасца стране возачке дозволе када возач поседује више од једне возачке дозволе,
- 11) упућивање на контролни технички преглед возила,
- 12) уклањање, односно премештање возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила,
- 13) мерење осовинског оптерећења возила и укупне масе возила.

Мере и овлашћења из става 2. тач. 1), 4), 5), 6), 9), 10), 11) и 12) овог члана налаже и предузима полицијски службеник приликом контроле саобраћаја, мере и овлашћења из става 2. тач. 2), 3), 7) и 8) овог члана налаже и предузима територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова или други орган овлашћен овим законом. Мере из става 2. тачка 13) овог члана налажу и предузимају полицијски службеник приликом контроле саобраћаја, односно овлашћено лице министарства надлежног за саобраћај.

Изузетно мере и овлашћења из става 2. тачка 12) овог члана могу се поверити овлашћеном правном лицу или предузетнику којем је актом надлежног државног органа поверена делатност организације функционисања, управљања и одржавања јавних паркиралишта.

Посебне мере и овлашћења из ове главе, које се односе на возача, сходно се примењују на инструктора вожње, на лице које надзире возача са пробном возачком дозволом, кандидата за возача и испитивача на практичном делу возачког испита.

Министар унутрашњих послова ће прописати начин, поступак и средства спровођења као и вођење обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења.

Ближе прописе о посебним мерама безбедности војних учесника у саобраћају доноси министар надлежан за послове одбране.

2. Искључење возача из саобраћаја

Члан 279.

Полицијски службеник ће привремено искључити возача из саобраћаја:

- 1) ако је због телесног, односно душевног стања очигледно смањена његова способност за управљање возилом (умор, болест, повреде и сл.),
- 2) ако је под дејством алкохола које је недозвољено овим законом,
- 3) ако је под дејством психоактивних супстанци,
- 4) ако одбије да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу,
- 5) ако возач захтева анализу крви, односно урина у смислу овог закона,
- 6) ако не поштује ограничења која су му наложена или одређена,
- 7) ако прекорачи време дозвољеног трајања управљања возилом у току 24 сата,
- 8) ако се насилнички понаша у саобраћају (насилничка вожња),
- 9) који нема возачку дозволу за категорију возила којим управља, односно ако управља возилом након истека рока важења возачке дозволе, односно пробне дозволе,
- 10) који користи страну возачку дозволу из чијег садржаја се не може утврдити да ли возач има право на управљање тим возилом,
- 11) који управља возилом за време трајања заштитне мере или мере безбедности,
- 12) возач који је затечен да управља возилом у саобраћају за време трајања искључења.

У случајевима искључења из става 1. тач. 1), 2), 3), 4), 5), 6) и 8) овог члана, искључење траје 24 сата, а у осталим случајевима док трају разлози због којих је возач искључен. У случају искључења возача из става 1. тачка 7) овог члана искључење траје док не престану разлози, а најдуже 24 сата.

Изузетно од одредби става 2. овог члана искључење возача који је благо, односно умерено алкохолисан траје 12 сати.

Искључење возача се спроводи на основу наредбе овлашћеног полицијског службеника.

3. Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци код учесника у саобраћају

Члан 280.

Ради утврђивања присуства алкохола и/или психоактивних супстанци у организму, полицијски службеник може возача да подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др).

Полицијски службеник може ради утврђивања присуства алкохола, односно психоактивних супстанци у организму, да пешака који непосредно угрожава безбедност саобраћаја подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др).

Возач, односно пешак је дужан да без одлагања поступи по налогу овлашћеног лица и омогући вршење испитивања помоћу одговарајућих средстава из ст. 1 и 2. овог члана.

Уколико се из очигледно оправданих разлога не може извршити испитивање прописано у ст. 1. или 2. овог члана, полицијски службеник може лице да доведе ради стручног прегледа у одговарајућу здравствену установу. Учесник у саобраћају дужан је да се подвргне таквом прегледу.

Учесник у саобраћају из ст. 1. и 2. овог члана, који након извршеног испитивања помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.) оспорава добијене резултате, може захтевати да се изврши анализа крви, односно крви и урина или других телесних материја, у одговарајућој установи, о сопственом трошку. Захтев се подноси у писаној форми, на лицу места, у записник у коме су утврђени резултати испитивања.

Ближе прописе у вези наплате трошкова овог члана, доноси Влада на предлог министарства надлежног за послове здравља.

Ако је утврђивањем спроведеним према одредбама овог члана утврђено да је под дејством алкохола и/или психоактивних супстанци, трошкове утврђивања сноси учесник у саобраћају из ст. 1. и 2. овог члана.

Анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и/или психоактивних супстанци у организму може вршити само здравствена установа која добије овлашћење за то од министарства надлежног за здравље.

Здравствена установа из става 8. овог члана дужна је да анализе крви, односно крви и урина или других телесних материја врши законито по правилима струке и на савестан начин.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове које у погледу стручних кадрова, опреме и других услова морају испуњавати здравствене установе које врше анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и/или других психоактивних супстанци у организму, које су забрањене за употребу пре и за време војње, као и начин узимања наведених узорака, сходно правилима струке.

Члан 281.

Стручни преглед учесника у саобраћају у смислу овог закона, јесте преглед којим се утврђују знаци поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају.

На стручном прегледу стручно лице може одредити да се изврши анализа телесних материја, ради утврђивања присуства алкохола и/или психоактивних супстанци.

Здравствена установа, односно лабораторија о резултатима извршене анализе из става 2. овог члана мора најкасније у року од три дана од дана пријема узорка дати писмени налаз.

О извршеном стручном прегледу, здравствена установа је дужна, без одлагања, дати писмени налаз и мишљење полицијском службенику и лицу над којим је вршен преглед.

Ако здравствена установа није у могућности да у потпуности изврши анализу, стручно обезбеђене телесне материје ће се доставити службеним путем најближој овлашћеној здравственој установи, односно лабораторији где се може извршити даља анализа.

Ако је стручним прегледом спроведеним према одредбама овог члана утврђено да показује знаке поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају, трошкове прегледа сноси учесник у саобраћају.

4. Премештање возила

Члан 282.

Полицијски службеник може преместити возило, односно наложити да се возило којим је управљао возач који је искључен из саобраћаја, односно возило које је искључено из саобраћаја, премести, ако исто омета несметано и безбедно одвијање саобраћаја.

У случају из става 1. овог члана полицијски службеник може ангажовати привредни субјекат који је оспособљен за обављање ових послова, да о трошку возача, власника или корисника, премести возило.

Власник или корисник возила дужан је да накнади трошкове премештања, складиштења и чувања возила и преузме возило одмах по престанку разлога за премештање, а најкасније у року од 24 сата.

Висину накнада за премештање возила доноси Влада.

5. Задржавање возача који су искључени због психофизичког стања

Члан 283.

Возач код кога је утврђена тешка, веома тешка или потпуна алкохолисаност и/или је под дејством психоактивних супстанци, задржаће се по наредби полицијског службеника до отрежњења, а најдуже 12 сати.

Мера из става 1. овог члана може се применити на возача под дејством алкохола код кога је утврђена и мања садржина алкохола у крви ако изражава намеру, односно ако постоји опасност да ће наставити са управљањем возилом након што је искључен из саобраћаја.

Задржавање је обавезно и за возача који одбије да се подвргне испитивању на присуство алкохола и/или других психоактивних супстанци.

Ближе прописе о условима које мора испуњавати просторија за задржавање прописује министар надлежан за послове здравља уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

6. Задржавање возача код кога постоји намера за даље чињење прекршаја и мере за обезбеђење присуства возача који може избећи одговорност за прекршај

Члан 284.

Возач који је затечен у чињењу прекршаја и који изражава намеру за даље чињење прекршаја, односно који је наставио са чињењем тог прекршаја, довешће се надлежном органу за прекршаје.

Ако се довођење из става 1. овог члана не може извршити одмах, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова ће ово лице задржати најдуже 24 сата.

У циљу осигурања извршења казне или заштитне мере, односно мере безбедности, као и обезбеђења присуства у прекршајном поступку, за прекршаје предвиђене овим законом, полицијски службеник може лицу које нема пребивалиште или стални боравак у Републици Србији, односно лицу које би одласком у иностранство на дуже време избегло одговорност за прекршај прописан овим законом, привремено одузети путну или другу исправу за прелазак државне границе.

Задржавање исправе из става 3. овог члана може трајати до престанка разлога, а најдуже пет дана.

7. Одузимање обрасца стране возачке дозволе

Члан 285.

Уколико се у контроли саобраћаја затекне возач који, осим српске, поседује и инострану возачку дозволу, полицијски службеник ће на лицу места одузети инострану возачку дозволу.

Уколико се у контроли саобраћаја затекне возач који поседује две или више иностраних возачких дозвола полицијски службеник ће одузети возачку дозволу која је касније издата.

Одузета возачка дозвола ће бити достављана министарству надлежном за спољне послове ради враћања органу који је одузету возачку дозволу издао.

8. Снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава

Члан 286.

Орган надлежан за послове саобраћаја и орган надлежан за послове полиције, имају овлашћење за снимање саобраћаја, у сврху документовања саобраћајних прекршаја, понашања учесника у саобраћају, праћења безбедности и проточности саобраћаја.

Орган надлежан за послове саобраћаја може, уз претходно прибављену сагласност органа надлежног за послове полиције, да овласти управљача пута, јавно предузеће и установу за снимање саобраћаја у сврху из претходног става.

У циљу откривања и доказивања прекршаја полицијски службеници могу користити возила са или без спољних обележја полиције, са уграђеним уређајима за утврђивање прекршаја у саобраћају (возило - пресретач).

На возило - пресретач се, док врши утврђивање прекршаја и других деликата и њихово документовање, не односе одредбе овог закона о ограничењу брзине кретања, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја.

Возило - пресретач је возило са првенством пролаза када даје прописане посебне светлосне и звучне знаке, најмање једно плаво трепћуће или ротационо светло и звучни знак променљиве фреквенције. Знакови се дају након што прекршај буде откривен и документован у циљу заустављања и даљег процесуирања учиниоца прекршаја, односно другог деликта.

Ближе прописе о начину употребе средстава за снимање и њиховим техничким карактеристикама прописује министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

9. Упућивање возила на контролни технички преглед, односно ради мерења осовинског оптерећења, односно укупне масе

Члан 287.

Полицијски службеник који посумња у техничку исправност возила може упутити возило на контролни технички преглед.

Полицијски службеник одредиће где ће се контролни технички преглед извршити водећи рачуна о врсти возила и овлашћењу за вршење техничког прегледа које има привредно друштво, а посебно о удаљености објекта за вршење техничког прегледа.

Возач је дужан да без одлагања поступи по налогу овлашћеног лица и омогући вршење контролног техничког прегледа.

Полицијски службеник мора присуствовати вршењу контролног техничког прегледа, ради предузимања одговарајућих мера и радњи, у случају када се на том прегледу утврди да је возило технички неисправно.

Привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила дужно је да о резултату контролног техничког прегледа, без одлагања, обавести орган чији је службеник упутио возило на контролни технички преглед.

Возило на контролни технички преглед може упутити и овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја.

Члан 288.

Полицијски службеник који посумња да возило не испуњава прописане услове у погледу осовинског оптерећења и укупне масе возила извршиће, односно наредиће да се изврше мерења ових карактеристика возила.

Полицијски службеник одредиће где ће се мерење извршити, водећи рачуна о мерном опсегу уређаја за мерење и очекиваних вредности мерења.

Возач је дужан да, без одлагања, поступи по налогу овлашћеног лица и омогући мерења.

Полицијски службеник мора присуствовати мерењу ради предузимања одговарајућих мера и радњи, у случају када се мерењем утврди да возило не испуњава прописане услове из става 1. овог члана.

Возило на мерење може упутити и овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја.

Трошкове мерења, у случају да је на мерењу утврђено да возило не испуњава прописане услове из става 1. овог члана, сноси власник, односно корисник возила, а у случају да је на мерењу утврђено да возило испуњава услове, орган чије је службено лице наложило мерење.

10. Искључење возила из саобраћаја

Члан 289.

Полицијски службеник ће искључити из саобраћаја возило:

- 1) код кога је технички неисправан уређај за управљање или уређај за заустављање, односно код кога су у толикој мери технички неисправни и други уређаји и опрема, да могу угрозити безбедност саобраћаја и животну средину,
- 2) које има непрописно смештен, обележен или причвршћен терет,
- 3) које је оптерећено преко своје носивости за више од 5%,
- 4) ако не обавља ванредни превоз у складу са условима наведеним у одобрењу о ванредном превозу,

- 5) којим се врши пробна вожња супротно условима датим у дозволи,
- 6) које се вуче на непрописан начин,
- 7) које не испуњава услове у погледу димензија, највеће дозвољене укупне масе или осовинског оптерећења, односно које са теретом премашује највеће дозвољене димензије (дужина, ширина и висина) за поједине врсте возила, односно када нема одговарајућу посебну дозволу,
- 8) возило које има, супротно одредбама овог закона, уграђене уређаје за давање посебних светлосних и звучних знакова, а возач уређаје не уклони у року којим му је то одређено наредбом полицијског службеника,
- 9) које није уписано у јединствени регистар возила или му је истекао рок важења регистрационе налепнице, односно потврде о коришћењу таблица за привремено означавање,
- 10) које је уместо регистарским таблицама означено непрописним таблицама,
- 11) којим се обавља пробна вожња без дозволе,
- 12) које је регистровано у иностранству, а није осигурано у складу са прописима Републике Србије о обавезном осигурању возила,
- 13) које није подвргнуто контролном техничком прегледу на који је упућен,
- 14) које није подвргнуто мерењу осовинског оптерећења, односно укупне масе на које је упућено,
- 15) које је појединачно произведено или преправљено, а није извршено испитивање и издато уверење о испитивању,
- 16) које је претходно искључено из саобраћаја за време док искључење траје.

Трошкове смештаја путника и обезбеђења возила и терета сноси власник, односно корисник возила које је искључено из саобраћаја.

Полицијски службеник искључиће из саобраћаја превозно средство које овим законом није одређено као возило, а креће се по путу.

Члан 290.

Полицијски службеник ће наредити возачу који се креће на путу на коме кретање те врсте возила, односно том возилу, није дозвољено, да без одлагања најкраћим путем напусти тај пут.

Возач мора поступати по наредби из става 1. овог члана.

Уколико возач не поступи по наредби из става 2. овог члана, полицијски службеник искључиће возило из саобраћаја.

Ако возило угрожава или омета безбедност саобраћаја, односно када се ради о предузимању изузетно хитних мера ради обезбеђења јавног реда и мира и безбедности или ради отклањања непосредне опасности за живот и здравље људи или опасности за имовину, односно животну средину, полицијски службеник ће предузети мере да се возило уклони о трoшку власника, односно корисника.

Члан 291.

Полицијски службеник наредиће возачу који се креће по путу или делу пута на коме је обавезна употреба зимске опреме, односно ланаца за снег, а исте не употребљава и тиме угрожава или може угрозити несметано и безбедно одвијање саобраћаја, да их употреби.

Возач мора поступати по наредби из става 1. овог члана.

Уколико возач не поступи по наредби из става 2. овог члана полицијски службеник искључиће возило из саобраћаја, односно, по могућности, упутиће га на пут где употреба зимске опреме није неопходна.

Члан 292.

Искључивање возила, односно отклањање разлога за искључење, обавља се на месту и на начин да се не омета саобраћај, односно не угрожава безбедност саобраћаја.

Уколико је разлог за искључење настао на делу пута где није могуће остварити услове из става 1. овог члана, полицијски службеник ће наредити возачу да одвезе возило до најближег места где је то могуће, под надзором полицијског службеника.

Искључење возила траје до престанка разлога за искључење.

Када је возило искључено из саобраћаја због техничке неисправности утврђене на контролном техничком прегледу, ванредни технички преглед се по правилу обавља у привредном друштву у ком је извршен контролни технички преглед. Изузетно, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова може дозволити да се ванредни технички преглед изврши и у другом привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа, када је то због околности случаја целисходно, односно оправдано.

Полицијски службеник који искључи возило одузеће регистарске таблице, а возач је дужан да му исте преда. Полицијски службеник, уз пристанак возача, може скинути регистарске таблице.

Уколико возач не изврши наредбу из става 5. овог члана, полицијски службеник ће возача довести надлежном органу за прекршаје и ангажовати стручно лице, да о трошку возача, скине регистарске таблице.

Уколико се довођење из става 6. овог члана не може извршити одмах, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова ће ово лице задржати најдуже 24 сата.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова дужна је да води евиденције о возилима искљученим из саобраћаја и одузетим регистарским таблицама.

Полицијски службеник који је одузео регистарске таблице због искључења возила, дужан је да возачу изда потврду о одузимању регистарских таблица.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова чији је полицијски службеник одузео регистарске таблице дужна је вратити регистарске таблице власнику, односно кориснику возила, када утврди да су престали разлози због којих је возило искључено.

Ако возач, односно власник возила не отклони разлоге и не захтева враћање регистарских таблица, орган унутрашњих послова чији је полицијски службеник одузео регистарске таблице, након истека рока од 30 дана од дана истека важења регистрационе налепнице, одузете регистарске таблице вратиће органу код којег се возило води у евиденцији.

Уколико искључено возило угрожава или омета безбедност саобраћаја, односно када се ради о предузимању изузетно хитних мера ради обезбеђења јавног реда и безбедности или ради отклањања непосредне опасности за живот и здравље људи или имовине, односно животне средине, а возач одбије или није у могућности да уклони возило, полицијски службеник ће предузети мере да се возило уклони о трошку власника, односно корисника.

Члан 293.

Полицијски службеник може, за разумно време, а најдуже 30 минута, привремено да забрани кретање возила или групе возила, иза којих се, због споре вожње, створила колона возила.

Возач из става 1. овог члана дужан је да поступи по наредби полицијског службеника из става 1. овог члана.

Возила из става 1. овог члана морају бити заустављена на месту где не угрожавају и не ометају одвијање саобраћаја на путу, а по правилу ван коловоза.

11. Отклањање, односно спречавање настанка опасности на путу

Члан 294.

Када се у контроли саобраћаја утврди постојање непосредне опасности по учеснике у саобраћају, надлежни орган унутрашњих послова наредиће управљачу пута да предузме мере за отклањање непосредне опасности по учеснике у саобраћају на путу, одмах по сазнању о постојању такве опасности и о томе ће обавестити орган надлежан за надзор над стањем путева.

Орган који врши надзор над стањем путева дужан је да се стара да се отклоне настале опасности на путу у складу са својим надлежностима.

Управљач пута, дужан је да без одлагања поступи по наредби из става 1. овог члана и предузме мере за отклањање опасности, а ако насталу опасност није могуће отклонити у кратком року, да предузме мере да се спречи настајање опасности по учеснике у саобраћају.

О предузетим мерама и извршеним радњама управљач пута дужан је да извести орган који је наредбу издао.

12. Привремено одузимање предмета, односно доказа о учињеном прекршају

Члан 295.

Полицијски службеник може у контроли саобраћаја, односно у вршењу надзора, ради документовања и доказивања прекршаја и других деликта, привремено, а најдуже 24 сата, од учиниоца прекршаја, односно другог деликта, одузети исправу подобну за доказивање противправног понашања.

Одузету исправу из става 1. овог члана територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, након истека рока из става 2. овог члана, без одлагања доставља правном, односно физичком лицу од кога је одузета исправа по прописима који важе за лично достављање.

13. Уклањање непрописно заустављених, односно паркираних возила

Члан 296.

Уколико полицијски службеник у контроли саобраћаја затекне возило паркирано или заустављено супротно одредбама овог закона, наредиће возачу, уколико је присутан, да одмах уклони возило, под претњом принудног извршења.

Уколико возач није присутан на лицу места из става 1. овог члана полицијски службеник ће донети решење у писаној форми којим ће наложити уклањање возила у року који не може бити краћи од три минута. Примерак решења о налагању уклањања возила поставља се на видно место возила и тиме се сматра да је исто уручено возачу. Накнадно уклањање или уништење овог решења не утиче на ваљаност његове доставе.

Уколико полицијски службеник и надлежни инспекцијски орган у контроли саобраћаја путем видео надзора или фото записа утврди да је возило паркирано или заустављено супротно одредбама овог закона, донеће решење у електронској форми којим ће наложити уклањање возила у року који не може бити краћи од три минута. Решење се доставља лицу које обавља уклањање возила које исто поставља на видно место возила и тиме се сматра да је исто уручено возачу.

Уколико возач, у року одређеним решењем из става 2. овог члана, не уклони возило, полицијски службеник ће уклонити возило на за то одређено место, о трошку возача или власника, односно корисника возила.

Полицијски службеник, односно запослени у органу јединице локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја, на начин предвиђен у претходним ставовима овог члана, поступиће и када у контроли саобраћаја на путу, односно месту на коме је дозвољено заустављање и паркирање возила затекне одбачено возило.

Обављање послова уклањања возила из става 1. овог члана орган јединице локалне самоуправе може поверити правном лицу или предузетнику који испуњава прописане услове за то.

Правно лице, односно предузетник из става 5. овог члана су одговорни за све настале штете од започињања уклањања до преузимања возила од стране возача или власника, односно корисника возила.

Уклањање возила ће се прекинути ако се возач појави на лицу места и прихвати да уклони возило.

У случају из става 7. овог члана возач сноси трошкове претходно предузетих радњи.

Ближе прописе о условима које мора да испуњава правно лице које врши уклањање возила из овог члана, као и о начину уклањања и чувања возила, прописаним евиденцијама о уклоњеним возилима и предузетим радњама на уклањању доноси министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

Влада одређује висину накнаде за уклањање возила на предлог министарства надлежног за трговину и услуге.

Локална самоуправа не може својом одлуком да одреди већу висину накнаде за уклањање возила него што је то прописано одлуком Владе.

Лице које врши уклањање, односно премештање возила не сме одредити већу висину накнаде за уклањање возила него што је то прописано одлуком Владе.

ХИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ, ДРУГИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА, ДРЖАВНОМ ОРГАНУ, ОДНОСНО ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И КОД ПРЕДУЗЕТНИКА

Члан 297.

Привредно друштво или друго правно лице, односно државни орган и орган јединице локалне самоуправе и предузетник који врши превоз у друмском саобраћају, дужно је да организује и обавља контролу над испуњеношћу услова за учешће у саобраћају на путу њихових возила и возача, а посебно условима у погледу времена управљања и одмора возача, као и услова предвиђених другим прописима од којих зависи безбедност саобраћаја и води прописане евиденције и обезбеди да ти услови буду испуњени.

Ближе прописе о садржају и начину вођења евиденција о испуњености услова за учешће у саобраћају на путу возила и возача из става 1. овог члана, условима у погледу времена управљања и одмора возача, као и услова предвиђених другим прописима од којих зависи безбедност саобраћаја прописује министар унутрашњих послова.

ХХ НАДЗОР

Члан 298.

У вршењу надзора надлежна министарства у оквиру свог делокруга предузимају и предлажу мере за остваривање и заштиту јавног интереса, права и обавеза предузећа и других правних лица и грађана у области безбедности саобраћаја на путевима, сарађују са другим државним органима и органима јединица локалне самоуправе, међународним организацијама и органима других држава, стручним организацијама у области саобраћаја на путевима, удружењима грађана и грађанима и разматрају њихове иницијативе за решавање проблема у безбедности саобраћаја на путевима.

Члан 299.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона, обављају министарство надлежно за саобраћај и Министарство унутрашњих послова, осим ако овим законом није другачије одређено.

Члан 300.

Министарство надлежно за послове саобраћаја обавља надзор над спровођењем овог закона и других прописа у вези: стања пута у погледу услова за безбедно одвијање саобраћаја, техничког регулисања саобраћаја, управљања саобраћајем, безбедности пута у процесу пројектовања, изградње, реконструкције и одржавања, поштовања прописа у вези дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС), обуке и полагања испита за стручно оспособљавање за обављање послова возача као и други инспекцијски надзор поверен законом.

Члан 301.

У вршењу инспекцијског надзора овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја је дужно и овлашћено да:

- 1) забрани овлашћеном лицу, органу или организацији управљање саобраћајем које се изводи противно закону и другим прописима, техничким нормативима и стандардима, нормама квалитета и употребе материјала,
- 2) нареди отклањање недостатака у утврђеном року, ако утврди да се приликом производње и употребе материјала при производњи, постављању и употреби саобраћајне сигнализације, не примењују технички прописи, технички нормативи и стандарди и норме квалитета, а ако се у утврђеном року недостаци не отклоне, забрани, односно обустави даљу употребу и постављање саобраћајне сигнализације,
- 3) искључи из саобраћаја возача због непоштовања прописа у вези дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС),
- 4) врши контролу тахографа и да искључи из саобраћаја возача због непоштовања прописа везаних за време трајања управљања возилом.

Министарство надлежно за послове саобраћаја може одузети дозволу за превоз привредном друштву које не поштује прописе у вези дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС).

Члан 302.

Надзор над радом Агенције за безбедност саобраћаја обављају министарства надлежна за саобраћај, здравље и просвету и Министарство унутрашњих послова, сходно свом делокругу.

Министарства из става 1. овог члана решавају по жалбама изјављеним на решења Агенције.

Члан 303.

Министарство надлежно за послове здравља обавља инспекцијски надзор над радом правних лица која обављају обуку и испит из прве помоћи, овлашћених здравствених установа за вршење здравствених прегледа возача, здравствених установа које врше анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и /или психоактивних супстанци у организму, у погледу законитости рада и аката, као и провере квалитета стручног рада у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита, односно обављају други послови у складу са овим законом.

Уколико се приликом надзора над радом правног лица из става 1. овог члана утврди да је престало да испуњава прописане услове, односно да наведене послове не обавља савесно и у складу са законом, орган из става 1. овог члана може том правном лицу одузети дозволу.

Уколико се приликом надзора утврди да је предавач-испитивач из области обуке из прве помоћи престао да испуњава прописане услове, односно да обуку и испит не спроводи савесно и на прописан начин, орган из става 1. овог члана може том предавачу-испитивачу одузети дозволу.

Члан 304.

Министарство надлежно за трговину и услуге врши надзор у спровођењу овог закона у погледу одредби које се односе на цену услуга и накнада које наплаћује Агенција и других накнада у вези са овим законом.

Члан 305.

Надзор над одвијањем саобраћаја на путевима, непосредну контролу, регулисање саобраћаја и предузимање посебних и других мера на успостављању безбедности саобраћаја, контролу учесника и возила у саобраћају, контролу привремене саобраћајне сигнализације на месту где се изводе радови или су настале препреке које угрожавају несметано и безбедно одвијање саобраћаја, у погледу поштовања овог закона и прописа донетих на основу овог закона, по правилу обавља Министарство унутрашњих послова.

Члан 306.

Полицијски службеник је дужан да пружи одговарајућу помоћ учесницима у саобраћају на путу у складу са својим могућностима, датим условима и околностима и на начин којим неће угрозити своју и безбедност других учесника у саобраћају.

Приликом контроле и регулисања саобраћаја, полицијски службеник има право да заустави возило, да даје прописане знаке и да издаје наредбе учесницима у саобраћају и примењује посебне мере и овлашћења прописана овим законом, на начин да не угрози безбедност саобраћаја.

Приликом контроле, возач и путници не смеју да напусте возило осим ако им полицијски службеник то не дозволи.

Возач сме да се укључи у саобраћај тек када му полицијски службеник то дозволи.

Члан 307.

Министарство унутрашњих послова обавља надзор над поштовањем прописа из области оспособљавања кандидата за возаче.

Ако се у надзору утврди да правно лице не испуњава прописане услове територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, наложиће решењем отклањање недостатака, одредити рок и привремено забранити обављање оспособљавања возача у складу са одредбама којим је прописано да је правно лице дужно да само привремено прекине са радом сходно одредбама члана 210. ст. 3, 4. и 5. овог закона.

Жалба на решење из става 2. овог члана не одлаже извршење.

Правно лице коме је привремено забрањен рад може наставити са радом тек када орган који је донео решење изврши надзор и утврди да су недостаци отклоњени.

Уколико се утврди да у остављеном року нису испуњени прописани услови, орган који је издао дозволу исту ће одузети.

Ако се у надзору утврди да правно лице које врши оспособљавање кандидата за возаче оспособљавање не обавља на савестан и прописан начин, да се прописане евиденције не воде тачно и на прописан начин или да се возачки испит не организује и не спроводи на савестан и прописан начин, орган из става 1. овог члана може одузети дозволу.

Орган из става 1. овог члана одузеће дозволу правном лицу које обавља оспособљавање кандидата за возаче ако оно обавести у писаном облику тај орган да је престало да обавља обуку кандидата за возаче, или ако се приликом надзора утврди да оспособљавање кандидата за возаче правно лице не обавља у трајању од најмање шест месеци непрекидно, или ако се приликом надзора утврди да након истека привременог престанка са радом није испунило прописне услове.

Орган из става 1. овог члана одузеће дозволу правном лицу које врши оспособљавање кандидата за возаче ако утврди да је над тим правним лицем отворен поступак стечаја.

Орган из става 1. овог члана може поништити возачки испит или његове поједине делове ако се приликом надзора утврди да возачки испит, односно његови поједини делови нису спроведени савесно и на прописан начин у мери да то битно утиче на одлуку испитне комисије, односно на могућност да испитна комисија утврди да ли кандидат има потребно знање и вештину за управљање возилом у саобраћају на путу.

Решење из става 9. овог члана може се донети у року од две године од дана полагања испита. Изузетно, ово решење може бити донето и након истека наведеног рока, ако је полагање возачког испита последица извршеног кривичног дела.

Решење из става 9. овог члана се може донети и на захтев кандидата за возача који мора бити поднет најкасније 30 дана од дана полагања испита. У случају да се том приликом утврди да је кандидат за возача положио возачки испит, а да испитна комисија то није утврдила, решењем ће се наложити правном лицу да изда уверење, односно потврду.

Уколико орган из става 1. овог члана надзором утврди да инструктор вожње или испитивач обављају своју делатност на непрописан или несавестан начин, доставиће предлог Агенцији за одузимање лиценце, која може одузети лиценцу том инструктору или испитивачу.

Жалба изјављена против решења о одузимању дозволе (лиценце) из става 12. овог члана не одлаже извршење решења.

Члан 308.

Надзор над радом привредног друштва овлашћеног за вршење техничког прегледа возила врши Министарство унутрашњих послова.

Уколико се приликом надзора утврди да је привредно друштво престало да испуњава прописане услове, да су уређаји и опрема помоћу којих се врши технички преглед возила неисправни или не испуњавају друге прописане услове, или да се технички преглед возила не врши савесно и на прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење за вршење техничког прегледа возила.

Орган из става 1. овог члана одузеће дозволу привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа возила, ако утврди да је над њим отворен поступак стечаја.

Министарство унутрашњих послова одузеће овлашћење за вршење техничког прегледа привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа возила, ако буде обавештено у писаном облику да је привредно друштво престало да обавља техничке прегледе возила, ако се приликом надзора утврди да технички преглед возила привредно друштво не обавља у трајању од три месеца непрекидно или да након истека привременог престанка са радом из чл. 256. и 258. овог закона није испунило прописане услове.

Ако се приликом надзора утврди да контролор техничког прегледа врши технички преглед возила на непрописан или несавестан начин, доставиће доказ о томе Агенцији која може одузети лиценцу том контролору.

Жалба изјављена против решења о одузимању дозволе (лиценце) из става 5. овог члана не одлаже извршење решења.

Члан 309.

Надзор над поштовањем прописа о безбедности саобраћаја у привредним друштвима, другим правним лицима, државним органима, јединицама локалне самоуправе и од стране предузетника, који обављају превоз у друмском саобраћају, обавља Министарство унутрашњих послова.

Приликом надзора над радом правних лица из става 1. овог члана непоштовање одредби овог закона утврђује се увидом у прописане евиденције.

Члан 310.

Министарство унутрашњих послова врши надзор над спровођењем прописа о пробним вожњама, издавању регистрационих налепница, издавању таблица за привремено означавање и утискивању идентификационе ознаке возила.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља послове издавања регистрационих налепница савесно и на прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља послове издавања таблица за привремено означавање савесно и на прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља пробну вожњу на прописан начин и у складу са одобрењем, Министарство унутрашњих послова може забранити даље вршење пробне вожње.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља послове утискивања идентификационих ознака возила на савестан и прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење.

Министарство унутрашњих послова врши надзор над радом правног лица коме су поверени послови издавања међународних возачких дозвола.

Члан 311.

Овлашћено лице које обавља надзор према одредбама овог закона саставиће записник о извршеном надзору и примерак овог записника ће уручити правном лицу или органу, предузетнику, односно физичком лицу код којих је извршен преглед.

Привредна друштва, друга правна лица, органи у којима се обавља надзор из става 1. овог члана, као и предузетници дужни су да овлашћеном лицу омогуће вршење надзора, ставе на располагање одговарајућу документацију и да дају све потребне податке, документацију и обавештења.

XXI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Посебне надлежности у прекршајном поступку

Члан 312.

За повреде одредби овог закона за чије спровођење је надлежно Министарство унутрашњих послова, за које је одредбама о прекршајима предвиђена само новчана казна, а које учине правна лица и предузетници, прекршајни поступак у првом степену се води пред органом државне управе надлежним за спровођење овог закона.

Члан 313.

За прекршаје којима је овим законом предвиђена новчана казна у фиксном износу, наплата те казне ће се извршити тако што ће учинилац уплатити предвиђени износ на рачун прописан за уплату јавних прихода у року од осам дана од дана издавања налога за плаћање.

Полицијски службеник ће учиниоцу прекршаја издати налог за плаћање те казне и обавештење да ће се у случају да казна не буде плаћена у остављеном року, против њега покренути прекршајни поступак пред органом државне управе надлежним за спровођење овог закона.

Члан 314.

Уколико се веродостојна исправа из члана 322. овог закона, користи за доказивање прекршаја за који је прописана новчана казна у фиксном износу или је овај прекршај уочен и документован непосредним опажањем полицијског службеника, односно другог лица које врши непосредно регулисање саобраћаја, у складу са овим законом, а учинилац прекршаја није затечен на лицу места, орган ће позвати власника, односно корисника возила да пружи податке о идентитету лица које је управљало возилом, што је власник, односно корисник возила дужан да учини.

Након прикупљања података из става 1. овог члана, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова приступиће наплати казне на начин прописан у члану 313. овог закона.

2. Посебне одредбе о одговорности за прекршаје

Члан 315.

Под условом реципроцитета, против возача који има пребивалиште у Републици Србији, а у иностраној земљи учини саобраћајни прекршај по прописима те земље, покренуће се у Републици Србији прекршајни поступак ако то захтева надлежни страни орган, а возач за исти прекршај може бити кажњен по домаћим прописима ако за тај прекршај није био кажњен у земљи у којој је прекршај учињен.

Члан 316.

Уколико је моторно, односно прикључно возило предмет уговора о финансијском лизингу, закупу, односно пословно техничкој сарадњи, а тај податак је уписан у саобраћајну дозволу, одредбе о прекршајној одговорности власника возила предвиђене овим законом, сходно се примењују на лице које користи возило под наведеним основима.

Уколико податак о коришћењу финансијског лизинга, закупа, односно пословно техничкој сарадњи није уписан у саобраћајну дозволу, у за то предвиђеним случајевима у складу са одредбама овог закона, одговара физичко, односно правно лице које је уписано у саобраћајну дозволу као власник, односно корисник возила.

Члан 317.

За повреде Европског споразума о раду посада на возилима која врше међународни транспорт које су учинила домаћа физичка и правна лица у међународном превозу, ван територије Републике Србије, наведена лица су одговорна као да су их учинила на територији Републике Србије.

Члан 318.

Ако дете учини прекршај прописа о безбедности саобраћаја на путевима, казниће се новчаном казном прописаном за учињени прекршај родитељ, усвојилац, односно старалац детета, као да је сам учинио прекршај, уколико је прекршај учињен због пропуштања дужног надзора.

Уколико је за одређени прекршај предвиђено изрицање заштитне мере односно казних поена, родитељу, усвојоцу, односно стараоцу неће се изрећи.

За прекршај предвиђен овим законом, који учини малолетник (лице које је навршило 14 година, а није пунолетно) казниће се и његов родитељ, усвојилац, односно старалац уколико је учињени прекршај последица пропуштања дужног надзора над малолетником, када су били у могућности да такав надзор врше.

Уколико је за одређени прекршај предвиђено изрицање заштитне мере, односно казних поена, родитељу, усвојоцу, односно стараоцу неће се изрећи.

Члан 319.

Инструктор вожње под чијим се надзором кандидат за возача обучава у управљању моторним возилом у саобраћају на путу, односно лице које надзире возача који возилом управља на основу пробне возачке дозволе, казниће се за прекршај који учини кандидат за возача, осим ако није био у стању да спречи прекршај.

Уколико је за одређени прекршај предвиђено изрицање заштитне мере односно казних поена, инструктору вожње, односно лицу које надзире возача који возилом управља на основу пробне возачке дозволе, неће се изрећи, осим у случају када је инструктор вожње, односно лице које надзире возача са пробном дозволом под дејством алкохола и /или других психоактивних супстанци.

Члан 320.

Уколико је уређајима за утврђивање прекршаја у саобраћају или непосредним опажањем полицијског службеника, односно другог лица које врши непосредно регулисање саобраћаја у складу са овим законом документован, односно уочен, неки од прекршаја предвиђених овим законом, када возач тог возила није идентификован, власник, односно корисник возила је одговоран што је омогућио да се његовим возилом учини прекршај.

Изузетно од одредби става 1. овог члана, у случају неовлашћене употребе тог возила, власник, односно корисник возила неће одговарати.

3. Обавезе органа који су одлучивали о повредама одредби овог закона

Члан 321.

Орган који изрекне казну, односно заштитну меру, дужан је да о изреченој казни, односно мери обавести орган који је поднео захтев за покретање поступка.

Суд који је донео правноснажну осуђујућу пресуду по кривичним делима против безбедности саобраћаја које су учинили возачи моторних возила, дужан је да о томе обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју осуђени има пребивалиште у време правноснажности пресуде.

Када суд изрекне меру безбедности забране управљања моторним возилом лицу које има страну возачку дозволу о тој чињеници обавестиће територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручје је то кривично дело учињено.

Податке о изреченим казнама, заштитним мерама и мерама безбедности могу да користе правосудни органи, органи који воде прекршајни поступак, органи унутрашњих послова, министарство надлежно за послове саобраћаја, здравствене установе, органи и организације који се баве питањима безбедности саобраћаја, као и органи и организације који врше јавни превоз или превоз за сопствене потребе и то за возаче који су запослени у тим органима, односно организацијама.

4. Веродостојна исправа о прекршају

Члан 322.

Веродостојна исправа којом се доказује извршење прекршаја, јесте у смислу овог закона:

- 1) видео или фото запис на коме се јасно могу видети: возило којим је извршен прекршај, регистарски број тог возила, и битна обележја прекршаја,
- 2) тахографски уложак или други запис са тахографског уређаја,
- 3) записник о извршеној контроли учесника у саобраћају сачињен у складу са Законом о општем управном поступку,
- 4) записник о извршеном увиђају саобраћајне незгоде, односно увиђајна документација,
- 5) записник о надзору извршеном на основу овог закона,
- 6) записник о извршеном контролном техничком прегледу,
- 7) записник о извршеном мерењу масе и осовинског оптерећења,
- 8) извештај о анализи крви и/или других телесних материја на садржај алкохола и/или других психоактивних супстанци у њима.

5. Казнени поени

Члан 323.

Возачу којем је возачка дозвола, односно пробна возачка дозвола издата у Републици Србији, изричу се казнени поени за прекршаје одређене овим законом.

За поједине прекршаје предвиђене овим законом утврђују се казнени поени од 1 до 18 у зависности од тежине прекршаја.

Члан 324.

У случају стицаја прекршаја, казнени поени се одређују за сваки прекршај појединачно и изриче јединствена казна која представља збир појединачно изречених казнених поена.

6. Привредни преступи

Члан 325.

Новчаном казном у износу од 300.000 до 2.500.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 4. став 3,
- 2) члана 29. став 2,
- 3) члана 112. став 1. тачка 2), када је премашено осовинско оптерећење прописано техничким нормативима за возила и највећу дозвољену укупну масу, за више од 5,0% и тачка 3),
- 4) члана 123. став 1,

- 5) члана 156. ст. 3, 4, 5, 6, 7, 8.и 10,
- 6) члана 165. ст. 4. и 5,
- 7) члана 188. став 1,
- 8) члана 204. став 1,
- 9) члана 207. став 1,
- 10) члана 218. став 2,
- 11) члана 232. став 5, уколико изда потврду лицу које није положило теоријски испит и став 6,
- 12) члана 237. став 4,
- 13) члана 241. став 1,
- 14) члана 249. став 2, уколико ставља у промет,
- 15) члана 250. став 6,
- 16) члана 252. став 1, уколико нема овлашћење Агенције за вршење прегледа тих уређаја,
- 17) члана 253. став 4,
- 18) члана 255. ст. 1, 3. и 5,
- 19) члана 264. став 8,
- 20) члана 265. став 4,
- 21) члана 267. став 5,
- 22) члан 268. став 6,
- 23) члана 269. став 2,
- 24) члана 296. став 13.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу.

7. Прекршајне казне за правно лице

Члан 326.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај правно лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 4. ст. 1. и 2,
- 2) члана 45. став 2,
- 3) члана 106. став 5,
- 4) члана 108. став 5,
- 5) члана 111. став 2. тачка 1),
- 6) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 5. и 6. овог члана, када терет на возилу премашује носивост возила, односно осовинско оптерећење појединих осовина одређених од стране произвођача возила, за више од 20,0%,
- 7) члана 112. став 1. тачка 1),
- 8) члана 112. став 3. тач. 1) и 4),
- 9) члана 115. став 4,
- 10) члана 116. став 1,
- 11) члана 121. ст. 1. и 2,
- 12) члана 122. став 1,
- 13) члана 124. став 6,
- 14) члана 127. ст. 1. и 2,
- 15) члана 130. став 1,
- 16) члана 132. ст. 1. и 2,
- 17) члана 133. ст. 2, 3, 4. и 5.
- 18) члана 134. ст. 1. и 2,

- 19) члана 153. ст. 1, 2, 3. и 4,
- 20) члана 154. ст. 1, 4. и 5,
- 21) члана 156. ст. 1, 2. и 9,
- 22) члана 159. ст. 1. и 2,
- 23) члана 163. став 4,
- 24) члана 165. став 3,
- 25) члана 173. став 1,
- 26) члана 177. став 3,
- 27) члана 178. став 1, осим у случају када је истекао рок важења возачке дозволе,
- 28) члана 186. став 5,
- 29) члана 187. став 2, уколико је возач тешко, веома тешко или потпуно алкохолисан и/или је под дејством психоактивних супстанци,
- 30) члана 188. став 4,
- 31) члана 190. ст. 2. и 3, уколико дозволи да возило учествује у саобраћају након истека више од 30 дана од истека рока из члана 189,
- 32) члана 203. став 9,
- 33) члана 204. став 3,
- 34) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 35) члана 209,
- 36) члана 211. став 1, уколико евиденције нису тачне и веродостојне,
- 37) члана 212. став 1,
- 38) члана 214. став 3,
- 39) члана 215. став 3,
- 40) члана 216. ст. 1. и 2,
- 41) члана 217. став 1,
- 42) члана 218. став 3,
- 43) члана 219. став 3,
- 44) члана 220. став 2,
- 45) члана 221. став 1,
- 46) члана 224. став 1,
- 47) члана 224. став 6, осим када је возачкој дозволи истекао рок важења,
- 48) члана 226. став 1,
- 49) члана 227. ст. 1, 2. и 4,
- 50) члана 229,
- 51) члана 235. став 5,
- 52) члана 236. став 5,
- 53) члана 237. ст. 5. и 6,
- 54) члана 238. ст. 3. и 7, на практичном делу испита,
- 55) члана 242. став 1,
- 56) члана 245,
- 57) члана 246. став 1, за возило које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила,
- 58) члана 246. ст. 3. и 7,
- 59) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје и користи их,

- 60) члана 247. став 1,
- 61) члана 249. став 2, уколико возило учествује у саобраћају,
- 62) члана 252. став 4,
- 63) члана 253. став 5,
- 64) члана 256. став 2,
- 65) члана 258. ст. 1. и 2,
- 66) члана 261. ст. 3. и 4,
- 67) члана 262. ст. 2. и 4,
- 68) члана 263. став 1,
- 69) члана 268. став 1, уколико је возило није уписано у јединствени регистар возила,
- 70) члана 268. став 12,
- 71) члана 268. став 14,
- 72) члана 269. став 4,
- 73) члана 270. став 4,
- 74) члана 274. став 3,
- 75) члана 277. став 5,
- 76) члана 280. став 8,
- 77) члана 294. став 3,
- 78) члана 297. став 1,
- 79) члана 311. став 2.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 6.000 до 50.000 динара одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 6.000 до 50.000 динара одговорно лице у државном органу, односно органу јединица локалне самоуправе.

Члан 327.

Новчаном казном у износу од 60.000 до 600.000 динара казниће се за прекршај правно лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. став 5,
- 2) члана 26. став 3,
- 3) члана 30. став 2,
- 4) члана 45. став 3.
- 5) члана 69. ст. 1, 3, 4. и 5,
- 6) члана 70. став 1,
- 7) члана 71. став 1,
- 8) члана 72,
- 9) члана 85,
- 10) члана 87. став 2,
- 11) члана 111. ст. 1. и 5,
- 12) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 5. и 6. овог члана, када терет на возилу премашује носивост возила, односно осовинско оптерећење појединих осовина одређених од стране произвођача возила, у распону од 5,0 до 20,0 %,
- 13) члана 112. став 3. тач. 2), 3), 5) и 6) и став 4,
- 14) члана 113. ст. 1, 2. и 3,
- 15) члана 114,
- 16) члана 117. став 1,
- 17) члана 122. ст. 5. и 7,

- 18) члана 125. став 1,
- 19) члана 128. ст. 1. и 2,
- 20) члана 129. ст. 1. и 2,
- 21) члана 134. ст. 3. и 4,
- 22) члана 151. ст. 2. и 3,
- 23) члана 154. став 2,
- 24) члана 155. став 1,
- 25) члана 156. став 11,
- 26) члана 160. став 2,
- 27) члана 161. став 3,
- 28) члана 162. став 2,
- 29) члана 163. став 1,
- 30) члана 166. став 6,
- 31) члана 169. ст. 2. и 3,
- 32) члана 173. став 2,
- 33) члана 173. став 3,
- 34) члана 177. став 1,
- 35) члана 178. став 1, када је истекао рок важења возачкој дозволи,
- 36) члана 187. став 1,
- 37) члана 187. став 2, уколико је возач лако или средње алкохолисан, односно возач из става 4. благо, лако или средње алкохолисан,
- 38) члана 188. став 3,
- 39) члана 189. став 3,
- 40) члана 193. став 1,
- 41) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 42) члана 208. став 1,
- 43) члана 210. ст. 6. и 8,
- 44) члана 211. став 1, ако се евиденције не воде на прописан начин и уредно,
- 45) члана 217. став 2,
- 46) члана 226. став 3,
- 47) члана 227. став 3,
- 48) члана 228. ст. 1. и 3,
- 49) члана 230. став 1,
- 50) члана 232. став 5, уколико потврду изда након предвиђеног рока и став 6,
- 51) члана 235. став 4,
- 52) члана 238. став 3, на теоријском делу испита,
- 53) члана 242. став 3,
- 54) члана 243. ст. 1, 2, 4. и 5,
- 55) члана 244. ст. 1, 2, 4. и 5,
- 56) члана 246. став 1, осим у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика, уређаја за спајање вучног и прикључног возила, тахографа и граничника брзине,
- 57) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје, а не користи их,
- 58) члана 252. став 5,
- 59) члана 256. ст. 3. и 5,
- 60) члана 258. ст. 3. и 5,

- 61) члана 259. став 2,
- 62) члана 260. ст. 1. и 2,
- 63) члана 261. ст. 1, 2. и 5,
- 64) члана 262. став 3,
- 65) члана 264. став 6, уколико дозволи да возило учествује у саобраћају након истека више од 15 дана од истека рока из члана 264. став 4,
- 66) члана 268. став 1, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице,
- 67) члана 268. став 5, уколико нема прописане регистарске таблице,
- 68) члана 274. ст. 1. и 2,
- 69) члана 276. став 1,
- 70) члана 281. ст. 3. и 4,
- 71) члана 287. став 5,
- 72) члана 294. став 4.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 3.000 до 30.000 динара одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 3.000 до 30.000 динара одговорно лице у државном органу, односно органу јединице локалне самоуправе.

8. Прекршајне казне за предузетнике

Члан 328.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 4. став 3,
- 2) члана 29. став 2,
- 3) члана 112. став 1. тачка 2), када је премашено осовинско оптерећење прописано техничким нормативима за возила и највећу дозвољену укупну масу, за више од 5% и тачка 3),
- 4) члана 123. став 1,
- 5) члана 204. став 1,
- 6) члана 249. став 2, уколико ставља у промет,
- 7) члана 250. став 6,
- 8) члана 255. став 1,
- 9) члана 296. став 13.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај предузетник који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 4. ст. 1. и 2,
- 2) члана 45. став 2,
- 3) члана 106. став 5,
- 4) члана 108. став 5,
- 5) члана 111. став 2. тачка 1),
- 6) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 5. и 6. овог члана, када терет на возилу премашује носивост возила, односно осовинско оптерећење појединих осовина одређених од стране произвођача возила, за више од 20,0%,
- 7) члана 112. став 3. тач. 1) и 4),
- 8) члана 115. став 4,
- 9) члана 116. став 1,
- 10) члана 121. ст. 1. и 2,
- 11) члана 122. ст. 1,
- 12) члана 132. ст. 1. и 2,

- 13) члана 133. ст. 2, 3, 4. и 5,
- 14) члана 134. став 1. и 2,
- 15) члана 153. ст. 1, 3, и 4,
- 16) члана 154. ст. 1, 4. и 5,
- 17) члана 156. ст. 1, 2 и 11,
- 18) члана 159. ст. 1. и 2,
- 19) члана 163. став 4,
- 20) члана 165. став 3,
- 21) члана 177. став 3,
- 22) члана 178. став 1, осим у случају када је истекао рок важења возачкој дозволи,
- 23) члана 187. став 2, уколико је возач тешко, веома тешко или потпуно алкохолисан, односно под дејством психоактивних супстанци,
- 24) члана 190. став 2, уколико управља возилом након истека више од 30 дана од истека рока из члана 189,
- 25) члана 203. став 9,
- 26) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 27) члана 243. ст. 1, 2, и 5,
- 28) члана 244. ст. 1, 4. и 5,
- 29) члана 245,
- 30) члана 246. став 1, за возило које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила,
- 31) члана 246. ст. 3. и 7,
- 32) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје и користи их,
- 33) члана 247. став 1,
- 34) члана 249. став 2, уколико возило учествује у саобраћају,
- 35) члана 268. став 1, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила и став 12,
- 36) члана 274. став 3,
- 37) члана 276. став 1,
- 38) члана 277. став 5,
- 39) члана 280. став 8,
- 40) члана 294. став 3,
- 41) члана 297. став 1,
- 42) члана 311. став 2.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај предузетник који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. став 5,
- 2) члана 26. став 3,
- 3) члана 30. став 2,
- 4) члана 45. став 3,
- 5) члана 69. ст. 1, 3. и 5.
- 6) члана 70. став 1,
- 7) члана 71. став 1,
- 8) члана 72,
- 9) члана 85,
- 10) члана 87. став 2,

- 11) члана 111. ст. 1. и 5,
- 12) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 5. и 6. овог члана, када терет на возилу премашује носивост возила, односно осовинско оптерећење појединих осовина одређених од стране произвођача возила, у распону од 5,0 до 20,0%,
- 13) члана 112. став 3. тач. 2), 3), 5) и 6) и став 4,
- 14) члана 113. ст. 1, 2. и 3,
- 15) члана 114,
- 16) члана 117. став 1,
- 17) члана 122. ст. 5. и 7,
- 18) члана 134. ст. 3. и 4,
- 19) члана 151. ст. 2. и 3,
- 20) члана 154. став 2,
- 21) члана 155. став 1,
- 22) члана 160. став 2,
- 23) члана 161. став 3,
- 24) члана 162. став 2,
- 25) члана 163. став 1,
- 26) члана 166. став 6,
- 27) члана 177. став 1,
- 28) члана 178. став 1, када је истекао рок важења возачкој дозволи,
- 29) члана 187. став 1,
- 30) члана 187. став 2, уколико је возач лако или средње алкохолисан, а возач из става 4. благо, лако или средње алкохолисан,
- 31) члана 193. став 1,
- 32) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 33) члана 243. став 4,
- 34) члана 246. став 1, осим у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика, уређаја за спајање вучног и прикључног возила, тахографа и граничника брзине,
- 35) члана 252. став 5,
- 36) члана 268. став 1, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице,
- 37) члана 268. став 5, уколико нема прописане регистарске таблице,
- 38) члана 274. ст. 1. и 2,
- 39) члана 294. став 4.

9. Прекршајне казне за физичко лице

Члан 329.

Казном затвора од 30 до 60 дана и 15 казнених поена, казниће се возач који у саобраћају поступа у грубој супротности са правилима саобраћаја, при чему не показује обзир према безбедности осталих учесника у саобраћају (насилничка вожња).

Уколико је возач приликом насилничке вожње проузроковао саобраћајну незгоду, казниће се казном затвора од 45 до 60 дана и 17 казнених поена.

Возачу из става 1. овог члана ће се изрећи и заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од најмање девет месеци, а у случају из става 2. овог члана изрећи ће се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од најмање 10 месеци.

Члан 330.

Казном затвора од најмање 15 дана и 14 казнених поена казниће се за прекршај возач који:

- 1) управља возилом без возачке дозволе оне категорије којом управља, осим у случају када је возачкој дозволи истекао рок важења,
- 2) управља туристичким возом без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање туристичким возом, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 3) управља трамвајем без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 4) управља возилом под дејством алкохола више од 2,00 mg/ml, као и инструктор вожње, лице које надзире возача са пробном возачком дозволом и испитивач на практичном делу возачког испита када учествује у саобраћају,
- 5) одбије да се подвргне утврђивању присуства у организму алкохола и/или психоактивних супстанци помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.), односно стручном прегледу из члана 280. став 4. овог закона, као и инструктор вожње, лице које надзире возача са пробном возачком дозволом и испитивач на практичном делу возачког испита када учествује у саобраћају,
- 6) је искључен из саобраћаја, а затечен је у управљању возилом за време трајања тог искључења,
- 7) управља возилом у време трајања искључења тог возила из саобраћаја,
- 8) управља моторним возилом, односно трамвајем, за време трајања заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом,
- 9) се на путу у насељу креће брзином која је преко 70 km/h већа од дозвољене,
- 10) се на путу ван насеља креће брзином која је преко 80 km/h већа од дозвољене, као и возач из члана 45. став 1. тачка 4) овог закона, који се на путу ван насеља креће брзином која је преко 70 km/h већа од дозвољене,
- 11) се у зони „успореног саобраћаја“ креће брзином која је преко 50 km/h већа од дозвољене,
- 12) се у зони "30" и зони "школе" креће брзином која је преко 60 km/h већа од дозвољене,
- 13) ноћу управља возилом на неосветљеном делу пута, а нема укључено ниједно светло за осветљавање пута нити предње позиционо светло,
- 14) не заустави возило испред пешачког прелаза на коме се налази најмање један пешак, када му је светлосним саобраћајним знаком или знаком овлашћеног службеног лица пролаз забрањен,
- 15) се не заустави пред прелазом пута преко железничке пруге уколико је уређај за затварање саобраћаја спуштен или је почео да се спушта, или ако се дају светлосни или звучни знаци који упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно да се прелазу пута преко железничке пруге приближава воз, у случајевима када се у возилу превози дете млађе од 12 година, или управља аутобусом којим се превозе путници, односно другим возилом којим се врши јавни превоз путника,
- 16) као учесник саобраћајне незгоде у којој је неко лице задобило телесне повреде, односно погинуло, или је настала велика материјална штета, није зауставио возило, односно није обавестио полицију и остао на месту незгоде до доласка полиције и завршетка увиђаја,
- 17) инструктор вожње који обавља практичну обуку кандидата за возаче за време трајања заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом, односно који је изгубио право управљања моторним возилом одређене категорије, односно коме је возачка дозвола одузета.

Уколико је возач приликом извршења прекршаја из става 1. овог члана проузроковао саобраћајну незгоду, казниће се казном затвора од најмање 45 дана, и 16 казних поена.

Возачу из става 1. овог члана ће се изрећи и заштитна мера забране управљања моторним возилом од најмање осам месеци, а у случају из става 2. овог члана у трајању од најмање 10 месеци.

Члан 331.

Новчаном казном у износу од 15.000 до 30.000 динара или казном затвора у трајању до 30 дана казниће се за прекршај лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 29. став 1, ако се уређај користи,
- 2) члана 29. став 2, за лице које није предузетник,
- 3) члана 31, казниће се возач или лице које седи на седишту у предњем реду и држи у крилу дете млађе од 12 година,
- 4) члана 35. став 1,
- 5) члана 36. ст. 1, 2. и 3,
- 6) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), који се у насељу креће брзином која је од 51 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 7) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином која је од 61 km/h до 80 km/h већа од дозвољене,

- 8) члана 45. став 1. тачка 4), возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је од 51 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 9) члана 53. ст. 1, 2. и 3,
- 10) члана 55. ст. 1. и 3. тач. 4), 5), 7), 8), 10), 14) и 15),
- 11) члана 72. став 4,
- 12) члана 74,
- 13) члана 77. став 2, возач који не користи ни дуга ни кратка светла, а користи само позициона светла,
- 14) члана 78. став 2,
- 15) члана 89. став 2,
- 16) члана 95. ст. 1. и 2, казниће се водич уколико колону чине претежно деца млађа од 12 година,
- 17) члана 97. ст. 1. и 2, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 18) члана 98, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 19) члана 99. ст. 1, 5. и 6,
- 20) члана 100. став 1, уколико се у возилу налази дете млађе од 12 година или уколико управља аутобусом којим се превозе путници или другим возилом којим се врши јавни превоз путника,
- 21) члана 101, казниће се возач,
- 22) члана 101, казниће се пешак који са собом води дете млађе од 12 година,
- 23) члана 102, уколико се возило креће аутопутем,
- 24) члана 103. став 1,
- 25) члана 105. став 1, уколико је возило заустављено у саобраћајној траци,
- 26) члана 105. став 2, уколико возач врши полукружно окретање,
- 27) члана 106. став 5, казниће се власник односно возач,
- 28) члана 107. став 1,
- 29) члана 108. став 5, казниће се власник односно возач,
- 30) члана 109. ст. 1. и 2,
- 31) члана 110,
- 32) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 5. и 6. овог члана, када терет на возилу премашује носивост возила, односно осовинско оптерећење појединих осовина одређених од стране произвођача возила, за више од 20,0%,
- 33) члана 112. став 1. тачка 2) када је премашено осовинско оптерећење прописано техничким нормативима за возила и највећу дозвољену укупну масу, за више од 5% и тачка 3),
- 34) члана 118. став 2,
- 35) члана 120. став 2, у случају када су путници деца млађа од 12 година,
- 36) члана 121. став 2, казниће се возач чијој је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 37) члана 123. став 1,
- 38) члана 134. ст. 1. и 2,
- 39) члана 142. став 2,
- 40) члана 145. став 5,
- 41) члана 146. став 6, казниће се пешак, односно бициклиста, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 42) члана 147. став 5,
- 43) члана 156. став 11,
- 44) члана 161. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је од 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 45) члана 162. став 1, казниће се возач који се креће брзином која је од 51 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 46) члана 163. став 2, возач који се креће брзином која је од 51 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 47) члана 166. став 1,
- 48) члана 171. став 2,

- 49) члана 174. став 1,
- 50) члана 178. став 1, казниће се возач чијој је возачкој дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 51) члана 182. став 3,
- 52) члана 183. ст. 2. и 3,
- 53) члана 187. став 1,
- 54) члана 187. ст. 2. и 4, казниће се лице под дејством психоактивних супстанци,
- 55) члана 187. ст. 2. и 4, казниће се лица у стању тешке и веома тешке алкохолисаности,
- 56) члана 203. став 1,
- 57) члана 205. став 1, када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 58) члана 207. став 1,
- 59) члана 211. став 1, казниће се инструктор вожње који евиденције не води тачно и веродостојно,
- 60) члана 212. став 1, казниће се инструктор вожње,
- 61) члана 212. став 2, казниће се кандидат за возача,
- 62) члана 215. став 3, казниће се инструктор вожње,
- 63) члана 216. ст. 1. и 2,
- 64) члана 217. став 1,
- 65) члана 221. став 1,
- 66) члана 224. став 1,
- 67) члана 224. став 6, осим када је возачкој дозволи истекао рок важења,
- 68) члана 226. став 1,
- 69) члана 227. ст. 1, 2. и 4,
- 70) члана 238. ст. 3. и 7, казниће се испитивач,
- 71) члана 242. став 1,
- 72) члана 245. став 3,
- 73) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје и користи их,
- 74) члана 246. став 7,
- 75) члана 247,
- 76) члана 248. став 3,
- 77) члана 250. став 6,
- 78) члана 262. ст. 1. и 4,
- 79) члана 263. став 1,
- 80) члана 268. став 1, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила,
- 81) члана 268. став 5, уколико нема прописане регистарске таблице,
- 82) члана 273. став 1,
- 83) члана 274. став 3,
- 84) члана 277. став 5,
- 85) члана 280. ст. 3. и 4, казниће се пешак,
- 86) члана 287. став 3,
- 87) члана 288. став 3,
- 88) члана 290. став 2,
- 89) члана 293. став 2,
- 90) члана 306. став 4,
- 91) члана 243. ст. 1, 2, 4. и 5,
- 92) члана 244.

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгуду, односно прибавило себи или другом противправну имовинску или другу корист, казниће се новчаном казном у износу од 30.000 до 50.000 динара или казном затвора до 60 дана.

Члан 332.

Новчаном казном у износу од 6.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. ст. 2. и 5,
- 2) члана 25. став 3,
- 3) члана 26. став 1,
- 4) члана 29. став 1. ако се уређај налази у возилу,
- 5) члана 33. став 1,
- 6) члана 36. став 4,
- 7) члана 42. став 1,
- 8) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), који се у насељу креће брзином која је од 21 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 9) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином која је од 41 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 10) члана 45. став 1. тачка 4, возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је од 21 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 11) члана 47,
- 12) члана 50,
- 13) члана 51. став 5,
- 14) члана 54. став 2,
- 15) члана 55. став 2,
- 16) члана 55. став 3. тач. 1), 2), 6) и 12),
- 17) члана 55. став 4,
- 18) члана 57. став 1,
- 19) члана 58. став 1,
- 20) члана 61. став 1. тачка 3),
- 21) члана 66. став 1. тач. 4) и 5),
- 22) члана 67. став 1. тачка 3),
- 23) члана 69. став 1,
- 24) члана 71. став 1,
- 25) члана 72. ст. 1, 2. и 3,
- 26) члана 75. став 2,
- 27) члана 79. став 1, возач који за време магле не укључи светла за осветљавање пута,
- 28) члана 80. став 1,
- 29) члана 81. став 1. тачка 4), уколико колону пешака чине претежно деца млађа од 12 година,
- 30) члана 81. став 1. тачка 5), уколико се бициклиста креће путем ван насеља,
- 31) члана 81. став 1. тачка 6),
- 32) члана 85,
- 33) члана 86. став 1,
- 34) члана 88,
- 35) члана 90. став 1. тачка 1), за возача моторног возила,
- 36) члана 91. став 2, за возача моторног возила,
- 37) члана 93. ст. 1, 2. и 4, уколико са собом води дете млађе од 12 година,

- 38) члана 94, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 39) члана 95. став 2, казниће се водич колоне
- 40) члана 96. ст. 1. и 3, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 41) члана 97. став 3, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 42) члана 98,
- 43) члана 99. ст. 2. и 3,
- 44) члана 99. став 4, уколико су пешаци деца млађа од 12 година,
- 45) члана 100. став 1,
- 46) члана 102, уколико се возило креће мотопутем,
- 47) члана 103. став 2. тачка 2),
- 48) члана 105. став 1. уколико је возило заустављено у зауставној траци,
- 49) члана 105. став 2, уколико се возач креће возилом уназад,
- 50) члана 111. став 1,
- 51) члана 111. став 2. тачка 1),
- 52) члана 111. ст. 4. и 5,
- 53) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 5. и 6, овог члана, када терет на возилу премашује носивост возила, односно осовинско оптерећење појединих осовина одређених од стране произвођача возила, у распону од 5,0 до 20,0%,
- 54) члана 112. став 3. тач. 1) и 4),
- 55) члана 113. став 2,
- 56) члана 115. став 4,
- 57) члана 116. став 1,
- 58) члана 117. став 1,
- 59) члана 120. став 2,
- 60) члана 121. став 2, казниће се возач чијој је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења не више од шест месеци,
- 61) члана 134, ст. 3. и 4,
- 62) члана 143. став 2,
- 63) члана 144. став 3,
- 64) члана 160. став 1,
- 65) члана 161. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је од 11 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 66) члана 162. став 1, казниће се возач који се креће брзином која је од 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 67) члана 163. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је од 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 68) члана 167,
- 69) члана 168. став 1. тач. 2), 3), 4), 5) и 6) и ст. 2. и 4,
- 70) члана 172. ст. 1. и 2,
- 71) члана 177. став 1,
- 72) члана 178. став 1, казниће се возач коме је истекао рок важења возачке дозволе највише шест месеци и возач коме након истека пробне возачке дозволе није издата возачка дозвола,
- 73) члана 178. став 3,
- 74) члана 182. став 4, казниће се у случају вожње ноћу,
- 75) члана 182. став 6,
- 76) члана 183. став 5,
- 77) члана 187. ст. 2. и 4, казниће се лице у стању средње алкохолисаности,
- 78) члана 190. став 4,
- 79) члана 193. став 1,

- 80) члана 205. став 1, казниће се возач трамваја коме је истекао рок важења возачке дозволе највише шест месеци, односно посебне дозволе за управљање трамвајем,
- 81) члана 205. став 6,
- 82) члана 211. став 1, казниће се инструктор возње ако евиденције не води на прописан начин и уредно,
- 83) члана 214. став 3,
- 84) члана 217. став 2,
- 85) члана 224. став 6, у случају да је рок важења возачке дозволе истекао,
- 86) члана 226. став 3,
- 87) члана 227. став 3,
- 88) члана 230. став 1,
- 89) члана 242. став 3,
- 90) члана 245. ст. 1. и 2,
- 91) члана 246. став 1, казниће се возач који управља возилом које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила,
- 92) члана 246. став 1, казниће се власник возила које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила, осим ако је возач тог возила лице са којим живи у брачној или трајној ванбрачној заједници, крвни сродник по правој линији, брат, сестра, усвојилац односно усвојеник,
- 93) члана 246. став 3,
- 94) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје, а не користи их,
- 95) члана 249. став 2,
- 96) члана 252. став 5,
- 97) члана 259. став 2,
- 98) члана 263. став 8,
- 99) члана 264. став 6,
- 100) члана 268. став 1, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице,
- 101) члана 269. став 5,
- 102) члана 274. ст. 1. и 2,
- 103) члана 276,
- 104) члана 277. став 2,
- 105) члана 291. став 2,
- 106) члана 320. став 1.

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду, односно прибавило себи или другом противправну имовинску или другу корист, казниће се новчаном казном у износу од 10.000 до 40.000 динара или казном затвора до 45 дана.

Члан 333.

Новчаном казном у износу од 5.000 казниће се за прекршај лице који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 21,
- 2) члана 22. став 4,
- 3) члана 25. ст. 1. и 2,
- 4) члана 26. ст. 2. и 3, казниће се возач,
- 5) члана 27,
- 6) члана 28. ст. 1. и 3,
- 7) члана 30. став 1,
- 8) члана 31,

- 9) члана 32. ст. 1, 2. и 3,
- 10) члана 33. став 2,
- 11) члана 34,
- 12) члана 37. став 3,
- 13) члана 38,
- 14) члана 42. став 2,
- 15) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се у насељу креће брзином која је од 11 km/h до 20 km/h већа од дозвољене,
- 16) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином која је од 21 km/h до 40 km/h већа од дозвољене,
- 17) члана 45. став 1. тачка 4), возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је од 11 km/h до 20 km/h већа од дозвољене,
- 18) члана 45. ст. 2. и 3. казниће се возач,
- 19) члана 46,
- 20) члана 48,
- 21) члана 49,
- 22) члана 51. ст. 1, 2. 3, и 4,
- 23) члана 55. став 3. тач. 3), 9), 11) и 13) и став 6,
- 24) члана 56,
- 25) члана 59. став 1. тачка 2) и ст. 2. и 3,
- 26) члана 62,
- 27) члана 63,
- 28) члана 64,
- 29) члана 66. став 1. тач. 1), 2), 3), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19), 20), 21) и 22),
- 30) члана 67. став 1. тач. 1) и 2),
- 31) члана 68,
- 32) члана 69. ст. 3, 4. и 5,
- 33) члана 70. став 1,
- 34) члана 71. став 2,
- 35) члана 73,
- 36) члана 76,
- 37) члана 77. став 2, возач који уместо дугих користи кратка светла,
- 38) члана 77. став 3,
- 39) члана 79. став 1, возач који за време магле уместо кратких или светала за маглу користи дуга светла,
- 40) члана 80. став 2,
- 41) члана 81. став 1. тачка 1), уколико пешак са собом води дете млађе од 12 година,
- 42) члана 81. став 1. тачка 7),
- 43) члана 82,
- 44) члана 83. став 1,
- 45) члана 86. став 2,
- 46) члана 89. ст. 3. и 4,
- 47) члана 90, став 1. тач. 3), 4), 5) и 6), за возаче моторног возила,
- 48) члана 91. став 1,
- 49) члана 91. став 2, за возача бицикла,
- 50) члана 92,
- 51) члана 93. ст. 1. и 5,

- 52) члана 94,
- 53) члана 95. ст. 1. и 3, казниће се водич колоне,
- 54) члана 96. ст. 1. и 3,
- 55) члана 97,
- 56) члана 99. став 4,
- 57) члана 100. став 2,
- 58) члана 101, казниће се пешак,
- 59) члана 103. став 2. тачка 1) и став 3,
- 60) члана 104. ст. 1, 2, 4, и 5,
- 61) члана 105. став 2, уколико се возач креће возилом уназад зауставном траком,
- 62) члана 105. став 3,
- 63) члана 106. став 6,
- 64) члана 107. став 2,
- 65) члана 108. став 6,
- 66) члана 109. став 4,
- 67) члана 111. став 2. тач. 2) и 3),
- 68) члана 112. став 3. тач. 2), 3), 5) и 6) и став 4,
- 69) члана 113. ст. 1. и 3,
- 70) члана 114,
- 71) члана 116. став 3, казниће се возач трактора,
- 72) члана 118. став 1,
- 73) члана 119. ст. 1, 2. и 4,
- 74) члана 120. став 1,
- 75) члана 121. став 1,
- 76) члана 122. ст. 1. и 5,
- 77) члана 131. став 2, казниће се возач који не користи зимску опрему на прописан начин,
- 78) члана 132. став 3, осим када је то овим законом на другачији начин прописано (светлосни саобраћајни знакови, саобраћајни знакови ограничења брзине кретања, забране претицања, прелажења преко неиспрекидане уздужне линије у траку намењену за саобраћај возила из супротног смера у сврху претицања и др.),
- 79) члана 146. став 6,
- 80) члана 155. став 2,
- 81) члана 160. став 3, казниће се возач који се не придржава одредби из дозволе,
- 82) члана 161. став 2, казниће се возач који омета кретање пешака и бициклиста у зони успореног саобраћаја,
- 83) члана 161 став 2, казниће се возач који се креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 84) члана 162. став 1, казниће се возач који се креће брзином која је од 11 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 85) члана 163. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је од 11 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 86) члана 164. ст. 1. и 4,
- 87) члана 166. став 6,
- 88) члана 182. став 4, казниће се возач који користи телефон, односно друге уређаје за комуникацију,
- 89) члана 184. став 2,
- 90) члана 187. став 2, казниће се возач у стању умерене алкохолисаности,
- 91) члана 187. став 4, казниће лице у стању благе и умерене алкохолисаности,
- 92) члана 190. став 5,
- 93) члана 228. ст. 1. и 3,
- 94) члан 228. став 2, казниће се кандидат за возача,

- 95) члана 246. став 1, осим у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика, уређаја за спајање вучног и прикључног возила, тахографа и граничника брзине,
- 96) члана 249. став 4,
- 97) члана 252. став 6,
- 98) члана 272. став 3,
- 99) члана 306. став 3.

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду казниће се новчаном казном у износу од 6.000 до 18.000 динара.

Члан 334.

Новчаном казном у износу од 3.000 казниће се за прекршај лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. став 3,
- 2) члана 28. став 2,
- 3) члана 30. став 2,
- 4) члана 35. ст. 2, 3. и 4,
- 5) члана 36. став 5,
- 6) члана 37. став 2,
- 7) члана 40,
- 8) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се у насељу креће брзином до 10 km/h већом од дозвољене,
- 9) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином до 20 km/h већом од дозвољене,
- 10) члана 45. став 1. тачка 4), возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 11) члана 45. став 1. тач. 5) и 6), возач који се у, односно ван насеља креће брзином већом од дозвољене,
- 12) члана 52,
- 13) члана 54. став 1,
- 14) члана 59. став 1. тач. 1) и 3),
- 15) члана 61. став 1. тач. 1), 2), 4), 5) и 6),
- 16) члана 65. став 1,
- 17) члана 65. став 2,
- 18) члана 67. ст. 2, 3, 4. и 5,
- 19) члана 75. став 1,
- 20) члана 77. став 1,
- 21) члана 78. став 3,
- 22) члана 79. став 2,
- 23) члана 81. став 1. тач. 1), 2), 3) и 4),
- 24) члана 81. став 1. тачка 5), када се бициклиста креће путем у насељу где постоји улична расвета,
- 25) члана 86. став 3,
- 26) члана 87,
- 27) члана 89. став 1,
- 28) члана 90. став 1. тачка 7), за возача моторног возила,
- 29) члана 90, за возача бицикла,
- 30) члана 93. ст. 2, 3, 4. и 7,
- 31) члана 96. став 2,
- 32) члана 104. став 6,

- 33) члана 116. став 3, казниће се возач мотокултиватора,
- 34) члана 116. став 4,
- 35) члана 117. став 3,
- 36) члана 122. став 7,
- 37) члана 128. став 1,
- 38) члана 129,
- 39) члана 131. став 2, казниће се возач који не поседује зимску опрему,
- 40) члана 155. став 1,
- 41) члана 162 став 1, казниће се возач који се креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 42) члана 163 став 2. казниће се возач који се креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 43) члана 164. ст. 2. и 3,
- 44) члана 182. став 7, казниће се возач и лице које га надзире,
- 45) члана 184. став 1,
- 46) члана 205. став 3,
- 47) члана 226. став 2,
- 48) члана 268. став 5, уколико таблице, односно регистрациона налепница нису постављене на прописан начин или су нечитљиве,
- 49) члана 268. став 11.

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду казниће се новчаном казном у износу од 5.000 до 15.000 динара.

Члан 335.

За повреде одредби из следећих чланова овог закона изричу се кумулативно и казнени поени:

- 1) члана 25. став 3.- 2 казнена поена,
- 2) члана 26. став 1. - 2 казнена поена,
- 3) члана 29. став 1. - 3 казнена поена ако се уређај налази у возилу,
- 4) члана 29. став 1. - 6 казнених поена ако се уређај користи,
- 5) члана 31. - 6 казнених поена возачу или лицу које седи на седишту у предњем реду и држи у крилу дете млађе од 12 година,
- 6) члана 35. став 1. - 6 казнених поена,
- 7) члана 36. ст. 1, 2. и 3. - 6 казнених поена,
- 8) члана 36. став 4. - 2 казнена поена,
- 9) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - 4 казнена поена возачу који се креће у насељу брзином која је од 21 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 10) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - 7 казнених поена, возачу који се креће у насељу брзином која је од 51 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 11) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - 3 казнена поена возачу који се креће ван насеља брзином која је од 41 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 12) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - 6 казнених поена возачу који се креће ван насеља брзином која је од 61 km/h до 80 km/h већа од дозвољене,
- 13) члана 45. став 1. тачка 4) - 7 казнених поена возачу који се у, односно ван насеља, креће брзином која је од 51 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 14) члана 45. став 1. тачка 4) - 4 казнена поена возачу који се у, односно ван насеља, креће брзином која је од 21 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 15) члана 47. - 3 казнена поена,
- 16) члана 50. - 2 казнена поена,
- 17) члана 53. став 1. - 6 казнених поена,
- 18) члана 53. ст. 2. и 3. - 5 казнених поена,

- 19) члана 54. став 2. - 4 казнена поена,
- 20) члана 55. ст. 1. и 3. тач. 4), 5), 7), 8), 10), 14) и 15) - 6 казнених поена,
- 21) члана 55. ст. 2. и 3. тач. 1), 2), 6) и 12) и став 4. - 2 казнена поена,
- 22) члана 57. став 1. - 2 казнена поена,
- 23) члана 58. став 1. - 3 казнена поена,
- 24) члана 61. став 1. тачка 3) - 2 казнена поена,
- 25) члана 66. став 1. тач. 4) и 5) - 2 казнена поена,
- 26) члана 67. став 1. тачка 3. - 2 казнена поена,
- 27) члана 71. став 1. - 2 казнена поена,
- 28) члана 72. став 4. - 4 казнена поена,
- 29) члана 74. - 6 казнених поена,
- 30) члана 77. став 2. - 6 казнених поена возачу који не користи ни дуга ни кратка светла, а користи само позициона светла,
- 31) члана 78. став 2. - 6 казнених поена,
- 32) члана 79. став 1. - 4 казнена поена,
- 33) члана 80. став 1. - 2 казнена поена,
- 34) члана 85. - 2 казнена поена,
- 35) члана 89. став 2. - 6 казнених поена, осим возачу бицикла,
- 36) члана 91. став 2. - 2 казнена поена за возача моторног возила,
- 37) члана 99. став 1. - 6 казнених поена,
- 38) члана 99. став 2. - 3 казнена поена,
- 39) члана 99. став 3. - 3 казнена поена,
- 40) члана 99. став 5. - 4 казнена поена,
- 41) члана 99. став 6. - 4 казнена поена,
- 42) члана 100. став 1. - 4 казнена поена,
- 43) члана 100. став 1. - 6 казнених поена уколико се у возилу налазе деца млађа од 12 година или управља аутобусом којим се превозе путници, односно другим возилом којим се врши јавни превоз путника,
- 44) члана 101. - 6 казнених поена за возача,
- 45) члана 102. - 3 казнена поена уколико се возило креће аутопутем, а 2 казнена поена уколико се возило креће мотопутем,
- 46) члана 103. став 1. - 6 казнених поена,
- 47) члана 103. став 2. тач. 2) - 3 казнена поена,
- 48) члана 105. став 2. - 6 казнених поена уколико се возач полукружно окреће возилом,
- 49) члана 105. став 2. - 3 казнена поена уколико се возач креће уназад саобраћајном траком,
- 50) члана 107. став 1. - 6 казнених поена,
- 51) члана 109. став 1. и 2. - 6 казнених поена,
- 52) члана 110. - 8 казнених поена,
- 53) члана 112. став 1. тачка 3) - 4 казнена поена,
- 54) члана 112. став 3. тачке 1) и 4) - 2 казнена поена,
- 55) члана 116. став 1. - 3 казнена поена,
- 56) члана 117. став 1. - 2 казнена поена,
- 57) члана 118. став 2. - 6 казнених поена,
- 58) члана 120. став 2. - 4 казнена поена у случају када су путници деца млађа од 12 година,
- 59) члана 120. став 2. - 2 казнена поена,
- 60) члана 121. став 2. - 2 казнена поена возачу чијој је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења не више од шест месеци,

- 61) члана 121. став 2. - 5 казнених поена возачу чијој је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 62) члана 142. став 2. - 6 казнених поена,
- 63) члана 143. став 2. - 2 казнена поена,
- 64) члана 144. став 3. - 2 казнена поена,
- 65) члана 145. став 5. - 7 казнених поена,
- 66) члана 147. став 5. - 6 казнених поена,
- 67) члана 160. став 1. - 2 казнена поена,
- 68) члана 161. став 2. - 4 казнена поена возачу који се креће брзином која је од 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 69) члана 161. став 2. - 2 казнена поена возачу који се креће брзином која је од 11 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 70) члана 162. став 1. - 4 казнена поена возачу који се креће брзином која је од 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 71) члана 162. став 1. - 6 казнених поена возачу који се креће брзином која је од 51 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 72) члана 163. став 2. - 4 казнена поена возачу који се креће брзином која је од 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 73) члана 163. став 2. - 6 казнених поена возачу који се креће брзином која је од 51 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 74) члана 166. став 1. - 6 казнених поена,
- 75) члана 171. став 2. - 2 казнена поена,
- 76) члана 172. став 1. и 2. - 2 казнена поена,
- 77) члана 174. став 1. - 10 казнених поена,
- 78) члана 178. став 1. - 2 казнена поена возачу коме је истекао рок важења возачке дозволе до шест месеци,
- 79) члана 178. став 1. - 5 казнених поена возачу коме је истекао рок важења возачке дозволе више од шест месеци и возачу коме након истека пробне возачке дозволе није издата возачка дозвола,
- 80) члана 182. став 3. - 5 казнених поена,
- 81) члана 182. став 4. - 2 казнена поена у случају ноћне вожње,
- 82) члана 183. став 3. - 3 казнена поена,
- 83) члана 187. став 1. - 2 казнена поена,
- 84) члана 187. став 2. - 8 казнених поена возачу који је под дејством психоактивних супстанци,
- 85) члана 187. ст. 2. и 4. - 6 казнених поена лицу у стању средње алкохолисаности,
- 86) члана 187. ст. 2. и 4. - 10 казнених поена лицу у стању тешке алкохолисаности,
- 87) члана 187. ст. 2. и 4. - 12 казнених поена лицу у стању веома тешке алкохолисаности,
- 88) члана 190. став 4. - 2 казнена поена,
- 89) члана 205. став 1. - 2 казнена поена возачу трамваја коме је истекао рок важења возачке дозволе, односно посебне дозволе за управљање трамвајем највише шест месеци,
- 90) члана 205. став 1. - 5 казнених поена возачу трамваја коме је истекао рок важења возачке дозволе, односно посебне дозволе за управљање трамвајем више од шест месеци,
- 91) члана 243. ст. 1, 2. и 5. - 2 казнена поена,
- 92) члана 245. став 3. - 2 казнена поена,
- 93) члана 264. став 6. - 2 казнена поена,
- 94) члана 268. став 1. - 6 казнених поена, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила
- 95) члана 268. став 1. - 2 казнена поена, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице,
- 96) члана 268. став 5. - 2 казнена поена, возачу који нема прописане регистарске таблице,
- 97) члана 269. став 5. - 2 казнена поена,
- 98) члана 276. ст. 1. и 2. - 2 казнена поена,

- 99) члана 287. став 3. - 6 казнених поена,
- 100) члана 288. став 3. - 6 казнених поена,
- 101) члана 290. став 2. - 6 казнених поена,
- 102) члана 291. став 2. - 2 казнена поена,
- 103) члана 293. став 2. - 6 казнених поена,
- 104) члана 306. став 4. - 5 казнених поена.

Члан 336.

Уколико је за прекршај из члана 331. овог закона предвиђено изрицање казнених поена, у случају када је извршењем тог прекршаја проузрокована саобраћајна незгода, обавезно ће се прописани број казнених поена за тај прекршај повећати за 3.

Уколико је за прекршај из члана 332. овог закона предвиђено изрицање казнених поена, у случају када је извршењем тог прекршаја проузрокована саобраћајна незгода, обавезно ће се прописани број казнених поена за тај прекршај повећати за 1.

Уколико је извршењем прекршаја изазвана саобраћајна незгода, а одредбама овог закона за основни облик тог прекршаја није предвиђено изрицање казнених поена, приликом одлучивања о одговорности обавезно ће се изрећи најмање 2 казнена поена.

Уколико се у време извршења прекршаја у возилу учиниоца прекршаја за које је предвиђено обавезно изрицање казнених поена, налази дете млађе од 12 година, осим у аутобусу када се не врши организован превоз деце, као и у случају чињења прекршаја из поглавља „Обавезе возача према пешацима“, учиниоцу прекршаја ће се предвиђени број казнених поена за тај прекршај увећати за 2.

Уколико возач приликом извршења прекршаја управљања под дејством алкохола у стању средње тешке, веома тешке, односно потпуне алкохолисаности, управља аутобусом када се њим превозе путници, возилом којим се врши јавни превоз путника, односно превоз опасних материја, ванредни превоз, односно возилом са правом првенства пролаза или под пратњом, возачу ће се поред прописаних казнених поена за тај прекршај обавезно изрећи и додатна 2 казнена поена.

Члан 337.

Уколико је одредбама овог закона за извршење појединих прекршаја предвиђено обавезно изрицање казнених поена, а поступајући судија изрекне опомену, предвиђени казнени поени се морају изрећи.

Члан 338.

Заштитна мера забране управљања моторним возилом изриче се кумулативно возачу за повреде одредби из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 29. став 1. - у трајању од најмање три месеца ако се уређај користи,
- 2) члана 31. - у трајању од најмање три месеца возачу који држи у крилу дете млађе од 12 година,
- 3) члана 35. став 1. - у трајању од најмање три месеца,
- 4) члана 36. ст. 1, 2. и 3. - у трајању од најмање три месеца,
- 5) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање 30 дана уколико се у насељу креће брзином која је од 21 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 6) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање четири месеца, уколико се у насељу креће брзином која је од 51 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 7) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање 30 дана, возачу који се ван насеља креће брзином која је од 41 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 8) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање три месеца, уколико се ван насеља креће брзином која је од 61 km/h до 80 km/h већа од дозвољене,
- 9) члана 45. став 1. тачка 4). - у трајању од најмање четири месеца уколико се у, односно ван насеља креће брзином која је од 51 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 10) члана 45. став 1. тачка 4) - у трајању од најмање 30 дана возачу који се у, односно ван насеља креће брзином која је од 21 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 11) члана 53. ст. 1, 2. и 3, - у трајању од најмање три месеца,
- 12) члана 54. став 2, - у трајању од најмање 30 дана,
- 13) члана 55. ст. 1. и 3. тач. 4), 5), 7), 8), 10), 14) и 15), - у трајању од најмање три месеца,
- 14) члана 55. ст. 2. и 3. тач. 1) и 2), - у трајању од најмање 30 дана,

- 15) члана 57. став 1, - у трајању од најмање 30 дана,
- 16) члана 58. став 1.- у трајању од најмање 30 дана,
- 17) члана 74. - у трајању од најмање три месеца,
- 18) члана 77. став 2. - у трајању од најмање три месеца возачу који не користи ни дуга ни кратка светла, а користи само позициона светла,
- 19) члана 78. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 20) члана 79. став 1. - у трајању од најмање 30 дана,
- 21) члана 89. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 22) члана 99. став 1. - у трајању од најмање три месеца,
- 23) члана 99. ст. 5. и 6. - у трајању од најмање два месеца,
- 24) члана 100. став 1. - у трајању од најмање три месеца уколико се у возилу налазе деца млађа од 12 година или управља аутобусом којим се превозе путници, односно другим возилом којим се врши јавни превоз путника,
- 25) члана 101. - у трајању од најмање три месеца,
- 26) члана 102. - у трајању од најмање 30 дана уколико се возило креће аутопутем,
- 27) члана 103. став 1. - у трајању од најмање три месеца,
- 28) члана 105. став 2. - у трајању од најмање три месеца уколико се возач полукружно окреће возилом,
- 29) члана 105. став 2. - у трајању од најмање 30 дана уколико се креће уназад саобраћајном траком,
- 30) члана 107. став 1. - у трајању од најмање три месеца,
- 31) члана 109. ст. 1. и 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 32) члана 110. - у трајању од најмање шест месеци,
- 33) члана 112. став 1. тачка 3) - у трајању од најмање три месеца,
- 34) члана 118. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 35) члана 120. став 2. - у трајању од најмање 30 дана, уколико су путници деца млађа од 12 година,
- 36) члана 121. став 2. - у трајању од најмање три месеца казниће се возач чијој је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 37) члана 142. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 38) члана 143. став 2. - у трајању од најмање 30 дана,
- 39) члана 144. став 3. - у трајању од најмање 30 дана,
- 40) члана 145. став 5. - у трајању од најмање четири месеца,
- 41) члана 147. став 5. - у трајању од најмање три месеца,
- 42) члана 161. став 2. - у трајању од најмање три месеца, возачу који се креће брзином која је за 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 43) члана 162. став 1. - у трајању од најмање два месеца, возачу који се креће брзином која је за 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 44) члана 162. став 1. - у трајању од најмање пет месеци возачу који се креће брзином која је за 51 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 45) члана 163. став 2. - у трајању од најмање два месеца возачу који се креће брзином која је за 31 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 46) члана 163. став 2. - у трајању од најмање пет месеци возачу који се креће брзином која је за 51 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 47) члана 166. став 1. - у трајању од најмање три месеца,
- 48) члана 171. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 49) члана 174. став 1. - у трајању од најмање шест месеци,
- 50) члана 178. став 1. - у трајању од најмање три месеца возачу коме је истекао рок важења возачке дозволе више од шест месеци, возачу коме након истека рока важења пробне возачке дозволе није издата возачка дозвола,
- 51) члана 182. став 3. - у трајању од најмање 30 дана,

- 52) члана 182. став 4. - у трајању од најмање 30 дана у случају ноћне возње,
- 53) члана 183. став 3. - у трајању од најмање 30 дана,
- 54) члана 187. став 2. - у трајању од најмање шест месеци за возача под дејством психоактивних супстанци,
- 55) члана 187. ст. 2. и 4. - у трајању од најмање три месеца казниће се лице у стању средње алкохолисаности,
- 56) члана 187. ст. 2. и 4. - у трајању од најмање шест месеци за лица у стању тешке алкохолисаности,
- 57) члана 187. ст. 2. и 4. - у трајању од најмање осам месеци за лице у стању веома тешке алкохолисаности,
- 58) члана 205. став 1. - у трајању од најмање три месеца, возачу трамваја коме је истекла важност возачке дозволе, односно посебне дозволе за управљање трамвајем за више од шест месеци,
- 59) члана 268. став 1. - у трајању од најмање три месеца, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила,
- 60) члана 287. став 3. - у трајању од најмање три месеца,
- 61) члана 288. став 3. - у трајању од најмање три месеца,
- 62) члана 290. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 63) члана 293. став 2. - у трајању од најмање три месеца.

Заштитна мера забране управљања моторним возилом може се изрећи и за друге прекршаје за које се поступак води пред органом за прекршаје.

Уколико је извршењем прекршаја изазвана саобраћајна незгода, а одредбама овог закона је за основни облик тог прекршаја предвиђено изрицање заштитне мере забране управљања моторним возилом, трајање те заштитне мере ће се продужити за два месеца, а највише до 12 месеци.

Уколико се у време извршења прекршаја у возилу учиниоца прекршаја за које је предвиђено обавезно изрицање заштитне мере забране управљања моторним возилом, налази дете старости до 12 година, осим у аутобусу када се врши организован превоз деце, као и у случају чињења прекршаја из поглавља „Обавезе возача према пешацима“ учиниоцу прекршаја ће се предвиђена заштитна мера увећати за два месеца.

Уколико возач приликом извршења прекршаја управљања под дејством алкохола у стању средње тешке, веома тешке, односно потпуне алкохолисаности, управља аутобусом када се њим превозе путници, возилом којим се врши јавни превоз путника, превоз опасних материја, ванредни превоз, возилом са правом првенства пролаза или под пратњом, возачу ће се прописано трајање заштитне мере забране управљања моторним возилом за тај прекршај увећати за два месеца.

XXII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 339.

Влада ће образовати Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима и именовати чланове Тела у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 340.

Влада ће образовати Агенцију за безбедност саобраћаја најкасније у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција ће у року од два месеца предложити надлежном министарству следеће подзаконске акте:

- 1) на основу члана 121. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и начину вођења евиденција за возача туристичког воза,
- 2) на основу члана 203. овог закона о утврђивању испуњености услова за издавање дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС),
- 3) на основу члана 204. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице које врши обуку и проверу знања за стицање дозволе за обављање послова професионалног возача (СРС), као и о обуци, начину спровођења испита и начину вођења евиденција,
- 4) на основу члана 205. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и начину вођења евиденција за возача трамваја,
- 5) на основу члана 222. овог закона, програм за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке, програма обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита и начин полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце) и начину вођења евиденција о издатим дозволама и лиценцама,
- 6) на основу члана 225. овог закона, о семинарима унапређења знања, обављања провере знања, начин полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце) и начину вођења евиденција о издатим дозволама и лиценцама,

- 7) на основу члана 239. овог закона, о програму за полагање стручног испита за испитивача, програму обавезних семинара унапређења знања, начину полагања стручног испита и полагању провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце),
- 8) на основу члана 240. овог закона, о условима које мора да испуњава насељено место у коме се обавља полагање практичног дела возачког испита,
- 9) на основу члана 249. овог закона, о поступку и начину испитивања возила, издавања уверења и потврда и вођењу евиденција о обављеним испитивањима,
- 10) на основу члана 263. овог закона, о наставном програму обуке контролора техничког прегледа, начину организовања и спровођења стручног испита за контролора техничког прегледа, програм унапређења знања и вештина контролора техничког прегледа и начину организовања и спровођења провере знања и вештина контролора техничког прегледа, садржају и изгледу дозволе (лиценце) за контролора техничких прегледа, и начину вођења евиденција о издатим дозволама (лиценцама).

Члан 341.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар унутрашњих послова у року од шест месеци:

- 1) на основу члана 2. овог закона, о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима,
- 2) на основу члана 2. овог закона, о начину непосредног регулисања саобраћаја на путевима у зони школе и рада школских саобраћајних патрола и саобраћајних патрола грађана уз прибављено мишљење министра надлежног за послове образовања,
- 3) на основу члана 121. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција,
- 4) на основу члана 166. овог закона, о знаковима и наредбама које даје полицијски службеник, о њиховом значењу и начину давања,
- 5) на основу члана 183. овог закона, о поступку издавања, изгледу, садржини, карактеристикама обрасца возачке дозволе и пробне возачке дозволе и начину вођења евиденција о возачима којима су издате те дозволе,
- 6) на основу члана 186. овог закона, о поступку и начину издавања и вођењу евиденција издатих међународних возачких дозвола,
- 7) на основу члана 197. овог закона, о начину вођења казних поена и евиденција о казним поенима возача и о одузетим возачким дозволама,
- 8) на основу члана 202. овог закона, о начину и поступку извршења заштитних мера, односно мера безбедности, вођењу евиденција као и изгледу обрасца којим се возач у писаној форми обавештава о времену трајања изречене мере,
- 9) на основу члана 205. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција на предлог Агенције,
- 10) на основу чл. 207. и 210. овог закона, о вођењу регистра привредних друштава, односно њихових огранака, односно средњих стручних школа,
- 11) на основу члана 211. овог закона, о садржају, начину вођења и роковима чувања евиденција о кандидатима који се оспособљавају за возаче,
- 12) на основу чл. 213, 214. и 215. овог закона, о програму и теоријске и практичне обуке за возаче, као и о начину спровођења,
- 13) на основу члана 230. овог закона, о ознакама за моторно и прикључно возило за обуку кандидата за возаче,
- 14) на основу члана 232. овог закона, о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу евиденција, роковима њиховог чувања и условима које мора да испуни возило на којем се врши обука и обавља возачки испит,
- 15) на основу члана 240. овог закона, о условима које мора испуњавати насељено место у којем се обавља полагање практичног испита и евиденцијама о местима која испуњавају прописане услове,
- 16) на основу члана 253. овог закона, о условима које морају испуњавати овлашћена правна лица која утискују идентификационе ознаке, начин и поступак утискивања на возилу,
- 17) на основу члана 254. овог закона, о техничком прегледу возила,
- 18) на основу члана 255. овог закона, о начину вођења регистра привредних друштава овлашћених за вршење техничких прегледа,
- 19) на основу члана 256. овог закона, о условима које морају испуњавати привредна друштва која врше технички преглед возила,
- 20) на основу члана 263. овог закона, о наставном програму обуке контролора техничког прегледа, начину организовања и спровођења стручног испита за контролора техничког прегледа, програму унапређења

знања и вештина контролора техничког прегледа и начину организовања и спровођења провере знања и вештина контролора техничког прегледа, садржају и изгледу дозволе (лиценце) за контролора техничких прегледа, и начину вођења евиденција о издатим дозволама (лиценцама) на предлог Агенције,

- 21) на основу члана 268. овог закона, о садржини и начину вођења јединственог регистра возила, условима за упис возила у регистар, начину и условима за издавање саобраћајне дозволе и регистарских таблица и садржају, изгледу и техничким карактеристикама саобраћајне дозволе и регистарских таблица, начину постављања регистарских таблица,
- 22) на основу члана 278. овог закона, о начину, поступку и средствима спровођења као и вођењу обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења,
- 23) на основу члана 297. овог закона, о садржају и начину вођења евиденција о испуњености услова за учешће у саобраћају на путу возила и возача из члана 297. став 1. овог закона, условима у погледу времена управљања и одмора возача, као и услова предвиђених другим прописима од којих зависи безбедност саобраћаја.

Члан 342.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар надлежан за послове саобраћаја у року од шест месеци:

- 1) на основу члана 2. овог закона, о начину вршења непосредног регулисања саобраћаја на путевима на делу на коме се изводе радови,
- 2) на основу члана 7. овог закона, о подели моторних и прикључних возила,
- 3) на основу члана 26. овог закона, о означавању возила којима се врши организован превоз деце, као и о изгледу и начину постављања посебног знака,
- 4) на основу члана 31. овог закона, о превожњу деце и условима које мора да испуњава безбедносно седиште – корпа,
- 5) на основу члана 113. овог закона, о начину смештаја терета, његовог обезбеђења и означавања,
- 6) на основу члана 115. овог закона, о начину обаљања ванредног превоза и возилима којима се тај превоз обавља,
- 7) на основу члана 121. овог закона, о условима у погледу коришћења и техничких карактеристика туристичког воза,
- 8) на основу члана 131. овог закона, о начину, времену поседовања и коришћења зимске опреме на возилу у саобраћају на путевима,
- 9) на основу члана 132. овог закона, о саобраћајној сигнализацији,
- 10) на основу члана 153. овог закона, у погледу врсте, изгледа, техничких карактеристика и начина постављања и местима на којима се морају поставити браници или полубраници уређаја за давање светлосних, звучних знакова и начину њихове употребе,
- 11) на основу члана 154. овог закона, о привременој саобраћајној сигнализацији, начину извођења радова на путу, изгледу, техничким карактеристикама, начину постављања и употребе браника и других средстава за обезбеђење места на коме се изводе радови,
- 12) на основу члана 156. овог закона, о стратешкој компаративној анализи утицаја новог, односно реконструисаног пута на безбедност саобраћаја на путној мрежи, ревизији безбедности саобраћаја, периодичној провери пута у експлоатацији, праћењу стања безбедности саобраћаја, анализи високо ризичних деоница, анализи доприноса пута саобраћајној незгоди са погинулим лицима, обавештавању, снимању саобраћаја и других величина саобраћајног тока, условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи пута,
- 13) на основу члана 156. овог закона, о условима које морају испуњавати тунели у погледу безбедности саобраћаја,
- 14) на основу члана 165. овог закона, о врсти, изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу и посебних техничких средстава за заштиту безбедности деце,
- 15) на основу члана 166. овог закона, о изгледу, начину давања знакова која дају одређена лица која изводе радове на местима где је настала препрека која се не може одмах уклонити,
- 16) на основу члана 182. овог закона, о изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања посебне ознаке на возила којим управља лице са пробном возачком дозволом,
- 17) на основу члана 203. става 6. овог закона, о начину утврђивања испуњености услова за издавање дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС), на предлог Агенције,

- 18) на основу члана 204. овог закона, о програму обуке и семинара унапређења знања, начину полагања испита, изгледу и садржају обрасца дозволе за обављање послова професионалног возача (CPC), и уверењу о успешно завршеној провери знања за обављање послова возача, на предлог Агенције,
- 19) на основу чл. 222. и 225. овог закона, о програму за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке, програму обавезних семинара унапређења знања, начину полагања стручног испита и полагању провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце),
- 20) на основу члана 239. овог закона, о програму за полагање стручног испита за испитивача, програму обавезних семинара унапређења знања, начину полагања стручног испита и полагању провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце),
- 21) на основу члана 244. овог закона, о трајању, управљању и одморима возача уз сагласност Министарства унутрашњих послова,
- 22) на основу члана 245. овог закона, о начину употребе и коришћења тахографа,
- 23) на основу члана 246. овог закона, о условима које морају да испуњавају возила у саобраћају на путу у погледу димензија, техничких услова и уређаја, склопова и опреме и техничких норматива,
- 24) на основу члана 286. овог закона, о начину употребе средстава за снимање и њиховим техничким карактеристикама - уз сагласност Министарства унутрашњих послова,
- 25) на основу члана 296. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице које врши уклањање возила, као и о начину уклањања и чувања возила, прописаним евиденцијама о уклоњеним возилима и предузетим радњама на уклањању - уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

Члан 343.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар надлежан за послове здравља у року од шест месеци:

- 1) на основу члана 179. овог закона, о здравственим прописима које морају да испуњавају возачи одређених категорија моторних возила,
- 2) на основу члана 188. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице овлашћено за вршење здравственог прегледа у погледу кадрова, простора и опреме као и начину обављања здравственог прегледа, начину и поступку издавања уверења и вођења евиденција о обављеним прегледима и издатим уверењима,
- 3) на основу члана 194. овог закона, о саставу, начину рада и поступку пред другостепеном комисијом,
- 4) на основу члана 199. овог закона, о здравственим условима које мора да испуни возач којем је возачка дозвола одузета због несавесности, начину и поступку обављања тих здравствених прегледа и вођењу евиденције о тим здравственим прегледима,
- 5) на основу члана 241. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице које врши обуку из прве помоћи у погледу просторија, опреме и стручног кадра, као и програму обуке и начину организовања и спровођења испита и издавања потврде о положеном испиту, садржају, изгледу, начину њеног издавања и вођењу прописаних евиденција,
- 6) на основу члана 242. овог закона, о условима које мора да испуњава предавач - испитивач из области прве помоћи, начину стицања дозволе (лиценце), изгледу и садржају дозволе (лиценце) предавача - испитивача,
- 7) на основу члана 280. овог закона, прописује услове које у погледу стручних кадрова, опреме и других услова морају испуњавати здравствене установе које врше анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и/или психоактивних супстанци у организму који су забрањени за употребу пре и за време вожње и начине њиховог узимања,
- 8) на основу члана 283. овог закона, о условима које мора испуњавати просторија за задржавање - уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

Члан 344.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар надлежан за послове одбране у року од шест месеци:

- 1) на основу члана 2. овог закона, о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја војних возила на путевима,
- 2) на основу члана 106. овог закона, о уређајима за обележавање војних возила под пратњом,
- 3) на основу члана 108. овог закона, о уређајима за обележавање војних возила са правом првенства пролаза,
- 4) на основу члана 207. овог закона, о васпитању и образовању војних лица за возаче моторних возила,
- 5) на основу члана 243. овог закона, о трајању управљања војним возилима и одморима возача војних возила,
- 6) на основу члана 268. овог закона, о регистрацији возила Војске Србије,

7) на основу члана 278. овог закона, о посебним мерама безбедности војних учесника у саобраћају.

Члан 345.

Ближе прописе о садржају наставних планова и програма који се односе на безбедност деце и ученика у саобраћају, на основу члана 6. става 3. овог закона доноси министар надлежан за послове образовања у року од шест месеци.

Ближе прописе о програму, условима и начину образовања и полагања испита за инструктора вожње на основу члана 223. овог закона, доноси министар надлежан за послове образовања, у року од шест месеци.

Ближе прописе о условима које морају да испуњавају моторне санкте и возачи моторних санки, као и начину њихове употребе на скијалишту на основу члана 131. став 3. овог закона, доноси министар надлежан за уређење, одржавање и опремање јавног скијалишта и пружање услуга на скијалишту уз сагласност министра унутрашњих послова, у року од шест месеци.

Члан 346.

Влада, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, доноси акте којима одређује:

- 1) удео који се издваја Агенцији из средстава наплаћених новчаних казни за прекршаје у области безбедности саобраћаја,
- 2) висину посебних накнада за обављање послова које врши Агенција, као и накнада за издавање дозвола (лиценци) и других послова унапређења безбедности саобраћаја у надлежности Агенције,
- 3) најнижу цену теоријске и практичне обуке на предлог министарства надлежног за трговину и услуге,
- 4) најнижу цену за полагање возачког испита на предлог министарства надлежног за трговину и услуге и Министарства унутрашњих послова,
- 5) најнижу цену редовног и ванредног техничког прегледа возила, на предлог министарства надлежног за трговину и услуге,
- 6) цену контролног техничког прегледа возила,
- 7) висину накнада за вршење здравствених услуга из члана 280. овог закона,
- 8) висину накнаде за премештање возила,
- 9) висину накнаде за уклањање непрописно паркираног возила на предлог министарства надлежног за трговину и услуге.

Члан 347.

Прописи донети на основу Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима („Службени лист СФРЈ“, бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, „Службени лист СРЈ“, бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/2002) и Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 58/82, 15/84, 5/86 и 21/90, „Службени гласник РС“, бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97) примењују се до доношења нових подзаконских прописа, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 348.

Даном почетка примене овог закона престаје да важе Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима („Службени лист СФРЈ“, бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, „Службени лист СРЈ“, бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/02), осим у погледу следећих чланова (који се примењују до доношења подзаконских аката из чл. 341, 342, 343, 344. и 345. овог закона):

- 1) чл. 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205. и 206,
- 2) чл. 207. и 208,
- 3) чл. 165, 166, 167, 168. и 169,
- 4) чл. 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181. и 182,
- 5) члана 194,

као у погледу казних одредби које се односе на повреде одредби из тач. 1) до 5) овог става.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“ бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90, „Службени гласник РС“, бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97), осим у погледу следећих чланова (који се примењују до доношења подзаконских аката из чл. 341, 342, 343, 344. и 345 овог закона):

- 1) чл. 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141. и 142,
- 2) чл. 143, 144, 145, 146. и 147,

- 3) чл. 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109. и 110,
- 4) чл. 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119. и 120,
- 5) чл. 130. и 131,

као и у погледу казних одредби које се односе на повреде одредби из тач. 1) до 5) овог става.

До успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона примењују се одредбе Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/02) и Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС" бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97).

Одредбе члана 273. овог закона примењују се почев од 25. јула 2009. године.

Члан 349.

Одредбе овог закона које се тичу казних поена, примењиваће се даном почетка примене прописа о прекршајима којим се уређује изрицање казних поена.

Члан 350.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити предавач теоријске наставе и испитивач у погледу поседовања дозволе (лиценце) и полагања стручног испита, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити инструктор вожње у погледу поседовања дозволе (лиценце), не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити испитивач у погледу поседовања дозволе (лиценце) за инструктора вожње одговарајуће категорије, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона. Испитивач мора испуњавати услов да му је до дана ступања на снагу овог закона издата дозвола за возача инструктора одговарајуће категорије.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити контролор техничког прегледа возила у погледу поседовања дозволе (лиценце), полагања стручног испита и обуке за контролора техничког прегледа, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити возач трамваја у погледу поседовања посебне дозволе за управљање трамвајима, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона. До тада возач трамваја мора, осим поседовања возачке дозволе за управљање возилима В категорије, испуњавати и услове из члана 192. Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС", бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97).

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити возач туристичког воза у погледу поседовања посебне дозволе за управљање туристичким возом, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Члан 351.

Решења којима се привредна друштва за вршење техничког прегледа овлашћују престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконског акта којим ће бити уређено питање вршења техничких прегледа на основу овог закона.

Решења којима се утврђује испуњеност услова за рад центара за обуку возача престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконских аката којим ће бити уређено питање оспособљавања на основу овог закона.

Решења о овлашћењу за испитивање возила важе до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Постојеће возачке дозволе важе до истека рока важења назначеног у возачкој дозволи, а најкасније до пет година од ступања на снагу овог закона.

Постојеће потврде о познавању саобраћајних прописа престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконског акта којим ће бити уређено питање издавања возачких дозвола.

Постојеће дозволе за возаче трактора престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконског акта којим ће бити уређено питање издавања возачких дозвола.

Постојеће саобраћајне дозволе, односно потврде о привременој регистрацији возила, односно потврде о регистрацији трактора који је намењен за радове ван пољопривреде и прикључног возила које вуче овај трактор, важе до истека рока важења назначеног у саобраћајној дозволи, односно потврди.

Потврде о регистрацији возила на моторни погон издате за радну машину, мотокултиватор, бицикл са мотором и потврда о регистрацији трактора намењеног за обављање пољопривредних радова и прикључно возило које вуче овај трактор, престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконског акта којим ће бити уређено питање вршења техничких прегледа на основу овог закона.

Кандидат за возача, који је до дана ступања на снагу подзаконских аката којима се уређује питање оспособљавања за возаче, завршио обуку за управљање возилима одређених категорија, може приступити полагању возачког испита за ту категорију возила, након што обави додатну теоријску и практичну обуку у трајању од по најмање три часа, на начин прописан одредбама чл. 232. - 237. овог закона, уз услов да испуњава старосне услове за добијање возачке дозволе из члана 180. овог закона.

Кандидат за возача, који је до дана ступања на снагу подзаконских аката којима се уређује питање оспособљавања за возаче, започео, а није завршио обуку за управљање возилима одређене категорије, може, уколико заврши започету обуку у наредна три месеца и обави додатну теоријску и практичну обуку у трајању од по најмање три часа, приступити полагању возачког испита за ту категорију, на начин прописан одредбама чл. 232. - 237. овог закона, уз услов да испуњава старосне услове за добијање возачке дозволе из члана 180. овог закона.

Кандидат за возача, који је до дана ступања на снагу подзаконских аката којима се уређује питање оспособљавања за возаче, положио теоријски део испита за одређену категорију возила, може приступити полагању практичног дела испита за ту категорију, у року од 12 месеци од дана полагања теоријског дела испита, уколико обави додатну теоријску и практичну обуку у трајању од по најмање три часа, на начин прописан одредбама чл. 232. - 237. овог закона, уз услов да испуњава старосне услове за добијање возачке дозволе из члана 180. овог закона. Ови кандидати за возача нису у обавези да полажу испит из прве помоћи.

Члан 352.

Прекршаји и привредни преступи учињени пре почетка примене овог закона, водиће се по одредбама закона који су важили у време извршења прекршаја, односно привредног преступа, уколико су повреде тих одредби кажњиве и по овом закону.

Започети прекршајни поступци који до почетка примене овог закона не буду правноснажно решени наставиће се по одредбама закона који су важили у време извршења прекршаја, односно подношења захтева за покретање прекршајног поступка, уколико су повреде тих одредби кажњиве и по овом закону.

Поступак за повреде одредби Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима („Службени лист СФРЈ“, бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91) које су учињене до дана почетка примене овог закона, а представљају привредне преступе, уколико су повреде тих одредби кажњиве и по овом закону, водиће се као прекршајни поступци у складу са надлежностима прописаним овим законом, водећи рачуна о роковима застарелости за вођење прекршајног поступка.

Члан 353.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се по истеку шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим члана 273, који се примењује од 25. јула 2009. године.